

Uw 12.2.13 12,37

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO GOSPODARSTVA

NACRT

PRIJEDLOGA ZAKONA O TRŽIŠTU PLINA
S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA

Zagreb, veljača 2013.

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje Zakona o tržištu plina sadržana je u članku 2. stavku 4. podstavku 1. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, broj 85/2010 – pročišćeni tekst).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Uvodne napomene, pravni okvir i ocjena stanja

U srpnju 2001. godine započela je reforma energetskeg sektora u Republici Hrvatskoj te je uz Zakon o energiji, (Narodne novine, br. 68/01, 177/04, 76/07, 152/08 i 127/10) donesen prvi paket energetskeg zakona kojima se uređuje obavljanje pojedinih energetskeg djelatnosti, i to Zakon o tržištu električne energije, Zakon o tržištu plina, Zakon o tržištu nafte i naftnih derivata i Zakon o regulaciji energetskeg djelatnosti.

Ovim zakonima uspostavljen je osnovni zakonodavni okvir za restrukturiranje i reorganizaciju energetskeg sektora, otvaranje tržišta energije i regulaciju energetskeg djelatnosti te je reformom obuhvaćeno restrukturiranje energetskeg subjekata i stvaranje novoga zakonodavnog i institucionalnog okvira, utvrđivanje tržišnih pravila, obveza javnih usluga i razdvajanje energetskeg djelatnosti na tržišne i regulirane.

Kako je energetske zakonodavstvo postalo jedan od važnih segmenata na putu prema članstvu u Europskoj uniji, što uključuje i obvezu adekvatne prilagodbe europskom energetske zakonodavstvu i standardima organizacije internog europskog tržišta, a tadašnji zakonodavni i regulacijski okvir nisu bili razvidni, došlo je do nužnih promjena energetskeg zakonodavnog sektora te je tako u prosincu 2004. godine Hrvatski sabor donio i drugi paket energetskeg zakona koji je zahtijevao dodatno usklađivanje postojećeg zakonodavnog i regulacijskog okvira iz područja energetike s europskim energetskeg zakonodavstvom te su s obzirom na to doneseni: Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o energiji (Narodne novine, br. 177/04, 76/07, 152/08 i 127/10), Zakon o tržištu električne energije (Narodne novine, br. 177/04, 76/07, 152/08, 14/11 i 59/12), Zakon o regulaciji energetskeg djelatnosti (Narodne novine, br. 177/04 i 76/07) nadalje, donesen je Zakon o proizvodnji, distribuciji i opskrbi toplinskeg energijom (Narodne novine, broj 42/05 i 20/10) da bi u travnju 2007.g., Hrvatski sabor donio novi Zakon o tržištu plina (Narodne novine, br. 40/07, 152/08, 83/09 i 91/11).

Pristupni pregovori s Europskom unijom u vezi s predmetnim zakonima vođeni su u okviru poglavlja 15. "Energetika" a djelomično i u okviru poglavlja 21. "Transeuropske mreže" u kojem je, između ostalog, uključena i energetska infrastruktura. Krajem studenoga 2009. godine, Europska unija je utvrdila da Republika Hrvatska zadovoljava kriterije, među kojima je i jačanje tržišta električne energije i prirodnog plina, za privremeno zatvaranje poglavlja 15. dok je poglavlje 21. zatvoreno nešto ranije. Budući da se kao pregovaračka strana osim svih zemalja članica Europske unije, Europskog Vijeća, Vijeća Europske unije, Europske komisije, Europskog parlamenta pojavljuje i država kandidat, Republika Hrvatska je preuzela obvezu transponiranja zahtjeva europskeg energetskeg zakonodavstva u pogledu jačanja unutrašnjeg tržišta električne energije i prirodnog plina. U tu svrhu Europski

parlament i Vijeće Europske unije prihvatili su 13. srpnja 2009. godine "Treći paket" energetske propisa koji se sastoji od dvije direktive i tri uredbе: Direktiva 2009/72/EZ o zajedničkim pravilima za unutrašnje tržište električne energije, Direktiva 2009/73/EZ o zajedničkim pravilima za unutrašnje tržište prirodnog plina, Uredba 713/2009 o uspostavi Agencije za suradnju energetske regulatora (ACER), Uredba 714/2009 o uvjetima pristupa mreži za prekograničnu razmjenu električne energije, Uredba 715/2009 o uvjetima pristupa mrežama za transport prirodnog plina.

„Treći paket“ energetske propisa sadrži nova rješenja za uspostavu potpuno liberaliziranog i efikasnog energetskeg sektora. Kao najvažnija obilježja mogu se istaknuti zahtjevi za dosljednim razdvajanjem mrežnih djelatnosti od djelatnosti proizvodnje i opskrbe, ujednačen i povezan sustav regulacije energetskeg sektora, povećanje regionalne suradnje među državama članicama Europske unije i državama kandidatima, nediskriminacija među sudionicima na tržištu i jačanje tržišnog natjecanja te efikasna zaštita krajnjih kupaca.

Potrebne izmjene i dopune energetskeg zakona određene su odabranim rješenjima u svezi s obvezujućim zahtjevima iz „Trećeg paketa“ energetskeg propisa i odabranim promjenama radi poboljšanja postojeće prakse. To je istodobno i prigoda za doradu energetskeg zakona radi njihove jednostavnije primjene. Usklađivanje hrvatskeg energetskeg zakonodavstva zahtjevno je ne samo zbog naravi potrebnih promjena, nego i stoga što u kratkom roku treba uskladiti sve pripadne zakonske i podzakonske akte.

Razlozi za donošenje Zakona o tržištu plina

U skladu s obvezama Republike Hrvatske iz Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju (Narodne novine - Međunarodni ugovori, br. 14/01 i 7/05) i Ugovora o energetskej zajednici (Narodne novine - Međunarodni ugovori, br. 6/06), Republika Hrvatska usklađuje svoje energetske zakonodavstvo s pravnom stečevinom Europske unije za energiju što uključuje i usklađenje s tzv. „Trećim paketom“ energetskeg propisa Europske unije.

U tom su cilju bile potrebne znatne izmjene Zakona o tržištu plina, posebice u području koje uređuje obvezu javne usluge, sigurnost opskrbe, transport i distribuciju plina, liberalizaciju tržišta plina te zaštitu kupaca.

Osnovna pitanja koja se trebaju urediti Zakonom i posljedice koje će donošenjem Zakona proistći

Budući da je već provedeno usklađivanje postojećeg Zakona o tržištu plina s „Drugim paketom“ energetskeg propisa Europske unije, usklađivanje s „Trećim paketom“ provodi se samo u onim područjima u kojima se „Treći paket“ razlikuje od „Drugog paketa“ i u područjima u kojima je dosadašnja praksa pokazala da ih je potrebno unaprijediti. Prema tome glavna područja usklađivanja mogu se svrstati u obavljanje javne usluge opskrbe i zaštite krajnjih kupaca, regionalne solidarnosti i suradnje, razdvajanje operatora transportnog sustava, određivanje i certifikacija operatora transportnog sustava, određivanje zatvorenih distribucijskih sustava, izuzeće za novu infrastrukturu i poboljšanje postojeće prakse.

Donošenjem Zakona o tržištu plina postigli bi se sljedeći ciljevi:

U području javne usluge opskrbe i zaštite krajnjih kupaca uvela bi se nova kategorija javne usluge tzv. zajamčena opskrba plinom kojom bi se svakom kupcu priključenom na distribucijski plinovod jamčila opskrba dovoljnom količinom plina u slučajevima kada njihov opskrbljivač iz bilo kojeg razloga prestane s radom. Djelatnost opskrbe plinom, odnosno opskrbe plinom u okviru zajamčene opskrbe obavljao bi zajamčeni opskrbljivač. Krajnjim kupcima bi se omogućio lakši pristup opskrbljivaču registriranom u Europskoj uniji jer isti ne bi trebao proći proces ishođenja dozvole u Republici Hrvatskoj već bi trebao ishoditi suglasnost od Hrvatske energetske regulatorne agencije za poštivanjem tržišnih pravila i pravila uravnoteženja plinskog sustava. Pravo na posebnu zaštitu i određen oblik socijalne pomoći ostvarili bi ugroženi kupci iz kategorije kućanstvo. Taj status imali bi krajnji kupci kojima bi tijela nadležna za socijalnu skrb utvrdila ugroženi socijalni status ili ugroženost života i zdravlja u slučaju ograničenja opskrbe prirodnim plinom.

U području regionalne solidarnosti uspostavila bi se suradnja među državama članicama u slučaju kriznog stanja u jednoj ili više država članica i mjere za postupanje u tim slučajevima. Regionalna suradnja među državama članicama promovirala bi se kroz međusobnu suradnju nacionalnih regulatora putem Agencije za suradnju nacionalnih regulatora (ACER) i kroz međusobnu suradnju operatora transportnog sustava putem Europskog udruženja operatora transportnog sustava za prirodni plin (ENTSO-G), a posebno u slučajevima spornih prekograničnih pitanja te u cilju uspostave kompetitivnog unutrašnjeg tržišta prirodnog plina.

Posebna je pozornost posvećena zahtjevu za razdvajanjem mrežne djelatnosti transporta plina od djelatnosti proizvodnje i opskrbe plinom koja se može ostvariti izborom jednog od tri modela: 1) vlasničkim razdvajanjem (hr. kratica VR, eng. *Ownership Unbundling*, eng. kratica OU) operatora transportnog sustava u kojem vlasnik mreže postaje samostalni operator transportnog sustava, 2) razdvajanjem po modelu neovisnog operatora sustava (hr. kratica NOS, eng. *Independent System Operator*, eng. kratica ISO), ili 3) razdvajanjem po modelu neovisnog operatora transporta (hr. kratica NOP, eng. *Independent Transmission Operator*, eng. kratica ITO). Posljednja dva modela ustroja transportne djelatnosti, zahtijevaju utvrđivanje dodatnih specifičnih pravila postupanja kojima će se osigurati djelotvornost izbranog modela odnosno puna primjena zahtjeva Direktive 2009/73/EZ s naslova razdvajanja djelatnosti i samostalnosti i neovisnosti operatora transportnog sustava

Iako je postojeći operator transportnog sustava u Republici Hrvatskoj (Plinacro d.o.o.) već započeo pripreme za certificiranje sukladno navedenim modelima, uređenjem ovog područja na zakonodavnoj razini obuhvaćali bi se i svi potencijalni budući operatori transportnog sustava.

U području distribucije prirodnog plina uvodi se pojam "zatvoreni distribucijski sustav" koji obuhvaća distribucijski sustav na određenom geografskom području kojim se plin distribuira do kupaca iz kategorije industrija i uslužna djelatnost, isključujući kućanstvo. U tom slučaju operator zatvorenog distribucijskog sustava će moći ishoditi izuzeće od donošenja tarifnog sustava za distribuciju.

U području nove infrastrukture, veliki novi infrastrukturni objekti plinskog sustava imaju mogućnost biti izuzeti od primjene prava na pristup treće strane i obveze vlasničkog razdvajanja operatora transportnog sustava u određenim slučajevima. U slučaju da će novi infrastrukturni objekt biti smješten na teritoriju više država članica Europske unije u postupku donošenja odluke o izuzeću sudjeluju nadležna nacionalna regulatorna tijela i Agencija za suradnju energetske regulatora (ACER).

U području poboljšanja postojeće prakse donošenje podzakonskih općih akata koji se odnose na tehnička pravila za upravljanje određenim sustavom povjerilo bi se onom energetskom subjektu koji upravlja tim sustavom odnosno koji je određen kao operator, uz suglasnost Hrvatske energetske regulatorne agencije, osim u iznimnim slučajevima kada bi se takva obveza povjerila Hrvatskoj energetskoj regulatornoj agenciji, za sve djelatnosti koje se obavljaju kao javna usluga donijela bi se metodologija određivanja cijene prema kojoj bi energetski subjekti odredili cijenu, uz suglasnost Hrvatske energetske regulatorne agencije. Dozvole za obavljanje energetske djelatnosti izdavale bi se zasebno za tržišnu djelatnost i zasebno za djelatnosti koje se obavljaju kao javna usluga.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provedbu ovoga Zakona neće biti potrebno osigurati sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske.

IV. PRIJEDLOG ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

S obzirom da se predmetni Zakon usklađuje s propisima Europske unije, ocjenjuje se da postoje osobito opravdani razlozi za donošenje ovoga Zakona po hitnom postupku sukladno članku 161. Poslovnika Hrvatskoga sabora.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O TRŽIŠTU PLINA

I. OPĆE ODREDBE

Predmet i primjena zakona

Članak 1.

(1) Ovim se Zakonom uređuju pravila i mjere za sigurnu i pouzdanu proizvodnju, transport, skladištenje, upravljanje terminalom za ukapljeni prirodni plin (u daljnjem tekstu: UPP), distribuciju i opskrbu plinom te za organiziranje tržišta plina kao dijela plinskog tržišta Europske unije. Nadalje utvrđuju se pravila koja se odnose na zaštitu kupaca, organiziranje i funkcioniranje plinskog sektora, koncesija za distribuciju plina i koncesija za izgradnju distribucijskog sustava, pravo pristupa treće strane, model bilančnih skupina, otvoren pristup tržištu, utvrđivanje obveza općih usluga i prava kupaca plina, a koja uključuju prava krajnjih kupaca, odvojeno vođenje poslovnih knjiga, financijskih izvješća, pravila pristupa plinskom sustavu, načela uzajamnosti i prekogranični transport plina.

(2) Pravila utvrđena ovim Zakonom i propisima donesenim na temelju njega primjenjuju se na prirodni plin i sve druge vrste plinova (bioplin, gradski plin, plin iz biomase i ukapljeni prirodni plin) u onoj mjeri u kojoj se takvi plinovi mogu tehnički i sigurno primješavati u tok prirodnog plina i tako distribuirati kroz plinski sustav.

(3) Na odnose u sektoru plina koji nisu uređeni ovim Zakonom primjenjuju se odredbe zakona kojim se uređuje energetski sektor, regulacija energetskih djelatnosti i zakona kojim se uređuje područje koncesija. Na proizvodnju prirodnog plina i skladištenje plina primjenjuju se i odredbe zakona kojim se uređuje područje rudarstva, ako ovim Zakonom nije drukčije određeno.

(4) Na postupke koji su propisani ovim Zakonom na odgovarajući način se primjenjuju odredbe Zakona o općem upravnom postupku.

Primjena pravne stečevine Europske Unije

Članak 2.

Ovim se Zakonom u zakonodavstvo Republike Hrvatske prenosi pravna stečevina Europske unije iz područja energetike, a posebice Direktiva 2009/73/EC Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište prirodnog plina (SL. L 211, 14. 8. 2009.).

Značenje pojedinih izraza

Članak 3.

(1) Izrazi koji se koriste u ovom Zakonu imaju značenja utvrđena zakonom kojim se uređuje energetska sektor i regulacija energetskih djelatnosti.

(2) U ovom se Zakonu koriste i izrazi koji u smislu ovoga Zakona imaju sljedeće značenje:

1. *bilančna skupina* - skupina s jednim ili više sudionika na tržištu plina koju organizira i vodi voditelj bilančne skupine,
2. *certifikacija operatora transportnog sustava* - postupak kojim se utvrđuje sukladnost operatora sustava s odredbama ovoga Zakona kojima se uređuje razdvajanje i neovisnost operatora transportnog sustava,
3. *certifikat* - akt kojeg u postupku certificiranja izdaje Hrvatska energetska regulatorna agencija i kojim se potvrđuje da operator transportnog sustava ispunjava uvjete u pogledu njegova razdvajanja i neovisnosti, uvjete financijske, materijalne, tehničke i kadrovske opremljenosti te druge uvjete propisane ovim Zakonom,
4. *distribucija plina* - razvod plina distribucijskim sustavom visoke, srednje i niske tlačne razine radi isporuke plina krajnjim kupcima, uključujući pomoćne usluge, a isključujući opskrbu plinom,
5. *distribucijski sustav* - sustav plinovoda i ostalih pripadajućih objekata i opreme koji su u vlasništvu i/ili kojima upravlja operator distribucijskog sustava, a koji se koristi za distribuciju plina, nadzor i upravljanje, mjerenje i prijenos podataka,
6. *dugoročno planiranje* - planiranje opskrbenih količina plina i kapaciteta plinskog sustava na dugoročnoj osnovi radi zadovoljenja potražnje sustava za plinom, diversifikacije dobavnih pravaca i osiguranja opskrbe kupaca,
7. *energetski subjekt* - pravna ili fizička osoba koja obavlja najmanje jednu od energetskih djelatnosti iz članka 4. ovoga Zakona te je odgovorna za komercijalne i tehničke zadaće i poslove koji su u vezi s tim djelatnostima, ali ne uključuje krajnje kupce,
8. *energija uravnoteženja* - plin koji je predan u transportni sustav ili preuzet iz transportnog sustava radi uravnoteženja transportnog sustava,
9. *horizontalno integrirani subjekt* - energetski subjekt za plin koji osim energetskih djelatnosti u sektoru plina obavlja najmanje jednu djelatnost izvan sektora plina,
10. *Hrvatska energetska regulatorna agencija* (u daljnjem tekstu: Agencija) – nezavisan regulator energetskih djelatnosti osnovan posebnim zakonom i s ovlastima propisanim odredbama ovoga Zakona, zakona kojim se uređuje energetska sektor i regulacija energetskih djelatnosti,
11. *integrirani energetski subjekti* - povezani subjekti koji mogu biti vertikalno ili horizontalno integrirani,
12. *izravni plinovod* - plinovod kojim je ostvarena izravna povezanost s mrežom proizvodnih plinovoda ili plinskim sustavom, a koji dopunjuje međusobno povezani sustav,
13. *kontrola*- prava, ugovori i druga sredstva koja odvojeno ili u kombinaciji imajući u vidu činjenično stanje ili zakonske odredbe, daju mogućnost odlučujućeg utjecaja na energetski subjekt, posebno putem vlasništva ili prava na korištenje cjelokupne ili dijela imovine energetskog subjekta te prava ili ugovori koji daju odlučujući utjecaj na sastav, glasovanje ili odlučivanje tijela energetskog subjekta,

14. *kućanstvo* - kupac koji kupuje plin za potrošnju u vlastitom kućanstvu, isključujući potrošnju plina za potrebe obavljanja registrirane gospodarske ili druge djelatnosti,
15. *međudržavni spojni plinovod* - plinovod koji prelazi ili premošćuje granicu između država isključivo u svrhu povezivanja transportnih sustava tih država,
16. *međusobno povezani sustav* - jesu dva ili više sustava koji su povezani jedan s drugim,
17. *ministar* – ministar nadležan za energetiku,
18. *Ministarstvo* – ministarstvo nadležno za energetiku,
19. *mreža proizvodnih plinovoda* - svaki plinovod ili mreža plinovoda koji su izgrađeni kao dio projekta eksploatacije nafte ili plina ili se koriste za dovodenje plina iz jednog ili više takvih projekata u postrojenje za preradu ili terminal ili obalni terminal,
20. *novi infrastrukturni objekt* - objekt plinskog sustava koji nije dovršen do 26. travnja 2007.,
21. *odstupanje* - razlika između predanih i preuzetih količina plina iz transportnog sustava, promatrano u određenom vremenskom razdoblju,
22. *operativna akumulacija* - količina plina koja je stlačivanjem uskladištena u transportnom sustavu, isključujući plin za tehnološke kapacitete kojima se isključivo koristi operator transportnog sustava,
23. *operativna zaliha* - količina plina u sustavu skladišta plina koja je u vlasništvu operatora transportnog sustava i kojom se operator transportnog sustava koristi za optimalno tehničko vođenje transportnog sustava,
24. *operator distribucijskog sustava* - energetska subjekt koji obavlja energetska djelatnost distribucije plina i odgovoran je za rad, održavanje i razvoj distribucijskog sustava na određenom području i gdje je izvodljivo, njegovo povezivanje s drugim sustavima te za osiguranje dugoročne sposobnosti sustava da zadovoljava razumne potrebe za distribucijom plina,
25. *operator sustava skladišta plina* - energetska subjekt koji obavlja energetska djelatnost skladištenja plina i odgovoran je za rad, održavanje i razvoj sustava skladišta plina,
26. *operator terminala za UPP* - energetska subjekt koji obavlja energetska djelatnost upravljanja terminalom za UPP i odgovoran je za rad, održavanje i razvoj terminala za UPP,
27. *operator transportnog sustava* - energetska subjekt koji obavlja energetska djelatnost transporta plina i odgovoran je za rad, održavanje i razvoj transportnog sustava na određenom području i gdje je izvodljivo, njegovo povezivanje s drugim sustavima te za osiguranje dugoročne sposobnosti sustava da zadovoljava razumne potrebe za transportom plina,
28. *operator tržišta plina* - energetska subjekt koji obavlja energetska djelatnost organiziranja tržišta plina,
29. *opskrba u obvezi javne usluge* – opskrba plinom koja se obavlja po reguliranim uvjetima za kućanstvo i opskrba plinom onih energetskih subjekata, pravnih i fizičkih osoba kojom se toplinskom energijom proizvedenom iz plina opskrbljuju kućanstvo u skladu sa zakonom kojim se uređuje toplinska energija,
30. *opskrbljivač* - pravna ili fizička osoba koja obavlja energetska djelatnost opskrbe plinom,

31. *opskrbljivača u obvezi javne usluge* – energetski subjekt koji obavlja energetske djelatnosti opskrbe u obvezi javne usluge,
32. *opskrbljivač/trgovac u poteškoćama* - opskrbljivač/trgovac koji za razdoblje od najmanje 50 dana nije ispunio dospelje novčane obveze prema drugim energetskim subjektima,
33. *plinska godina* – razdoblje koje počinje u 6,00 sati 1. listopada tekuće godine i traje do 6,00 sati 1. listopada iduće godine osim ako nije drugačije određene propisima Europske unije,
34. *plinski sustav* - sustav povezanih postrojenja i vodova koji obuhvaća transportni sustav, distribucijski sustav, sustav skladišta plina i terminal za UPP,
35. *pomoćne usluge* - sve usluge potrebne za pristup i rad transportnog sustava, distribucijskog sustava, sustava skladišta plina i terminala za UPP, uključujući uravnoteživanje transportnog sustava i umješavanje inertnih plinova, osim objekata rezerviranih isključivo za obavljanje osnovne djelatnosti operatora transportnog sustava,
36. *povezani subjekti* – pridruženi subjekti, u skladu sa značenjem članka 41. Sedme Direktive 83/349/EEZ od 13. lipnja 1983. godine na osnovi članka 44(2)(g)(*) Ugovora o konsolidiranim računima, i/ili udruženi subjekti, u skladu sa značenjem članka 33(1) iste Direktive i/ili subjekti koji pripadaju istim dioničarima,
37. *prihvat i otprema UPP* - korištenje terminala za UPP za ukapljivanje plina ili prihvat, iskrcaj i uplinjavanje UPP, daljnju otpremu plina u povezani plinski sustav, uključujući privremeno skladištenje UPP u svrhu uplinjavanja i pomoćne usluge,
38. *priključak* - fizički priključak na transportni sustav ili distribucijski sustav koji obuhvaća mjernu opremu i obračunsko mjerno mjesto,
39. *proizvodnja plina* - proizvodnja, isporuka i prodaja plina, isključujući proizvodnju prirodnog plina,
40. *proizvodnja prirodnog plina* - način na kojim se u proizvodnom postrojenju postiže da prirodni plin zadovolji uvjete o kvaliteti plina sukladno članku 89. ovoga Zakona, a nakon eksploatacije prirodnog plina, koja se obavlja sukladno propisima iz područja rudarstva i ugljikovodika, kako bi se mogao tehnički i sigurno transportirati ili distribuirati kroz plinski sustav uključujući prodaju i isporuku istoga,
41. *proizvođač plina* - pravna ili fizička osoba koja sudjeluje na tržištu a proizvodi plin,
42. *proizvođač prirodnog plina* - pravna ili fizička osoba koja sudjeluje na tržištu a proizvodi prirodni plin,
43. *sigurnost* – uključuje sigurnost opskrbe plinom i tehničku sigurnost plinskog sustava u cijelosti i svim njegovim dijelovima,
44. *skladištenje plina* - utiskivanje plina u sustav skladišta plina, skladištenje plina u radnom volumenu sustava skladišta plina i povlačenje plina iz sustava skladišta plina, uključujući pomoćne usluge,
45. *sustav skladišta plina* - objekt koji je u vlasništvu i/ili kojim upravlja operator sustava skladišta plina, koji se koristi za skladištenje plina, nadzor i upravljanje, mjerenje i prijenos podataka, uključujući i dio terminala za UPP koji se koristi za skladištenje, ali

- isključujući dio koji se koristi za proizvodne operacije i objekte kojima se isključivo koristi operator transportnog sustava,
46. *terminal za UPP* - objekt koji je u vlasništvu i/ili kojim upravlja operator terminala za UPP i koji se koristi za prihvata i otpremu UPP, nadzor i upravljanje, mjerenje i prijenos podataka, isključujući dio terminala za UPP koji se koristi za skladištenje UPP,
47. *transport plina* - prijenos plina kroz transportni sustav, isključujući opskrbu plinom i trgovinu plinom, a uključujući tranzit plina i pomoćne usluge,
48. *transportni sustav* - objekt koji je u vlasništvu i/ili kojim upravlja operator transportnog sustava, a kojeg čine sustav visokotlačnih plinovoda, isključujući mrežu proizvodnih plinovoda i visokotlačne distribucijske plinovode, uključujući plin za tehnološke kapacitete kojima se isključivo koristi operator transportnog sustava, operativnu akumulaciju i ostale pripadajuće objekte i opremu koji se koriste za transport plina, nadzor i upravljanje, mjerenje i prijenos podataka,
49. *treća država* - svaka država osim Republike Hrvatske, država članica Europske unije i ugovornih strana Energetske zajednice,
50. *trgovac plinom* - energetska subjekt koji obavlja energetska djelatnost trgovine plinom kao tržišna djelatnost,
51. *trgovina plinom* - kupnja i prodaja plina, isključujući prodaju plina krajnjem kupcu,
52. *ugovor* - ugovor kojega su u pismenom obliku sklopile dvije ili više strana,
53. *vertikalno integrirani subjekt* - energetska subjekt za plin ili više povezanih energetskih subjekata za plin, nad kojim ista osoba ili osobe imaju pravo direktno ili indirektno provoditi kontrolu i koji obavlja najmanje jednu od sljedećih djelatnosti: transport plina, distribucija plina, skladištenje plina i upravljanje terminalom za UPP te jednu od sljedećih djelatnosti: proizvodnje, trgovine ili opskrbe plinom odnosno proizvodnje prirodnog plina,
54. *virtualna točka trgovanja* - mjesto trgovine plinom nakon njegovog ulaska u transportni sustav, a prije njegovog izlaska iz transportnog sustava, uključujući sustav skladišta plina,
55. *voditelj bilančne skupine* - energetska subjekt koji organizira i vodi bilančnu skupinu i odgovoran je za usklađivanje količina plina koje se, za bilančnu skupinu koju organizira i vodi, predaju u transportni sustav i preuzimaju iz transportnog sustava,
56. *zajamčeni opskrbljivač* - opskrbljivač koji pruža javnu uslugu opskrbe plinom prema reguliranim uvjetima krajnjem kupcu koji je pod određenim uvjetima ostao bez opskrbljivača plinom.

Energetske djelatnosti u sektoru plina

Članak 4.

(1) Energetske djelatnosti u smislu ovoga Zakona su:

1. proizvodnja plina,
2. proizvodnja prirodnog plina,
3. transport plina,

4. skladištenje plina,
5. upravljanje terminalom za UPP,
6. distribucija plina,
7. organiziranje tržišta plina,
8. trgovina plinom i
9. opskrba plinom.

(2) Energetske djelatnosti, u smislu ovoga Zakona, obavljaju se kao javne usluge i kao tržišne djelatnosti.

(3) Energetska djelatnost opskrbe plinom iz stavka 1. točke 9. ovoga članka uključuje opskrbu plinom krajnjih kupaca na tržištu plina, opskrbu plinom u javnoj usluzi i zajamčenu opskrbu plinom. Energetski subjekti koji obavljaju opskrbu plinom u javnoj usluzi i zajamčenu opskrbu plinom mogu obavljati i opskrbu plinom krajnjih kupaca na tržištu plina ukoliko primjene odredbe članka 71. i članka 72. ovoga Zakona.

(4) Pravne i fizičke osobe mogu obavljati energetske djelatnosti iz stavka 1. ovoga članka samo na temelju rješenja kojim se dozvoljava obavljanje te djelatnosti (u daljnjem tekstu: dozvola) sukladno zakonu kojim se uređuje energetski sektor, osim ako drugačije nije propisano ovim Zakonom.

Interes Republike Hrvatske

Članak 5.

(1) Sigurna opskrba plinom smatra se ključnim elementom javne sigurnosti i u smislu ovoga zakona predstavlja:

- osiguravanje isporuke plinom i
- tehničku sigurnost proizvodnje, transporta, distribucije i potrošnje plina.

(2) Osiguravanje dostatne proizvodnje i isporuke plina potrebne za život i rad građana te poslovanje i razvoj gospodarskih i društvenih subjekata i njihova opskrba plinom na siguran, pouzdan i kvalitetan način, po realnim cijenama, kao i energetski razvoj, od interesa je za Republiku Hrvatsku.

(3) Radi očuvanja sigurnosti opskrbe energetski subjekti koji obavljaju energetske djelatnosti koje se obavljaju kao javna usluga dužni su, u cilju ostvarivanja interesa Republike Hrvatske iz stavka 2. ovoga članka, dati prvenstvo osiguranju dostatne količine plina koja je potrebna za život i rad građana te poslovanje i razvoj gospodarskih i društvenih subjekata i njihovu opskrbu plinom na siguran, pouzdan i kvalitetan način, zadovoljavajući pri tome kriterij ekonomičnosti isporuke.

(4) Vlada Republike Hrvatske, na prijedlog Ministarstva i uz prethodno mišljenje Agencije, može odlukom odrediti da energetski subjekti koji imaju dozvolu za opskrbu plinom budu

opskrbljivači u javnoj usluzi za područje jedinice područne (regionalne) samouprave, u skladu s odredbama ovoga Zakona.

(5) Mišljenje Agencije iz stavka 4. ovoga članka za određivanje opskrbljivača u javnoj usluzi temelji se na provedenom istraživanju funkcioniranja tržišta plina u skladu s člankom 51. ovoga Zakona.

(6) Vlada Republike Hrvatske, na prijedlog Ministarstva i uz prethodno mišljenje Agencije, odlukom određuje energetske subjekt, koji ima dozvolu za obavljanje energetske djelatnosti opskrbe plinom, za obavljanje zajamčene opskrbe plinom na području Republike Hrvatske.

(7) Mišljenje Agencije iz stavka 6. ovoga članka za određivanje zajamčenog opskrbljivača temelji se na provedenom istraživanju funkcioniranja tržišta plina u skladu s člankom 51. ovoga Zakona.

(8) Energetski subjekti iz stavka 4. i 6. ovoga članka dužni su osigurati potrebne uvjete za redovitu i sigurnu opskrbu krajnjih kupaca plinom na način da prvenstveno kupuju plin od proizvođača plina, a nedostatne količine plina od trgovaca te od drugih opskrbljivača, na organiziranom tržištu plina ili iz uvoza.

(9) Energetski subjekti iz stavka 4. i 6. ovoga članka su prilikom kupnje plina za potrebe opskrbe plinom koja se obavlja kao javna usluga obvezni primjenjivati najbolju poslovnu praksu i mjere kojima se postižu najpovoljniji uvjeti za krajnje kupce.

(10) Sudionici na tržištu plina dužni su planirati i poduzimati mjere za sigurnu opskrbu plinom u skladu s propisanim standardima opskrbe plinom i odgovorni su za sigurnost opskrbe plinom u okviru svoje djelatnosti.

(11) Operator distribucijskog sustava dužan je na zahtjev, jedinica područne (regionalne) samouprave dostaviti slijedeće podatke: o ponudi i potražnji plina na svom području, izradu procjena buduće potrošnje i raspoložive ponude, planiranje izgradnje dodatnih kapaciteta i razvoj distribucijskog sustava na svom području.

(12) Jedinica područne (regionalne) samouprave na temelju podataka iz stavka 11. ovoga članak od svih operatora distribucijskog sustava, s kojima je sklopila koncesijski ugovor, na svome području analizira i predlaže poduzimanje mjera u okviru svoje nadležnosti utvrđene odredbama ovoga Zakona. Planovi i programi jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave moraju biti usklađeni s planom razvoja plinskog distribucijskog sustava koji je sastavni dio ugovora o koncesiji iz članka 40. ovoga Zakona.

(13) Ministarstvo je odgovorno za praćenje odnosa između ponude i potražnje na tržištu plina, izradu procjena buduće potrošnje i raspoložive ponude, planiranje izgradnje i razvoja dodatnih kapaciteta plinskog sustava te predlaganje i poduzimanje mjera u slučaju proglašenja kriznog stanja.

II. OBAVLJANJE ENERGETSKIH DJELATNOSTI

Energetske djelatnosti koje se obavljaju kao javna usluga

Članak 6.

(1) Energetske djelatnosti koje se obavljaju kao javne usluga su:

1. transport plina,
2. distribucija plina,
3. organiziranje tržišta plina i
4. opskrba plinom iz članka 4. stavka 3. ovoga Zakona osim opskrbe plinom krajnjih kupaca na tržištu plina,
5. skladištenje plina i
6. upravljanje terminalom za UPP.

(2) Energetski subjekti koji obavljaju djelatnost opskrbe plinom u javnoj usluzi i zajamčenu opskrbu plinom iz stavka 1. točke 4. ovoga članka mogu obavljati i druge energetske djelatnosti ukoliko primjene odredbe članka 71. i članka 72. ovoga Zakona.

(3) Iznimno od stavka 1. točke 5. ovoga članka energetska djelatnost skladištenja plina može se obavljati kao tržišna djelatnost ukoliko operator skladišta plina ishodi od Agencije suglasnost za obavljanje energetske djelatnosti skladištenja plina kao tržišne djelatnosti.

(4) Kriterij za davanje suglasnosti iz stavka 3. ovoga članka određuje se s obzirom na razinu tržišnog natjecanja vezano uz energetske djelatnosti skladištenja plina u Republici Hrvatskoj i regiji te na pitanju sigurnosti opskrbe plinom u Republici Hrvatskoj. Agencija je dužna prije davanja suglasnosti zatražiti prethodno mišljenje Ministarstva i tijela nadležnog za zaštitu tržišnog natjecanja.

(5) Energetski subjekti koji obavljaju energetske djelatnosti koje se obavljaju kao javna usluga, obvezni su u pružanju javne usluge osigurati:

1. primjenu utvrđenog iznosa tarifnih stavki za transport plina, distribuciju plina, skladištenje plina i upravljanje terminalom za UPP prema reguliranim uvjetima,
2. primjenu naknade za organiziranje tržišta plina koju je odredila Agencija,
3. primjenu iznosa tarifnih stavki za opskrbu plinom koje je odredila Agencija,
4. sigurnost i pouzdanost opskrbe,
5. kvalitetu usluge,
6. zaštitu okoliša,
7. zaštitu zdravlja, života i imovine građana i
8. mjere za zaštitu krajnjih kupaca plina.

(6) Agencija je obvezna obavijestiti Europsku komisiju i Ministarstvo o svim mjerama određenim u pogledu obveze javne usluge, uključujući zaštitu krajnjih kupaca te o njihovom mogućem utjecaju na tržišno natjecanje u Republici Hrvatskoj ili inozemstvu. Agencija je obvezna obavijestiti Europsku komisiju i Ministarstvo svake dvije godine o svim promjenama takvih mjera.

(7) Za obavljanje energetskih djelatnosti koje se obavljaju kao javne usluge iz stavka 1. ovoga članka Agencija, donosi tarifne metodologije iz članka 88. ovoga Zakona i iznose tarifnih stavki u skladu s odredbama zakona kojime se uređuje energetski sektor.

Energetske djelatnosti koje se obavljaju kao tržišne djelatnosti

Članak 7.

(1) Energetske djelatnosti koje se obavljaju kao tržišne djelatnosti su:

1. proizvodnja plina,
2. proizvodnja prirodnog plina,
3. trgovina plinom i
4. opskrba plinom krajnjih kupaca na tržištu plina osim opskrbe plinom iz članka 6. stavka 1. točke 4. ovoga Zakona.

(2) Energetski subjekti koji obavljaju opskrbu plinom krajnjih kupaca na tržištu plina iz stavka 1. točke 4. ovoga članka mogu obavljati i druge energetske djelatnosti ukoliko primjene odredbe članka 71. i članka 72. ovoga Zakona.

(3) Energetski subjekti koji obavljaju energetske djelatnosti koje su utvrđene kao tržišne djelatnosti, obvezni su u pružanju usluge osigurati:

1. sigurnost i pouzdanost opskrbe,
2. kvalitetu usluge,
3. zaštitu okoliša,
4. zaštitu zdravlja, života i imovine građana i
5. mjere za zaštitu krajnjih kupaca plina.

(4) Obavljanje tržišnih energetskih djelatnosti na tržištu plina provodi se i organizira u skladu s ciljevima razvoja energetskih djelatnosti i potrebama krajnjih kupaca u Republici Hrvatskoj za postizanjem sigurne, pouzdane i kvalitetne opskrbe plinom uz poštivanje načela tržišnog natjecanja i jednakog pravnog položaja svih sudionika na tržištu u odnosu na:

1. ostvarivanje prava na izgradnju energetskog objekta,
2. pristup plinskom sustavu,
3. primjenu slobodno ugovorene cijene,
4. prava na obavljanje energetske djelatnosti,
5. dostupnost informacija i
6. ostale slučajeve utvrđene odredbama ovoga Zakona i zakona kojim se uređuje područje regulacije energetskih djelatnosti.

Obavljanje energetske djelatnosti opskrbe ili trgovine plinom od strane pravne ili fizičke osobe čije je sjedište u državi članici Europske unije

Članak 8.

(1) Opskrbljivač ili trgovac plinom iz države članice Europske unije i ugovornoj strani Energetske zajednice koji želi biti sudionik na tržištu plina u Republici Hrvatskoj dužan je od Agencije ishoditi dozvolu za obavljanje energetske djelatnosti opskrbe plinom ili trgovine plinom.

(2) Iznimno od odredbe kojom se određuju uvjeti za izdavanje dozvole za obavljanje energetske djelatnosti sukladno zakonu kojim se uređuje energetski sektor, Agencija može opskrbljivaču plinom ili trgovcu plinom iz stavka 1. ovoga članka izdati dozvolu za obavljanje energetske djelatnosti opskrbe plinom ili trgovine plinom ako je:

1. u državi članici Europske unije ili ugovornoj strani Energetske zajednice registriran za obavljanje energetske djelatnosti opskrbe plinom ili trgovinu plinom,
2. dostavio Agenciji odgovarajući instrument financijskog osiguranja i
3. dostavio Agenciji izjavu odgovorne osobe o prihvaćanju obveza propisanih ovim Zakonom i podzakonskim propisima donesenim na temelju njega.

(3) Agencija će prije izdavanja dozvole opskrbljivaču plinom ili trgovcu plinom iz stavka 2. ovoga članka zatražiti informacije o njegovoj tehničkoj i financijskoj kvalificiranosti te stručnoj osposobljenosti od regulatornog tijela države članice Europske unije, odnosno ugovorne strane Energetske zajednice u kojoj je njegovo sjedište.

Gradnja i korištenje građevina

Članak 9.

Građevine za proizvodnju plina (u daljnjem tekstu: proizvodna postrojenja), transport, skladištenje, terminal za UPP i distribuciju plina grade se i koriste u skladu s propisima o prostornom uređenju i gradnji, propisima kojima se uređuje energetski sektor, propisima kojima se uređuje zaštita okoliša te posebnim tehničkim i sigurnosnim propisima.

Tajnost podataka

Članak 10.

Operator transportnog sustava, operator distribucijskog sustava, operator skladišta plina, operator terminala za UPP, operator tržišta plina, opskrbljivač, trgovac i proizvođač te Agencija dužni su osigurati tajnost povjerljivih poslovnih podataka koje saznaju od drugih energetskih subjekata i krajnjih kupaca, osim ako prema odredbama ovoga Zakona ili drugih posebnih zakona i propisa nisu ovlašteni ili dužni podatke javno objaviti ili ih priopćiti nadležnim državnim tijelima.

Ugovori između sudionika na tržištu plina

Članak 11.

Sudionici na tržištu plina moraju svoje odnose urediti ugovorima koje sklapaju u skladu s ovim Zakonom, pravila o organizaciji tržišta plina, mrežnim pravilima transportnog sustava, mrežnim pravilima plinskog distribucijskog sustava, pravilima korištenja sustava skladišta plina, pravilima korištenja terminala za UPP, općim uvjetima opskrbe plinom, metodologijom utvrđivanja naknade za priključenje na plinski distribucijski ili transportni sustav i za povećanje priključnog kapaciteta.

III. PROIZVOĐAČ PLINA I PROIZVOĐAČ PRIRODNOG PLINA

Prava proizvođača plina i proizvođača prirodnog plina

Članak 12.

- (1) Proizvođač plina i proizvođač prirodnog plina imaju pravo:
1. priključiti mrežu proizvodnih plinovoda na transportni sustav ili distribucijski sustav, u skladu s aktima iz članka 84. i 85. ovoga Zakona te metodologijom iz članka 88. stavka 2. ovoga Zakona,
 2. ugovarati prodaju prirodnog plina s opskrbljivačem u obvezi javne usluge, odnosno zajamčenim opskrbljivačem,
 3. ugovarati prodaju prirodnog plina s opskrbljivačem na tržištu i trgovcem plina,
 4. pristupa skladištu prema reguliranim uvjetima u skladu s odredbama ovoga Zakona,
 5. ograničiti ili prekinuti isporuku plina:
 - u slučaju izravne ugroženosti života i zdravlja ljudi ili imovine te radi otklanjanja takvih opasnosti,
 - radi planiranog održavanja ili rekonstrukcije proizvodnih postrojenja,
 - radi otklanjanja kvarova na proizvodnim postrojenjima,
 6. odbiti pristup mreži proizvodnih plinovoda uz ispunjavanje uvjeta iz članka 73. ovoga Zakona.

Dužnosti proizvođača plina i proizvođača prirodnog plina

Članak 13.

- (1) Proizvođač plina i proizvođač prirodnog plina dužni su:
1. osigurati siguran, pouzdan i učinkovit rad mreže proizvodnih plinovoda,
 2. osigurati objektivne, jednake i transparentne uvjete pristupa mreži proizvodnih plinovoda, uključujući pristup postrojenjima koja pružaju popratne tehničke usluge, osim onih dijelova mreže proizvodnih plinovoda koji se koriste za proizvodnju plina na lokaciji plinskog polja, u skladu s odredbama ovoga Zakona te aktima iz članka 83. i 84. ovoga Zakona i metodologijom iz članka 88. stavka 2. ovoga Zakona,

3. osigurati da cjelokupna proizvedena količina prirodnog plina bude prvenstveno ponuđena opskrbljivačima koji opskrbljuju plinom kupce na teritoriju Republike Hrvatske,
 4. davati sudionicima na tržištu plina informacije propisane aktima iz članaka 83., 84. i 85. ovoga Zakona,
 5. uspostaviti i osigurati rad upravljačkog centra za vođenje proizvodnog sustava, sustava mjerenja i sustava za praćenje parametara kvalitete plina i pouzdanosti isporuke plina,
 6. izraditi i objaviti te jednom godišnje ažurirati i dostaviti ministru na odobrenje petogodišnji plan razvoja mreže proizvodnih plinovoda, te projekciju plana proizvodnje. Ministarstvo će prije davanja odobrenja na dostavljeni plan razvoja mreže proizvodnih plinovoda odnosno projekcije plana proizvodnje pribaviti mišljenje Agencije,
 7. planirati i poduzimati mjere za sigurnu i kontinuiranu proizvodnju plina,
 8. davati propisane informacije Ministarstvu i Agenciji,
 9. osigurati propisanu kvalitetu proizvedenog plina i prirodnog plina,
 10. priključiti se na transportni i/ili distribucijski sustav Republike Hrvatske.
- (2) Uvjeti i način proizvodnje i korištenja plina iz obnovljivih izvora energije na tržištu plina, financijski poticaj za proizvodnju i korištenje plina iz obnovljivih izvora energije te druga pitanja vezana za korištenje plina iz obnovljivih izvora energije određuju se posebnim zakonom kojim će se urediti korištenje obnovljivih izvora energije kao i ostalim propisima.
- (3) Proizvođač prirodnog plina dužan je obavijestiti Agenciju o količinama prirodnog plina koje je prodao sukladno stavku 1. točki 3. ovoga članka te potom preostale količine prirodnog plina ponuditi na tržištu plina.
- (4) Proizvođač plina i proizvođač prirodnog plina dužni su izraditi i na primjeren način javno objaviti program mjera za poboljšanje energetske učinkovitosti te godišnje izvješće o rezultatima njegove primjene.
- (5) Ministarstvo, ukoliko procijeni da je potrebno postaviti dodatne zahtjeve za poboljšanje energetske učinkovitosti u proizvodnji, može rješenjem propisati minimalni stupanj učinkovitosti za pojedine tehnologije koji treba postići kod izgradnje novog ili rekonstrukcije postojećeg proizvodnog postrojenja.
- (6) Za prostore na kojima su proizvodna plinska postrojenja, energetski subjekti odnosno vlasnici tih postrojenja dužni su plaćati naknadu jedinicama lokalne samouprave na čijem području se nalaze takva postrojenja. Vlada Republike Hrvatske, na prijedlog Ministarstva, odlukom propisuje visinu naknade za korištenje prostora, način njezine raspodjele te moguću namjenu takvih sredstava.

IV. OPERATOR TRANSPORTNOG SUSTAVA

Razdvajanje transportnog sustava i operatora transportnog sustava

Članak 14.

(1) Operator transportnog sustava mora biti vlasnik transportnog sustava te mora biti organiziran u samostalnom pravnom subjektu neovisno od drugih djelatnosti u sektoru plina.

(2) Vlasnik transportnog sustava djeluje kao operator transportnog sustava.

(3) Neovisnost operatora transportnog sustava osigurava se na način da ista osoba ili osobe ne smiju istodobno:

1. izravno ili posredno kontrolirati energetski subjekt koji obavlja neku od energetskih djelatnosti proizvodnje, trgovine, opskrbe energijom te energetske djelatnosti proizvodnje prirodnog plina i izravno ili posredno kontrolirati ili izvršavati druga prava nad operatorom transportnog sustava ili nad transportnim sustavom,
2. izravno ili posredno kontrolirati operatora transportnog sustava ili transportni sustav, i izravno ili posredno kontrolirati ili izvršavati druga prava nad energetskim subjektom koji obavlja neku od energetskih djelatnosti proizvodnje, trgovine, opskrbe energijom te energetske djelatnosti proizvodnje prirodnog plina,
3. imenovati članove nadzornog odbora, članove uprave ili drugog tijela koje zastupa energetski subjekt u slučaju operatora transportnog sustava ili transportnog sustava, i izravno ili posredno kontrolirati ili izvršavati druga prava nad energetskim subjektom koji obavlja neku od energetskih djelatnosti proizvodnje, trgovine, opskrbe energijom te energetske djelatnosti proizvodnje prirodnog plina i
4. biti članom nadzornog odbora, uprave ili drugog tijela koje zastupa energetski subjekt koji obavlja neku od energetskih djelatnosti proizvodnje, trgovine, opskrbe energijom te energetske djelatnosti proizvodnje prirodnog plina i operatora transportnog sustava ili transportni sustav.

(4) Zabrane iz stavka 3. ovoga članka odnose se osobito na:

1. korištenje glasačkog prava,
2. prava imenovanja članova nadzornog odbora, članova uprave ili drugog tijela koje zastupa pravni subjekt ili
3. posjedovanje većinskog udjela.

(5) Obveza iz stavka 3. ovoga članka smatra se izvršenom kada dva ili više vlasnika transportnog sustava ostvare zajednički pothvat koji djeluje kao operator transportnog sustava u dvije ili više država. Niti jedan drugi subjekt ne može biti dijelom zajedničkog pothvata, osim u slučaju da je certificiran kao neovisni operator sustava u skladu sa člankom 15. ovoga Zakona, odnosno kao neovisni operator transporta u skladu sa člankom 18. ovoga Zakona.

(6) Dva odvojena tijela javne vlasti koja kontroliraju operatora transportnog sustava ili transportni sustav te kontroliraju energetski subjekt koji obavlja neku od djelatnosti proizvodnje, trgovine ili opskrbe plinom ili energetske djelatnosti proizvodnje prirodnog plina ne smatraju se istom osobom ili osobama u smislu stavka 3. ovoga članka.

(7) Certifikaciju vlasnički razdvojenog operatora transportnog sustava, pod uvjetima i na način propisan ovim Zakonom, provodi Agencija.

(8) Komercijalno osjetljivi podaci kojima raspolaže operator transportnog sustava koji je bio dio vertikalno integriranog subjekta, odnosno njegovi zaposlenici ne smiju se učiniti dostupnim energetske djelatnosti koji obavljaju neku od energetske djelatnosti proizvodnje, trgovine, opskrbe energijom te energetske djelatnosti proizvodnje prirodnog plina.

(9) Operator transportnog sustava dužan je donijeti, uz prethodnu suglasnost Agencije, program mjera radi osiguranja provedbe načela i zahtjeva njegove neovisnosti kao i zaštite tajnosti podataka, koji uključuje i posebne obveze zaposlenika.

Uvjeti za određivanje neovisnog operatora sustava

Članak 15.

(1) Iznimno od odredbi članka 14. ovoga Zakona, na prijedlog vlasnika transportnog sustava ili Agencije, Agencija rješenjem može odrediti neovisnog operatora sustava.

(2) Certifikaciju neovisnog operatora sustava, pod uvjetima i na način propisan ovim Zakonom, provodi Agencija.

(3) Neovisni operator sustava može se odrediti samo ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:

1. da predloženi operator ispunjava zahtjeve iz članka 14. stavka 3. ovoga Zakona,
2. da predloženi operator raspolaže financijskim, materijalnim, tehničkim i kadrovskim sredstvima potrebnim za izvršavanje svojih dužnosti,
3. da se predloženi operator obvezao uskladiti s desetogodišnjim planom razvoja transportnog sustava kojeg nadzire Agencija,
4. da predloženi operator dokaže sposobnost izvršavanja obveza koje su utvrđene Uredbom (EZ) br. 715/2009 te sposobnost ostvarenja suradnje s operatorima transportnih sustava na regionalnoj i europskoj razini i
5. da vlasnik transportnog sustava dokaže svoju sposobnost izvršavanja obveza iz članka 16. stavka 2. ovoga Zakona. U tu svrhu, Agenciji se dostavljaju svi nacrti ugovora s predloženim operatorom ili drugim nadležnim subjektom.

Dužnosti neovisnog operatora sustava i vlasnika transportnog sustava

Članak 16.

(1) Neovisni operator sustava je dužan:

1. odobravati i upravljati transportnim sustavom i korištenjem transportnog sustava, uključujući naplatu iznosa financijskih sredstava koja se prikupljaju za korištenje transportnog sustava, zagušenje i plaćanja prema mehanizmu poravnjanja između operatora transportnih sustava, u skladu s Uredbom (EZ) br. 715/2009,
2. voditi energetske sustav i razvijati transportni sustav,

3. osigurati dugoročnu sposobnost transportnog sustava na način da zadovolji razumne zahtjeve kroz investicijsko planiranje i
 4. planirati (uključujući postupak odobrenja), graditi i puštati u pogon nove objekte transportnog sustava. U tu svrhu neovisni operator sustava obavlja funkciju operatora transportnog sustava u skladu s odredbama članaka od 26. do 28. ovoga Zakona.
- (2) Vlasnik transportnog sustava kojom upravlja neovisni operator sustava dužan je:
1. osigurati odgovarajuću suradnju i potporu neovisnom operatoru sustava u izvršavanju njegovih obveza, uključujući osobito sve važne informacije,
 2. financirati investicije o kojima je odluku donio neovisni operator sustava, a koje je odobrila Agencija, ili dati suglasnost na financiranje investicija od neke zainteresirane strane uključujući neovisnog operatora sustava. Takve financijske aranžmane odobrava Agencija. Prije davanja odobrenja Agencija se savjetuje s vlasnikom transportnog sustava, kao i s drugim zainteresiranim stranama. U slučaju izostanka odobrenja Agencije takav financijski aranžman ne smije se realizirati,
 3. osigurati ispunjavanje obveza i odgovornosti koje se odnose na osnovna sredstva transportnog sustava, osim odgovornosti koje se odnose na zadaće neovisnog operatora sustava i
 4. osigurati jamstva u svrhu lakšeg financiranja proširenja transportnog sustava osim investicija za koje je u skladu s točkom 2. ovoga stavka dana suglasnost na financiranje zainteresirane strane, uključujući neovisnog operatora sustava.
- (3) Vlasnik transportnog sustava kojom upravlja neovisni operator sustava nije odgovoran za odobravanje i upravljanje transportnog sustava i korištenjem transportnog sustava, niti za investicijsko planiranje.

Neovisnost vlasnika transportnog sustava

Članak 17.

- (1) Ako je određen neovisni operator sustava, vlasnik transportnog sustava koji je dio strukture vertikalno integriranog subjekta mora biti samostalan najmanje u smislu svog pravnog oblika, ustrojstva i odlučivanja i neovisan od ostalih djelatnosti koje se ne odnose na transport plina.
- (2) Neovisnost vlasnika transportnog sustava iz stavka 1. ovoga članka, osigurava se na način da:
1. osobe odgovorne za rukovođenje vlasnikom transportnog sustava ne sudjeluju u strukturama vertikalno integriranog subjekta koje su, izravno ili posredno, odgovorne za svakodnevni rad proizvodnje plina, distribucije plina i opskrbe plinom,
 2. su poduzete odgovarajuće mjere kako bi se profesionalni interesi osoba odgovornih za rukovođenje vlasnikom transportnog sustava uzeli u obzir na način koji osigurava njihovo neovisno djelovanje,

3. je vlasnik transportnog sustava dužan donijeti te pratiti i nadzirati provedbu programa mjera kojima se isključuje mogućnost pristranog postupanja i utvrđuju posebne obveze radnika vezane uz ostvarenje ciljeva programa (program usklađenosti). Osoba ili tijelo nadležno za nadzor nad programom usklađenosti dostavlja Agenciji godišnje izvješće o poduzetim mjerama, koje Agencija i vlasnik transportnog sustava na primjeren način javno objavljuju,
4. se na zaštitu sigurnosti radnog mjesta osobe odgovorne za praćenje programa usklađenosti zaposlene u operatoru transportnog sustava na odgovarajući način primjenjuju odredbe zakona kojima se uređuje područje zaštite sindikalnog povjerenika.

Uvjeti za određivanje neovisnog operatora transporta - imovina, oprema, osoblje i identitet

Članak 18.

(1) Iznimno od odredbi članka 14. ovoga Zakona, na prijedlog vlasnika transportnog sustava Agencija rješenjem može odrediti neovisnog operatora transporta.

(2) Certifikaciju neovisnog operatora transporta, pod uvjetima i na način propisan ovim Zakonom, provodi Agencija.

(3) Neovisni operator transporta mora raspolagati svim financijskim, tehničkim, materijalnim i kadrovskim sredstvima potrebnim za izvršavanje svojih dužnosti i za obavljanje djelatnosti transporta plina, pri čemu moraju biti ispunjeni osobito sljedeći uvjeti:

1. neovisni operator transporta je vlasnik imovine nužne za obavljanje djelatnosti transporta, odnosno vlasnik transportnog sustava i prateće imovine nužne za vođenje energetskog sustava, pogon, održavanje, planiranje razvoja, izgradnju transportnog sustava i predstavljanje Republike Hrvatske u međunarodnim organizacijama i institucijama iz područja transporta plina,
2. neovisni operator transporta zapošljava cjelokupno osoblje nužno za obavljanje djelatnosti transporta plina, uključujući obavljanje svih korporativnih zadataka,
3. nije dopušteno ustupanje osoblja i pružanje usluga za ili od strane nekog drugog društva u strukturi vertikalno integriranog subjekta. Iznimno, neovisni operator transporta može pružati usluge vertikalno integriranom subjektu ukoliko ispunjava sljedeće uvjete:
 - pri pružanju takvih usluga ne diskriminira korisnike transportnog sustava, na raspolaganju je svim korisnicima transportnog sustava pod istim uvjetima i ne ograničava, narušava ili sprječava tržišno natjecanje u proizvodnji plina ili opskrbi plinom i
 - ako odredbe i uvjete pod kojima se pružaju takve usluge odobri Agencija,
4. ne dovodeći u pitanje odluke nadzornog odbora iz članka 21. ovoga Zakona, vertikalno integrirani subjekt pravodobno i na zahtjev neovisnog operatora transporta

daje na raspolaganje neovisnom operatoru transporta odgovarajuća financijska sredstva za buduće investicijske projekte i/ili zamjenu postojeće imovine nužne za obavljanje djelatnosti transporta plina.

(4) Ovisna društva unutar strukture vertikalno integriranog subjekta koja obavljaju djelatnosti proizvodnje plina i proizvodnja prirodnog plina ili opskrbe plinom ne mogu, izravno ili posredno, imati vlasničke udjele u neovisnom operatoru transporta. Neovisni operator transporta ne može, izravno ili posredno, imati vlasničke udjele u ovisnom društvu unutar strukture vertikalno integriranog subjekta koje obavlja djelatnosti proizvodnje plina proizvodnje plina i proizvodnja prirodnog plina ili opskrbe plinom, niti imati pravo na isplatu dividendi ili neke druge financijske koristi od tog ovisnog društva.

(5) Cjelokupna upravljačka struktura i interni akti neovisnog operatora transporta moraju osigurati njegovu učinkovitu neovisnost. Vertikalno integrirani subjekt ne smije izravno ili posredno utjecati na aktivnosti neovisnog operatora transporta koje su nužne za pripremu desetogodišnjeg plana razvoja transportnog sustava koji se izrađuje u skladu sa člankom 27. ovoga Zakona odnosno na konkurentsko ponašanje neovisnog operatora transporta u svezi svakodnevnih poslova transporta i upravljanja transportnim sustavom.

(6) Neovisni operator transporta svojim posebnim korporativnim identitetom, komuniciranjem, zaštićenim imenom društva i poslovnim prostorom mora biti jasno odvojen od vladajućeg društva u sustavu vertikalno integriranog subjekta i ne smije dovoditi u zabludu u pogledu identiteta vertikalno integriranog subjekta ili nekog njegovog dijela. Pri tome smije koristiti samo znakove, slikovne prikaze, imena, slova, brojke, oblike i prikaze koji su prikladni za razlikovanje djelatnosti ili usluga neovisnog operatora transporta od onih koje obavlja vertikalno integrirani subjekt.

(7) Neovisni operator transporta ne smije zajednički dijeliti informatičke sustave ili opremu, poslovne prostore i sustave sigurnog pristupa s bilo kojim dijelom vertikalno integriranog subjekta niti zajednički koristiti usluge istih savjetnika ili vanjskih izvođača za informatičke sustave ili opremu ili sustave sigurnog pristupa.

(8) Neovisni operator transporta mora dati jamstvo da u pogledu informatičke opreme i sustava kontrole pristupa, zajednički ne surađuje s istim savjetnicima i vanjskim pružateljima usluga kao i vertikalno integrirani subjekt.

(9) Reviziju računa neovisnog operatora transporta ne smije provoditi isti revizor koji provodi reviziju računa vertikalno integriranog subjekta ili nekog njegovog dijela. U aktivnostima konsolidacije računa vertikalno integriranog subjekta ili iz drugih bitnih razloga koji se moraju prethodno dostaviti Agenciji, revizor može imati uvid u dijelove knjigovodstva neovisnog operatora transporta, ukoliko Agencija nema primjedbi s naslova očuvanja neovisnosti operatora transporta. Takav revizor mora povjerljivo postupati s komercijalno osjetljivim podacima i informacijama, a osobito ih ne smije dijeliti s vertikalno integriranim subjektom.

(10) Osim zadataka iz članaka 26. i 27. ovoga Zakona, neovisni operator transporta obavlja sljedeće zadatke:

1. zastupanje operatora transportnog sustava te komunikacija s trećim stranama i regulatornim agencijama,
2. zastupanje operatora transportnog sustava u međunarodnim organizacijama i institucijama iz područja transporta plina,
3. odobravanje i upravljanje pristupom i korištenjem transportnog sustava bez diskriminacije korisnika transportnog sustava ili kategorija korisnika transportnog sustava,
4. naplata iznosa tarifne stavke za transportni sustav, uključujući za korištenje transportnog sustava, za usluge sustava i za pokriće gubitaka u transportnom sustavu, pri čemu ona vezana uz energiju uravnoteženja prikuplja operator tržišta plina,
5. vođenje plinskog sustava te održavanje, razvoj i izgradnju sigurne, učinkovite i ekonomičnog transportnog sustava,
6. planiranje investicija koje osiguravaju dugoročnu sposobnost transportnog sustava da zadovolji razumne zahtjeve potrošnje te koje jamče sigurnost opskrbe i
7. stvaranje zajedničkih pothvata uključujući one s jednim ili više operatora transportnog sustava, operatorom tržišta plina, burzama plina i ostalim relevantnim sudionicima, radi zadovoljavanja ciljeva razvoja i stvaranja regionalnih tržišta ili olakšavanja procesa liberalizacije.

Neovisnost operatora transporta

Članak 19.

(1) Ne dovodeći u pitanje odluke nadzornog odbora iz članka 21. ovoga Zakona, neovisni operator transporta samostalno odlučuje, neovisno od vertikalno integriranog subjekta, o sredstvima nužnim za vođenje plinskog sustava te za održavanje, razvoj i izgradnju transportnog sustava, kao i o pribavljanju financijskih sredstava na tržištu kapitala, osobito kroz zaduživanje i povećanje kapitala.

(2) Neovisni operator transporta mora postupati na način da osigura raspoloživost sredstava nužna za pravilno i učinkovito obavljanje djelatnosti transporta plina i za razvoj i održavanje učinkovitog, sigurnog i ekonomičnog transportnog sustava.

(3) Svi komercijalni i financijski odnosi između vertikalno integriranog subjekta, odnosno društava koja na bilo koji način kontrolira vertikalno integrirani subjekt i neovisnog operatora transporta, uključujući zajmove koje neovisni operator transporta daje vertikalno integriranom subjektu, moraju biti u skladu s tržišnim uvjetima. Neovisni operator transporta vodi detaljnu evidenciju o predmetnim komercijalnim i financijskim odnosima i dostavlja je Agenciji na njezin zahtjev.

(4) Neovisni operator transporta dostavlja Agenciji na suglasnost sve komercijalne i financijske sporazume s vertikalno integriranim subjektom, odnosno društvima koja na bilo koji način kontrolira vertikalno integrirani subjekt. Agencija će, po provjeri tržišno usmjerenih i nepristranih uvjeta, u roku od četiri tjedna od dana primitka sporazuma dati ili

uskratiti suglasnost. Ako u tom roku ne obavijesti neovisnog operatora transporta o svojoj odluci, smatra se da je dala suglasnost na traženi sporazum.

(5) Neovisni operator transporta obavještava Agenciju o financijskim sredstvima iz stavka 2. ovoga članka koja ima na raspolaganju za buduće investicijske projekte i/ili za zamjenu postojeće imovine.

(6) Vertikalno integrirani subjekt neće obavljati aktivnosti kojima ometa ili utječe na izvršavanje obveza neovisnog operatora transporta utvrđenih ovim Zakonom, niti će od neovisnog operatora transporta tražiti da zahtijeva dopuštenje od vertikalno integriranog subjekta u izvršavanju takvih obveza.

Neovisnost osoblja i članova uprave

Članak 20.

(1) O imenovanju članova uprave neovisnog operatora transporta, prestanku i obnavljanju njihova mandata, radnim uvjetima, uključujući naknadu i ostala materijalna prava članova uprave, u skladu sa Zakonom o trgovačkim društvima odlučuje nadzorni odbor neovisnog operatora transporta iz članka 21. ovoga Zakona.

(2) Članovi uprave neovisnog operatora transporta moraju biti neovisni u svom radu i postupanju. Njihova se neovisnost osigurava na način da:

1. ne zauzimaju niti jedan drugi profesionalni položaj niti, izravno ili posredno, obnašaju neku dužnost, imaju neke obveze, poslovni udio ili poslovne odnose s drugim dijelovima vertikalno integriranog subjekta ili njegovih većinskih dioničara,
2. u razdoblju od tri godine prije njihova imenovanja u neovisnom operatoru transporta ne zauzimaju nikakav profesionalan položaj niti, izravno ili posredno, obnašaju neku dužnost, imaju neke obveze, poslovni udio ili poslovne odnose s vertikalno integriranim subjektom ili nekim njegovim dijelom ili njegovim većinskim dioničarima, osim s operatorom transportnog sustava. Ovaj rok se primjenjuje na imenovanja nakon 3. ožujka 2012. godine,
3. po prekidu njihovog ugovornog odnosa kod operatora transportnog sustava, ne zauzimaju nikakav profesionalni položaj, niti obnašaju neku dužnost, imaju poslovni udio ili poslovne odnose s drugim dijelovima vertikalno integriranog subjekta, kao ni s njegovim većinskim vlasnikom u razdoblju od najmanje četiri godine i
4. nemaju poslovne udjele niti ostvaruju neku drugu izravnu ili posrednu financijsku korist od bilo kojeg dijela vertikalno integriranog subjekta. Njihova naknada za rad ne ovisi o aktivnostima ili poslovnim rezultatima vertikalno integriranog subjekta.

(3) Neovisni operator transporta mora bez odlaganja dostaviti Agenciji prijedlog imenovanja članova uprave koje predlaže nadzorni odbor iz članka 21. ovoga Zakona te uvjete njihova ugovora s društvom, a osobito uvjete koji se odnose na sklapanje, trajanje i prestanak ugovora materijalna i druga prava.

(4) U roku od tri tjedna od dana zaprimanja prijedloga iz stavka 3. ovoga članka Agencija može osporiti prijedlog odluke o imenovanju, odnosno uvjete ugovora sa članovima uprave ako:

1. postoji sumnja u profesionalnu neovisnost članova uprave u smislu stavka 2. ovoga članka te uvjete zapošljavanja, uključujući plaću i ostala materijalna prava ili
2. u slučaju prijevremenog prekida mandata postoji sumnja u nepropisnost takvog prijevremenog prekida. Prijevremeni prekid smatra se nepropisnim onda kada ukazuje na okolnosti prekida koje nisu u skladu s odredbama o neovisnosti o vertikalno integriranom subjektu iz ovoga Zakona.

(5) Odredbe iz stavka 2. i stavka 4. točke 2. ovoga članka primjenjuju se na odgovarajući način i na osobe zaposlene na rukovodećim mjestima iz područja vođenja plinskog sustava te održavanja, izgradnje i razvoja transportnog sustava, odnosno ostale zaposlene osobe na rukovodećim radnim mjestima koje su na prvoj razini rukovođenja ispod uprave.

Neovisnost nadzornog odbora

Članak 21.

(1) Neovisni operator transporta ima nadzorni odbor imenovan u skladu s odredbama zakona kojima se uređuje područje trgovačkih društava, odnosno uređuju nadležnosti nadzornog odbora za donošenje odluka koje mogu značajno utjecati na vrijednost imovine dioničara/članova društva neovisnog operatora transporta, osobito odluka koje su vezane uz davanje suglasnosti na godišnje i dugoročne financijske planove, razine zaduživanja neovisnog operatora transporta i iznosa dividendi/dobiti koje isplaćuju dioničarima/članovima društva. Odluke koje se odnose na imenovanje, ponovno imenovanje, uvjete imenovanja uključujući naknade i druga materijalna prava te okončanje ugovora sa članovima uprave donosi nadzorni odbor. Odluke u nadležnosti nadzornog odbora ne uključuju odluke koje se odnose na svakodnevne aktivnosti operatora transporta i upravljanje transportnim sustavom, niti aktivnosti potrebne za izradu desetogodišnjeg plana razvoja transportnog sustava.

(2) Nadzorni odbor sastavljen je od predstavnika vertikalno integriranog subjekta, predstavnika dioničara/članova društva treće strane i predstavnika drugih zainteresiranih strana, kao što su radnici neovisnog operatora transporta.

(3) Odredbe članka 20. stavaka 2., 3. i 4. ovoga Zakona primjenjuju se najmanje na polovinu broja članova nadzornog odbora umanjenog za jedan. Odredba članka 20. stavka 4. točke 2. ovoga Zakona primjenjuje se na sve članove nadzornog odbora.

Program usklađenosti i osoba za praćenje usklađenosti

Članak 22.

(1) Neovisni operator transporta mora donijeti program usklađenosti kojim su pobliže utvrđene mjere kojima se isključuje mogućnost pristranog ponašanja te način praćenja usklađenosti s tim programom. Program usklađenosti utvrđuje posebne obveze zaposlenika

vezane uz ispunjenje tih ciljeva. Na program usklađenosti prethodnu suglasnost daje Agencija. Usklađenost s programom neovisno prati osoba za praćenje usklađenosti.

(2) Osobu za praćenje usklađenosti imenuje nadzorni odbor uz prethodnu suglasnost Agencije. Agencija može uskratiti suglasnost na imenovanje osobe za praćenje usklađenosti samo ukoliko nije dovoljno neovisna ili nema odgovarajuće stručne sposobnosti. Osoba za praćenje usklađenosti može biti fizička ili pravna osoba. Na osobu za praćenje usklađenosti primjenjuju se odredbe članka 20. stavaka 1. do 3. ovoga Zakona.

(3) Zadaci osobe za praćenje usklađenosti su:

1. praćenje provedbe programa usklađenosti,
2. izrada godišnjeg izvješća, utvrđivanje mjera poduzetih u svrhu provedbe programa usklađenosti i njihovo podnošenje Agenciji,
3. podnošenje izvješća nadzornom odboru i izdavanje preporuka vezanih uz program usklađenosti i njegovu provedbu,
4. obavještavanje Agencije o svakoj bitnoj povredi vezanoj uz provedbu programa usklađenosti i
5. podnošenje izvješća Agenciji o svim komercijalnim i financijskim odnosima između vertikalno integriranog subjekta i operatora transportnog sustava.

(4) Osoba za praćenje usklađenosti dostavlja Agenciji prijedlog odluka o investicijskom planu ili o pojedinim investicijama u transportni sustav, najkasnije do trenutka kad uprava neovisnog operatora transporta iste dostavi nadzornom odboru.

(5) Ako skupština vertikalno integriranog subjekta ili nadzorni odbor glasovanjem spriječi usvajanje odluke, rezultat čega je sprječavanje ili odgađanje investicija koje se prema desetogodišnjem planu razvoja transportnog sustava moraju izvršiti u sljedeće tri godine, osoba za praćenje usklađenosti o tome izvještava Agenciju koja zatim postupa u skladu s odredbama ovoga Zakona.

(6) Na uvjete koji uređuju mandat ili zapošljavanje osobe za praćenje usklađenosti, uključujući i trajanje mandata ili radnog odnosa, suglasnost daje Agencija. Takvi uvjeti moraju osigurati neovisnost osobe za praćenje usklađenosti, uključujući osiguranje svih potrebnih sredstava za ispunjavanje njegovih zadataka. Tijekom svog mandata ili zaposlenja osoba za praćenje usklađenosti ne može zauzimati niti jedan drugi profesionalni položaj niti, izravno ili posredno, obnašati neku dužnost ili imati poslovni udio u ili s nekim drugim dijelom vertikalno integriranog subjekta ili njegovim većinskim dioničarima.

(7) Osoba za praćenje usklađenosti redovito podnosi usmena ili pisana izvješća Agenciji i ima pravo redovito izvještavati, usmeno ili pismeno, nadzorni odbor neovisnog operatora transporta.

(8) Osoba za praćenje usklađenosti može prisustvovati svim sastancima rukovodećeg osoblja ili uprave neovisnog operatora transporta te sastancima nadzornog odbora i skupštine i dužnost je ovih tijela obavijestiti tu osobu o zakazanim sastancima te joj dostaviti potrebne materijale za sjednicu. Osoba za praćenje usklađenosti prisustvuje svim sastancima na kojima se razmatraju sljedeća pitanja:

1. uvjeti pristupa i korištenja transportnog sustava, osobito oni koji se odnose na cijene za korištenje transportnog sustava, usluge vezane uz pristup i korištenje transportnog sustava, dodjelu transportnog kapaciteta i upravljanje zagušenjem, transparentnost, uravnoteženje i sekundarna tržišta,

2. projekti u tijeku vezani uz vođenje plinskog sustava te održavanje i razvoj transportnog sustava, uključujući investicije u prekogranične vodove i priključke ili
 3. kupnja ili prodaja plina potrebne za rad plinskog sustava i transportnog sustava, uključujući pomoćne usluge, usluge sustava i uslugu uravnoteženja.
- (9) Osoba za praćenje usklađenosti prati usklađenost rada neovisnog operatora transporta s odredbama koje uređuju povjerljivost neovisnog operatora transporta i vlasnika transportnog sustava.
- (10) Osoba za praćenje usklađenosti ima pristup svim bitnim podacima i uredima neovisnog operatora transporta, te svim informacijama koje su mu potrebne za izvršenje njegovih zadataka. Osoba za praćenje usklađenosti ima pristup uredima neovisnog operatora transporta bez prethodne najave.
- (11) Uz prethodnu suglasnost Agencije nadzorni odbor može razriješiti dužnosti osobu za praćenje usklađenosti. Agencija je ovlaštena zahtijevati razrješenje osobe za praćenje usklađenosti zbog razloga nedostatne neovisnosti u radu ili nedostatnih stručnih sposobnosti.
- (12) U pogledu zaštite sigurnosti radnog mjesta, osoba za praćenje usklađenosti tijekom svojeg namještenja, ukoliko je zaposlenik neovisnog operatora transporta, uživa prava sukladno odredbama zakona kojima se uređuje područje zaštite sindikalnog povjerenika.

Certifikacija i određivanje operatora transportnog sustava

Članak 23.

(1) Agencija neprekidno provodi nadzor nad ispunjavanjem uvjeta o razdvajanju operatora transportnog sustava propisanih ovim Zakonom. Agencija provodi postupak certifikacije operatora transportnog sustava. Agencija će izdati certifikat operatoru transportnog sustava kao:

1. vlasnički razdvojenom operatoru transportnog sustava sukladno članku 14. ovoga Zakona ili
2. neovisnom operatoru sustava sukladno odredbama članaka 15. do 17. ovoga Zakona ili
3. neovisnom operatoru transporta sukladno odredbama članaka 18. do 22. ovoga Zakona.

(2) Postupak certifikacije operatora transportnog sustava provodi se:

1. na zahtjev operatora transportnog sustava u skladu sa stavkom 3. točkom 1. ovoga članka,
2. na inicijativu Agencije kada:
 - operator transportnog sustava ne postavlja zahtjev za certificiranjem u skladu sa stavkom 3. točkom 1. ovoga članka ili
 - Agencija dobije saznanja o planiranim izmjenama koje predstavljaju potrebu za novim vrednovanjem certificiranja ili koje mogu dovesti ili su dovele do povrede propisa o razdvajanju,
3. u skladu s uputama Europske komisije.

Na postupak certifikacije primjenjuju se na odgovarajući način odredbe Uredbe (EZ) br. 715/2009.

(3) Operator transportnog sustava dužan je bez odlaganja:

1. podnijeti zahtjev za certificiranjem ukoliko još nije certificiran i
2. obavijestiti Agenciju o svim planiranim transakcijama koje mogu zahtijevati ponovno vrednovanje certificiranja.

Operator transportnog sustava mora Agenciji dostaviti svoje podatke, u prilogu zahtjeva za certifikaciju kao i na zahtjev Agencije, sve dokumente potrebne za certifikaciju.

(4) Agencija će dostaviti na mišljenje Europskoj komisiji obrazloženi nacrt certifikata u roku od četiri mjeseca od pokretanja postupka certifikacije operatora transportnog sustava, odnosno od dostavljanja dokumenata od strane operatora transportnog sustava. Agencija će u postupku certifikacije sukladno stavku 1. točkama 1. i 3. ovoga članka u što većoj mjeri uzeti u obzir mišljenje Komisije. Odstupanje od mišljenja Komisije, Agencija je dužna pisano obrazložiti.

(5) Agencija mora po zaprimanju mišljenja Europske komisije u roku od dva mjeseca odlučiti o zahtjevu za certifikacijom. Ukoliko je to potrebno za postizanje svrhe ovoga Zakona certifikat se može dati uz propisivanje određenih obveza i uvjeta.

(6) Iznimno od odredbe stavka 4. ovoga članka, pri certificiranju u skladu s odredbom stavka 1. točke 2. ovoga članka Agencija je obvezna uvažiti mišljenje Komisije.

(7) Agencija vodi službenu evidenciju o svim kontaktima ostvarenim s Europskom komisijom u okviru postupka certifikacije operatora transportnog sustava. Službena evidencija daje se na uvid subjektu koji traži izdavanje certifikata te Ministarstvu. Izdani certifikat zajedno s obrazloženjem javno se objavljuje pri čemu dijelove koji sadrže komercijalno osjetljive informacije treba izvesti kao nečitke. Mišljenje Komisije iz stavka 4. ovoga članka objavljuje se na web stranici Agencije, ukoliko u obrazloženju odluke nije drugačije određeno. Agencija je obvezna komercijalno osjetljive informacije držati u tajnosti.

(8) Operator transportnog sustava i energetski subjekti koji obavljaju djelatnost proizvodnje plina, trgovine ili opskrbe plinom obvezni su bez odlaganja dostavljati na zahtjev Agenciji i Europskoj komisiji sve podatke i informacije mjerodavne za ispunjavanje njihovih zadaća u skladu s odredbama ovoga članka.

(9) Nakon okončanja postupka certifikacije Agencija rješenjem određuje operatora transportnog sustava sukladno stavku 1. ovoga članka te o tome bez odlaganja obavještava Europsku komisiju. Na određivanje neovisnog operatora sustava sukladno odredbama stavka 1. točke 2. ovoga članka prethodnu suglasnost daje Europska komisija. Ako Agencija u provođenju nadzora utvrdi da su zbog povrede odredbi o razdvajanju prestali postojati uvjeti temeljem kojih je izdan certifikat odnosno ukinuti rješenje kojim je izdan certifikat o određivanju operatora transportnog sustava. Rješenje kojim se određuje, odnosno rješenje kojim se ukida rješenje kojim je izdan certifikat operatoru transportnog sustava objavljuje se na web stranicama Agencije te u "Službenom glasniku Europske unije".

Postupak certifikacije operatora transportnog sustava u odnosu na treće države

Članak 24.

(1) Na postupak certifikacije započet temeljem zahtjeva za certificiranjem koji podnosi vlasnik transportnog sustava ili operator transportnog sustava kojeg kontrolira osoba ili osobe iz treće države ili trećih država, primjenjuju se na odgovarajući način odredbe članka 23. ovoga Zakona uz sljedeća odstupanja navedena u ovom članku.

(2) Agencija bez odlaganja obavještava Ministarstvo i Europsku komisiju te dostavlja prijedlog svoje odluke o:

1. zahtjevu za certificiranjem od strane vlasnika transportnog sustava ili operatora transportnog sustava kojeg kontrolira osoba ili osobe iz treće države ili trećih država i
2. svim okolnostima koje bi mogle imati za posljedicu da osoba ili osobe iz treće države ili trećih država preuzmu kontrolu nad transportnim sustavom ili operatorom transportnog sustava.

(3) Ukoliko Europska komisija ne dostavi svoje mišljenje u roku od dva mjeseca ili ukoliko Europska komisija zatraži stav Agencije za suradnju energetske regulatora odnosno zainteresiranih strana u tom se slučaju takav rok može produžiti za najduže dva mjeseca, smatra se da Europska komisija nema primjedbi na preliminarnu odluku Agencije.

(4) Ministarstvo utvrđuje ugrožava li izdavanje certifikata od strane Agencije sigurnost opskrbe energijom Republike Hrvatske i Europske unije te svoje stajalište dostavlja Agenciji u roku od 60 dana od dana dostavljanja obavijesti Agencije. U razmatranju ovog pitanja, Ministarstvo uzima u obzir sljedeće:

1. prava i obveze Europske unije prema toj trećoj državi koje proizlaze iz međunarodnog prava, uključujući sve sporazume sklopljene s jednom ili više trećih država u kojima je Europska unija jedna od strana i koji se tiču pitanja sigurnosti opskrbe energijom, u skladu s međunarodno preuzetim obvezama Republike Hrvatske,
2. prava i obveze Republike Hrvatske prema toj trećoj državi koje proizlaze iz sporazuma kojeg je s njom sklopila u onoj mjeri u kojoj su u skladu s pravom Europske unije i
3. ostale specifičnosti i okolnosti slučaja i treće države.

(5) Agencija prilikom izdavanja certifikata mora uzeti u obzir stajalište Ministarstva. Agencija izdaje certifikat operatoru transportnog sustava u odnosu na treće države u roku od 60 dana od roka iz stavka 3. ovoga članka.

(6) Protiv rješenja iz stavka 5. ovoga članka operator transportnog sustava u odnosu na treće države može izjaviti žalbu Agenciji.

Određivanje operatora transportnog sustava

Članak 25.

(1) Operator transportnog sustava je pravna ili fizička osoba koja je ishodila certifikat i dozvolu za obavljanje energetske djelatnosti transporta plina.

(2) Agencija je dužna o izdavanju certifikata i dozvole za obavljanje energetske djelatnosti transporta plina bez odlaganja obavijestiti Europsku komisiju.

Dužnosti operatora transportnog sustava

Članak 26.

Operator transportnog sustava je dužan:

1. voditi, održavati i razvijati siguran, pouzdan i učinkovit transportni sustav,
2. osigurati tehničke preduvjete, pod ekonomski optimalnim uvjetima, za prihvrat u transportni sustav plina proizvedenog na teritoriju Republike Hrvatske i plina koji se uvozi iz različitih izvora i pravaca te za tranzit plina,
3. priključiti na transportni sustav građevinu pravne i fizičke osobe koja ispunjava uvjete propisane ovim Zakonom, a posebice aktom iz članka 84. ovoga Zakona, metodologijom iz članka 88. stavka 2. ovoga Zakona te koja je izgrađena na temelju građevinske dozvole ili drugog odgovarajućeg akta na temelju kojeg se može graditi građevina,
4. uspostaviti i osigurati rad dispečerskog centra za vođenje transportnog sustava, sustava mjerenja i sustava za praćenje parametara kvalitete plina i pouzdanosti isporuke plina, upravljanje zagušenjima i uravnoteženje transportnog sustava,
5. transportirati plin na temelju sklopljenih ugovora,
6. obavijestiti Agenciju da korisnik transportnog sustava u razdoblju od tri uzastopna mjeseca nije pravovremeno ispunio obveze prema operatoru transportnog sustava,
7. pismeno obavijestiti operatora tržišta plina o opskrbljivaču/trgovcu koji nije ispunio svoje dospjele novčane obveze za razdoblje iz članka 3. stavka 2. točke 33. ovoga Zakona prema operatoru transportnog sustava,
8. nabaviti i uskladištiti plin za potrebe operativnih zaliha te se koristiti operativnim zalihama u svrhu osiguranja optimalnog vođenja transportnog sustava,
9. nabavljati plin za potrebe vođenja sustava na transparentan i nediskriminirajući način te na tržišnim principima,
10. održavati parametre kvalitete plina, pružati kvalitetu usluge i održavati pouzdanost transport plina u skladu s aktom iz članka 89. ovoga Zakona,
11. na razini transportnog sustava osigurati mjerenje količina plina i očitavanje mjernih uređaja u skladu s aktom iz članka 84. ovoga Zakona,
12. uravnoteživati transportni sustav u skladu s aktima iz članaka 83. i 84. ovoga Zakona,
13. osigurati objektivne, jednake i transparentne uvjete pristupa transportnom sustavu, u skladu s ovim Zakonom te aktima iz članaka 83. i 84. ovoga Zakona,

14. izraditi desetogodišnji plan razvoja transportnog sustava, pri čemu planirane investicije u izgradnju i rekonstrukciju transportnog sustava trebaju biti tehnički opravdane i ekonomski efikasne te osiguravati odgovarajući stupanj sigurnosti opskrbe plinom,
15. do 30. travnja tekuće godine dostaviti Agenciji izvješće o ostvarenim investicijama u izgradnju i rekonstrukciju transportnog sustava u prethodnoj godini,
16. izraditi i do 1. ožujka tekuće godine dostaviti Agenciji godišnje izvješće operatora transportnog sustava za prethodnu godinu, a koje mora sadržavati izvješće o pouzdanosti, sigurnosti i učinkovitosti transportnog sustava, kvaliteti plina, kvaliteti usluge, pouzdanosti isporuke plina, tehničkim karakteristikama sustava, korištenju kapaciteta transportnog sustava, održavanju opreme sustava te ispunjavanju ostalih dužnosti i ostvarivanju prava iz ovoga Zakona,
17. sudionicima na tržištu plina davati informacije u skladu s aktima iz članaka 83., 84. 85., 86. i 87. ovoga Zakona,
18. sudionicima na tržištu plina čija je oprema izravno priključena na transportni sustav davati propisane informacije o opsegu, danu i trajanju obustave transporta plina i očekivanom smanjenju kapaciteta transportnog sustava, sukladno aktu iz članka 84. ovoga Zakona,
19. davati propisane informacije o investicijskim projektima vezanim uz transportni sustav te o planiranom izlasku iz pogona određenih objekata transportnog sustava,
20. osigurati zaštitu povjerljivosti podataka koje je saznao u obavljanju djelatnosti,
21. provoditi postupak promjene opskrbljivača plinom za kupca koji je priključen na transportni sustav sukladno aktu iz članka 89. ovoga Zakona,
22. voditi evidenciju svih mjesta predaje plina u transportni sustav i preuzimanja plina iz transportnog sustava, uključivo evidenciju kojem opskrbljivaču pripada krajnji kupca, o pripadnosti opskrbljivača plinom i trgovaca plinom bilančnoj skupini,
23. izgraditi međudržavne spojne plinovode ili po potrebi povećati raspoloživi kapacitet postojećih međudržavnih spojnih plinovoda, radi integracije s transportnim sustavom država članica Europske unije i trećih država, uzimajući u obzir ekonomski razumne i tehnički izvodljive zahtjeve za dodatnim kapacitetom, uvažavajući sigurnost opskrbe plinom,
24. surađivati i razmjenjivati informacije s institucijama uspostavljenim u Europskoj uniji koje na temelju međunarodnog ugovora imaju pravo i obvezu praćenja planova razvoja transportnog sustava, korištenja i razvoja međudržavnih spojnih plinovoda i suradnje unutar jedne ili više regija,
25. uzeti u obzir mišljenja i preporuke te provoditi odluke institucija uspostavljenih u Europskoj uniji koje imaju pravo i obvezu obavljanja zadaća povezanih s dužnostima operatora transportnog sustava na temelju međunarodnih ugovora,
26. prilikom donošenja desetogodišnjeg plana razvoja transportnog sustava, definirati ciljeve i terminski plan provedbe mjera za povećanje energetske učinkovitosti plinskog transportnog sustava, što uključuje planiranje iznosa godišnje energetske uštede. Agencija, po odobrenju, plan dostavlja Ministarstvu,

27. primijeniti iznose tarifnih stavki za transport plina na temelju odluke i metodologije koju donosi Agencija, u skladu s odredbama zakona kojime se uređuje energetski sektor te ih na primjeren način javno objaviti i to najmanje 15 dana prije početka primjene. Metodologija mora uključivati i troškove koji nastaju zbog njegovog sudjelovanja u međunarodnim organizacijama iz područja transporta plina uspostavljenim prema međunarodnim ugovorima,
28. donijeti, uz suglasnost Agencije, cjenik nestandardnih usluga operatora transportnog sustava te ih na primjeren način javno objaviti i to najmanje 15 dana prije početka primjene. U slučaju uskraćivanja suglasnosti, Agencija može samostalno odrediti te cijene,
29. sudjelovati u aktivnostima ENTSO-G na temelju međunarodnih ugovora,
30. sudjelovati u radu jednog ili više integriranih plinskih sustava na regionalnoj razini koji povezuju Republiku Hrvatsku i jednu ili više država članica Europske unije, a uspostavljeni su radi dodjele transportnog kapaciteta i provjere sigurnosti opskrbe, na temelju međunarodno preuzetih obveza Republike Hrvatske,
31. voditi računa o energetske učinkovitosti te zaštititi prirode i okoliša,
32. izvršavati zahtjeve za transparentnošću u okviru obavljanju svoje energetske djelatnosti utvrđene Uredbom (EZ) br. 715/2009.

Članak 27.

- (1) Operator transportnog sustava dužan je izraditi desetogodišnji plan razvoja transportnog sustava iz članka 26. točke 14. ovoga Zakona u skladu sa Strategijom energetskog razvoja i Programom provedbe Strategije energetskog razvoja te ga dostaviti do 1. rujna tekuće godine Agenciji na odobrenje. Desetogodišnji plan se izrađuje za razdoblje koje započinje s godinom koja slijedi godinu u kojoj je plan dostavljen na odobrenje.
- (2) Desetogodišnji planom razvoja transportnog sustava posebno se:
 - planiraju učinkovite mjere koje jamče dostatnost transportnog sustava i sigurnost opskrbe,
 - ukazuje sudionicima na tržištu plina na glavnu transportnu infrastrukturu koju treba izgraditi ili proširiti u regulatornom razdoblju,
 - obuhvaćaju investicije o kojima je već donesena odluka i utvrđuju nove investicije koje treba realizirati u regulatornom razdoblju,
 - daje vremenski okvir realizacije za sve investicijske projekte,
 - daje desetogodišnja projekcija razvoja transportnog sustava.
- (3) Desetogodišnji plan razvoja transportnog sustava osobito treba sadržavati sljedeće:
 - plan investicija u izgradnju i rekonstrukciju transportnog sustava, uključujući plan stavljanja u uporabu plinovoda i ostalih objekata transportnog sustava, u naturalnim i financijskim pokazateljima,
 - studiju opravdanosti planiranih investicija, uključujući projekciju potražnje i opskrbe plinom u Republici Hrvatskoj, kao i planove o razvoju plinskog proizvodnog sustava, sustava skladišta plina i terminala za UPP te izvore financiranja planiranih investicija,

- analize i podloge na kojima se zasniva desetogodišnja projekciji razvoja transportnog sustava.

(4) Agencija pri odobravanju desetogodišnjeg plana razvoja transportnog sustava:

- provjerava usklađenost desetogodišnjeg plana razvoja transportnog sustava sa Strategijom energetskog razvoja i Programom provedbe Strategije energetskog razvoja, pri čemu se može savjetovati s Ministarstvom,
- provjerava usklađenost desetogodišnjeg plana razvoja transportnog sustava s neobvezujućim desetogodišnjim planom razvoja transportnog sustava Europske unije prema Uredbi (EZ) br. 715/2009, pri čemu se Agencija može savjetovati s Agencijom za suradnju energetskih regulatora
- savjetuje se sa svim postojećim ili potencijalnim korisnicima transportnog sustava o desetogodišnjem planu razvoja transportnog sustava kroz javnu raspravu koja traje 15 dana, pri čemu od potencijalnih korisnika transportnog sustava može zatražiti odgovarajuće dokaze, te provjerava pokriva li desetogodišnji plan razvoja transportnog sustava sve investicijske potrebe prepoznate tijekom savjetodavnog postupka,
- može zahtijevati od operatora transportnog sustava izmjenu i dopunu desetogodišnjeg plana razvoja transportnog sustava.

(5) Agencija na temelju odobrenog plana razvoja transportnog sustava objavljuje na internetskoj stranici podatke o glavnoj transportnoj infrastrukturi koju treba izgraditi ili proširiti u regulatornom razdoblju, s desetogodišnjom projekcijom razvoja transportnog sustava.

(6) Agencija na temelju izvješća o ostvarenim investicijama u izgradnji i rekonstrukciju transportnog sustava u prethodnoj godini iz članka 26. točke 15. ovoga Zakona, provjerava da li je operator transportnog sustava realizirao pojedine investicije unutar tri godine od godine za koju su iste odobrene, u skladu s odobrenim desetogodišnjim planom razvoja transportnog sustava. Ako su takve investicije još uvijek relevantne na osnovi najnovijeg desetogodišnjeg plana razvoja transportnog sustava, odnosno ukoliko za neostvarenje istih ne postoje opravdani razlozi, Agencija može poduzimati najmanje jednu od sljedećih mjera kako bi osigurala realizaciju odobrenih investicija:

- zahtijevati od operatora transportnog sustava realizaciju predmetnih investicija,
- organizirati natječajni postupak otvoren za sve ulagače zainteresirane za predmetne investicije ili
- obvezati operatora transportnog sustava da prihvati povećanje kapitala za financiranje potrebnih investicija i dozvoli neovisnim ulagačima doprinos u kapitalu.

(7) Ako Agencija iskoristi svoje ovlasti iz stavka 6. podstavka 2. ovoga članka, može obvezati operatora transportnog sustava na izbor jedne ili više sljedećih mogućnosti:

1. financiranje od bilo koje treće strane,
2. izgradnja od bilo koje treće strane,
3. samostalna izgradnja novih predmetnih objekata ili
4. samostalno upravljanje novim predmetnim objektima.

U tom slučaju operator transportnog sustava osigurava ulagačima sve informacije potrebne za realizaciju investicija, priključuje nove objekte na transportni sustav i općenito čini sve

potrebne radnje u svrhu olakšanja provedbe predmetnih investicijskih projekata. Pri tome Agencija daje prethodnu suglasnost na relevantne financijske aranžmane.

(8) U slučaju kada Agencija postupi na temelju ovlaštenja iz stavka 6. podstavka 1. ovoga članka, troškovi predmetnih investicija smatraju se opravdanim troškovima u skladu s metodologijom iz članka 88. stavka 1. podstavka 1. ovoga Zakona.

Prava operatora transportnog sustava

Članak 28.

Operator transportnog sustava ima pravo:

1. odbiti pristup transportnom sustavu pod uvjetima iz članka 75. ovoga Zakona,
2. kupovati plin radi obavljanja svoje osnovne djelatnosti, optimalnog vođenja transportnog sustava, vlastite potrošnje, nadoknade gubitaka plina u transportnom sustavu prilikom izvođenja radova na sustavu, nadoknade pogonskih gubitaka i formiranja i održavanja operativne zalihe u skladu s ovim Zakonom i aktom iz članka 84. ovoga Zakona.
3. uspostaviti i osigurati rad vlastite elektroničke komunikacijske mreže za nadzor, mjerenje i automatizaciju transportnog sustava,
4. ograničiti ili prekinuti ugovoreni transport plina:
 - a) u slučaju izravne ugroženosti života i zdravlja ljudi ili imovine te radi otklanjanja takvih opasnosti,
 - b) radi planiranog održavanja ili rekonstrukcije transportnog sustava,
 - c) radi otklanjanja kvarova na transportnom sustavu,
 - d) kada korisnik preuzima plin na način koji bi mogao ugroziti život i zdravlje ljudi ili imovinu,
 - e) u slučaju neovlaštene potrošnje plina,
 - f) u slučajevima kada se korisnik ne pridržava svojih ugovornih obveza,
 - g) po nalogu opskrbljivača plinom ili trgovca plinom,
5. prilagoditi duljinu trajanja rada zaposlenika dispečerskog centra, službe za hitne intervencije i ostalih vezanih službi koja, radi sigurnog, pouzdanog i učinkovitog vođenja transportnog sustava, može biti dulja od osam sati u razdoblju od dvadeset i četiri sata, uz uvjet da se tim zaposlenicima kolektivnim ugovorom osigura odgovarajući zamjenski odmor u skladu s posebnim propisima.

V. OPERATOR SUSTAVA SKLADIŠTA PLINA

Dužnosti operatora sustava skladišta plina

Članak 29.

Operator sustava skladišta plina je dužan:

1. voditi, održavati i razvijati siguran, pouzdan i učinkovit sustav skladišta plina,

2. osigurati korisnicima sustava skladišta plina kvalitetu plina, kvalitetu usluge i pouzdanost isporuke u skladu s aktom iz članka 89. ovoga Zakona,
3. uspostaviti i osigurati rad upravljačkog centra za operativno vođenje sustava skladišta plina i sustava mjerenja ulaznih i izlaznih tokova te parametara kvalitete plina i pouzdanosti isporuke plina,
4. skladištiti plin na temelju sklopljenih ugovora,
5. obavijestiti Agenciju da korisnik sustava skladišta plina u razdoblju od tri uzastopna mjeseca nije pravovremeno ispunio obveze prema operatoru sustava skladišta plina,
6. pismeno obavijestiti operatora tržišta plina o opskrbljivaču/trgovcu koji nije ispunio svoje dospjele novčane obveze za razdoblje iz članka 3. stavka 2. točke 33. ovoga Zakona prema operatoru sustava skladišta plina,
7. osigurati objektivne, jednake i transparentne uvjete pristupa sustavu skladišta plina, u skladu s ovim Zakonom, a posebice s aktima iz članaka 83. i 86. ovoga Zakona,
8. nabavljati plin za potrebe vođenja sustava na transparentan i nediskriminirajući način te na tržišnim principima,
9. izraditi plan razvoja sustava skladišta plina, pri čemu planirane investicije u izgradnju i rekonstrukciju sustava skladišta plina trebaju biti tehnički opravdane i ekonomski efikasne te osiguravati odgovarajući stupanj sigurnosti opskrbe plinom,
10. do 30. travnja tekuće godine dostaviti Agenciji izvješće o ostvarenim investicijama u izgradnju i rekonstrukciju sustava skladišta plina u prethodnoj godini,
11. izraditi i do 1. ožujka tekuće godine dostaviti Agenciji godišnje izvješće operatora sustava skladišta plina za prethodnu godinu, a koje mora sadržavati izvješće o pouzdanosti, sigurnosti i učinkovitosti sustava skladišta plina, kvaliteti plina, kvaliteti usluge, pouzdanosti isporuke plina, tehničkim karakteristikama sustava, korištenju kapaciteta sustava skladišta plina, održavanju opreme sustava te ispunjavanju ostalih dužnosti i korištenju prava iz ovoga Zakona,
12. sudionicima na tržištu plina davati informacije u skladu s aktima iz članaka 83., 84., 85. i 86. ovoga Zakona,
13. davati propisane informacije o investicijskim projektima vezanim uz sustav skladišta plina te o planiranom izlasku iz pogona određenih objekata sustava skladišta plina,
14. primijeniti iznose tarifnih stavki za skladištenje plina na temelju odluke i metodologije koju donosi Agencija, u skladu s odredbama zakona kojime se uređuje energetska sektor te ih na primjeren način javno objaviti i to najmanje 15 dana prije početka primjene,
15. donijeti, uz suglasnost Agencije, cjenik nestandardnih usluga operatora sustava skladištenja plina te ih na primjeren način javno objaviti i to najmanje 15 dana prije početka primjene. U slučaju uskraćivanja suglasnosti, Agencija može samostalno odrediti te cijene,
16. pružati pozornost energetske učinkovitosti te zaštitu prirode i okoliša,
17. osigurati zaštitu povjerljivosti podataka koje je saznao u obavljanju djelatnosti,

18. izvršavati zahtjeve za transparentnošću u okviru obavljanju svoje energetske djelatnosti utvrđene Uredbom (EZ) br. 715/2009.

Članak 30.

(1) Operator sustava skladišta plina dužan je izraditi plan razvoja sustava skladišta plina iz članka 29. točke 9. ovoga Zakona u skladu sa Strategijom energetskog razvoja i Programom provedbe Strategije energetskog razvoja.

(2) Planom razvoja sustava skladišta plina posebno se:

- ukazuje sudionicima na tržištu plina na infrastrukturu sustava skladišta plina koju treba izgraditi ili proširiti u regulatornom razdoblju,
- obuhvaćaju investicije o kojima je već donesena odluka i utvrđuju nove investicije koje treba realizirati u regulatornom razdoblju,
- daje vremenski okvir realizacije za sve investicijske projekte,
- daje desetogodišnja projekcija razvoja sustava skladišta plina.

(3) Plan razvoja sustava skladišta plina osobito treba sadržavati sljedeće:

- plan investicija u izgradnju i rekonstrukciju sustava skladišta plina, uključujući plan stavljanja u uporabu objekata sustava skladišta plina, u naturalnim i financijskim pokazateljima,
- studiju opravdanosti planiranih investicija, uključujući projekciju potrebe za kapacitetima sustava skladišta plina u Republici Hrvatskoj, kao i pretpostavke o potrebama za kapacitetima sustava skladišta plina u regiji te izvore financiranja planiranih investicija.

(4) Plan razvoja sustava skladišta plina izrađuje se za regulatorno razdoblje, s desetogodišnjom projekcijom razvoja sustava skladišta plina, sukladno metodologiji iz članka 88. stavka 1. podstavka 3. ovoga Zakona, a dostavlja se Agenciji uz zahtjev za utvrđivanje iznosa tarifnih stavki za skladištenje plina.

Prava operatora sustava skladišta plina

Članak 31.

Operator sustava skladišta plina ima pravo:

1. priključiti sustav skladišta plina na transportni ili distribucijski sustav, u skladu s aktima iz članka 84. i 88. ovoga Zakona i metodologijom iz članka 88. stavka 2. ovoga Zakona,
2. odbiti pristup sustavu skladišta plina pod uvjetima iz članka 75. ovoga Zakona,
3. kupovati plin radi optimalnog vođenja sustava skladišta plina, vlastite potrošnje, nadoknade gubitaka plina u sustavu skladišta plina prilikom izvođenja radova na sustavu i nadoknade pogonskih gubitaka te radi održavanja osnovne mase plina u sustavu skladišta plina u skladu s ovim Zakonom i aktom iz članka 86. ovoga Zakona,

4. ograničiti ili privremeno prekinuti ugovoreno skladištenje plina:
 - a) u slučaju izravne ugroženosti života i zdravlja ljudi ili imovine te radi otklanjanja takvih opasnosti,
 - b) radi planiranog održavanja ili rekonstrukcije sustava skladišta plina,
 - c) radi otklanjanja kvarova na sustavu skladišta plina,
 - d) u slučajevima kad se korisnik ne pridržava svojih ugovornih obveza,
5. prilagoditi duljinu trajanja rada zaposlenika upravljačkog centra, službe za hitne intervencije i ostalih vezanih službi koja, radi sigurnog, pouzdanog i učinkovitog vođenja sustava skladišta plina, može biti dulja od osam sati u razdoblju od dvadeset i četiri sata, uz uvjet da se tim zaposlenicima kolektivnim ugovorom osigura odgovarajući zamjenski odmor u skladu s posebnim propisima.

VI. OPERATOR TERMINALA ZA UPP

Dužnosti operatora terminala za UPP

Članak 32.

Operator terminala za UPP je dužan:

1. voditi, održavati i razvijati siguran, pouzdan i učinkovit terminal za UPP,
2. osigurati korisnicima terminala za UPP kvalitetu plina, kvalitetu usluge i pouzdanost isporuke plina propisanu općim uvjetima opskrbe plinom,
3. uspostaviti i osigurati rad centra za operativno vođenje terminala za UPP i sustava mjerenja ulaznih i izlaznih tokova te parametara kvalitete plina i pouzdanosti isporuke plina,
4. obavljati prihvati i otpremu UPP na temelju sklopljenih ugovora,
5. obavijestiti Agenciju da korisnik terminala za UPP u razdoblju od tri uzastopna mjeseca nije pravovremeno ispunio obveze prema operatoru terminala za UPP,
6. pismeno obavijestiti operatora tržišta plina o opskrbljivaču/trgovcu koji nije ispunio svoje dospjele novčane obveze za razdoblje iz članka 3. stavka 2. točke 33. ovoga Zakona prema operatoru transportnog sustava,
7. osigurati objektivne, jednake i transparentne uvjete pristupa terminalu za UPP, u skladu s ovim Zakonom, aktima iz članaka 83. i 87. ovoga Zakona,
8. nabavljati plin za potrebe vođenja terminala za UPP na transparentan i nediskriminirajući način te na tržišnim principima,
9. izraditi plan razvoja terminala za UPP, pri čemu planirane investicije u izgradnju i rekonstrukciju terminala za UPP trebaju biti tehnički opravdane i ekonomski efikasne te osiguravati odgovarajući stupanj sigurnosti opskrbe plinom,
10. do 30. travnja tekuće godine dostaviti Agenciji izvješće o ostvarenim investicijama u izgradnju i rekonstrukciju terminala za UPP u prethodnoj godini,
11. izraditi i do 1. ožujka tekuće godine dostaviti Agenciji godišnje izvješće operatora terminala za UPP za prethodnu godinu, a koje mora sadržavati izvješće o pouzdanosti,

sigurnosti i učinkovitosti terminala za UPP, kvaliteti plina, kvaliteti usluge, pouzdanosti isporuke plina, tehničkim karakteristikama terminala za UPP, korištenju kapaciteta terminala za UPP, održavanju opreme terminala za UPP te ispunjavanju ostalih dužnosti i korištenju prava u skladu s odredbama ovoga Zakona,

12. sudionicima na tržištu plina davati informacije u skladu s aktima iz članaka 83., 84. i 87. ovoga Zakona,
13. davati propisane informacije o investicijskim projektima vezanim uz terminal za UPP te o planiranom izlasku iz pogona određenih objekata terminala za UPP,
14. primijeniti iznose tarifnih stavki za prihvata i otpremu UPP na temelju odluke i metodologije koju donosi Agencija, u skladu s odredbama zakona kojima se uređuje energetska sektor te ih na primjeren način javno objaviti i to najmanje 15 dana prije početka primjene,
15. donijeti, uz suglasnost Agencije, pravila i cjenik nestandardnih usluga operatora terminala za UPP te ih na primjeren način javno objaviti i to najmanje 15 dana prije početka primjene. U slučaju uskraćivanja suglasnosti, Agencija može samostalno odrediti te cijene,
16. pružati pozornost energetska učinkovitosti te zaštiti prirode i okoliša,
17. osigurati zaštitu povjerljivosti podataka koje je saznao u obavljanju djelatnosti.

Članak 33.

(1) Operator terminala za UPP dužan je izraditi plan razvoja terminala za UPP iz članka 32. točke 9. ovoga Zakona u skladu sa Strategijom energetska razvoja i Programom provedbe Strategije energetska razvoja.

(2) Planom razvoja terminala za UPP posebno se:

- ukazuje sudionicima na tržištu plina na infrastrukturu terminala za UPP koju treba izgraditi ili proširiti u regulatornom razdoblju,
- obuhvaćaju investicije o kojima je već donesena odluka i utvrđuju nove investicije koje treba realizirati u regulatornom razdoblju,
- daje vremenski okvir realizacije za sve investicijske projekte,
- daje desetogodišnja projekcija razvoja terminala za UPP.

(3) Plan razvoja terminala za UPP osobito treba sadržavati sljedeće:

- plan investicija u izgradnju i rekonstrukciju terminala za UPP, uključujući plan stavljanja u uporabu objekata terminala za UPP, u naturalnim i finansijskim pokazateljima,
- studiju opravdanosti planiranih investicija, uključujući projekciju potrebe za kapacitetima terminala za UPP u Republici Hrvatskoj, kao i pretpostavke o potrebama za kapacitetima terminala za UPP u regiji te izvore financiranja planiranih investicija.

(4) Plan razvoja terminala za UPP izrađuje se za regulatorno razdoblje, s desetogodišnjom projekcijom razvoja terminala za UPP, sukladno metodologiji iz članka 88. stavka 1.

podstavka 4. ovoga Zakona, a dostavlja se Agenciji uz zahtjev za utvrđivanje iznosa tarifnih stavki za prihvata i otpremu UPP.

Prava operatora terminala za UPP

Članak 34.

Operator terminala za UPP ima pravo:

1. priključiti terminal za UPP na transportni sustav u skladu s mrežnim pravilima transportnog sustava i metodologijom utvrđivanja naknade za priključenje na plinski distribucijski ili transportni sustav i za povećanje priključnog kapaciteta,
2. odbiti pristup terminalu za UPP pod uvjetima iz članka 75. ovoga Zakona,
3. kupovati plin radi obavljanja svoje osnovne djelatnosti, optimalnog vođenja terminala za UPP, vlastite potrošnje, nadoknade gubitaka plina u terminalu za UPP prilikom izvođenja radova na sustavu i nadoknade pogonskih gubitaka u skladu s odredbama ovoga Zakona i aktom iz članka 87. ovoga Zakona,
4. ograničiti ili privremeno prekinuti prihvata i otpremu UPP:
 - a) u slučaju izravne ugroženosti života i zdravlja ljudi ili imovine te radi otklanjanja takvih opasnosti,
 - b) radi planiranog održavanja ili rekonstrukcije terminala za UPP,
 - c) radi otklanjanja kvarova na terminalu za UPP,
 - d) u slučajevima kad se korisnik ne pridržava svojih ugovornih obveza,
5. prilagoditi duljinu trajanja rada zaposlenika centra za operativno vođenje, službe za hitne intervencije i ostalih vezanih službi koja, radi sigurnog, pouzdanog i učinkovitog vođenja terminala za UPP, može biti dulja od osam sati u razdoblju od dvadeset i četiri sata, uz uvjet da se tim zaposlenicima kolektivnim ugovorom osigura odgovarajući zamjenski odmor u skladu s posebnim propisima,
6. izvršavati zahtjeve za transparentnošću u okviru obavljanju svoje energetske djelatnosti utvrđene Uredbom (EZ) br. 715/2009.

VII. OPERATOR DISTRIBUCIJSKOG SUSTAVA

Koncesija za distribuciju plina i koncesija za izgradnju distribucijskog sustava

Članak 35.

- (1) Koncesija za distribuciju plina je koncesija za javne usluge u smislu zakona kojim se uređuje područje koncesija.
- (2) Koncesija za izgradnju distribucijskog sustava je koncesija za javne radove u smislu zakona kojim se uređuje područje koncesija.

Područje obuhvaćeno koncesijom

Članak 36.

(1) Za područje ili dio područja jedinice područne (regionalne) samouprave gdje postoji distribucijski sustav, predstavničko tijelo jedinice područne (regionalne) samouprave, u ime jedinice područne (regionalne) samouprave, daje koncesiju za distribuciju plina ako je za to područje javne usluge distribucije plina prevladavajuća, odnosno javni radovi su sporedni uz glavni predmet ugovora.

(2) Za područje ili dio područja jedinice područne (regionalne) samouprave gdje ne postoji distribucijski sustav, predstavničko tijelo jedinice područne (regionalne) samouprave, u ime jedinice područne (regionalne) samouprave, daje koncesiju za izgradnju distribucijskog sustava.

Pripremne radnje za davanje koncesije

Članak 37.

(1) U slučaju koncesija za distribuciju plina davatelj koncesije dužan je uz pripremne radnje za davanje koncesije propisane zakonom kojim se uređuje koncesija, ishoditi lokacijske dozvole za visokotlačni ili srednjetačni distribucijski plinovod od mjesta priključenja na transportni sustav, uključujući priključak ukoliko je potreban priključak.

(2) U slučaju koncesije za izgradnju distribucijskog sustava davatelj koncesije dužan je uz pripremne radnje za davanje koncesije propisane zakonom kojim se uređuju koncesija, ishoditi lokacijske dozvole za visokotlačni ili srednjetačni distribucijski plinovod od mjesta priključenja na transportni sustav, uključujući priključak, do reduksijskih stanica.

Obavijest o namjeri davanja koncesije

Članak 38.

(1) Davatelj koncesije svoju namjeru za davanje koncesije za distribuciju plina ili koncesije za izgradnju distribucijskog sustava izražava putem obavijesti.

(2) Obavijest o namjeri davanja koncesije za distribuciju plina ili koncesije za izgradnju distribucijskog sustava mora sadržavati podatke za davanje koncesije propisane zakonom kojim se uređuje područje koncesija.

(3) Obavijest o namjeri davanja koncesije za distribuciju plina, odnosno koncesije za izgradnju distribucijskog sustava objavljuje se u Elektroničkom oglasniku javne nabave, a nakon toga, neizmijenjenog sadržaja, može biti objavljena i u ostalim sredstvima javnog priopćavanja i na web stranici jedinice područne (regionalne) samouprave, s navedenim datumom objave u Elektroničkom oglasniku javne nabave.

Kriteriji za odabir najpovoljnije ponude

Članak 39.

(1) Kriteriji na kojima davatelj koncesije za distribuciju plina temelji odabir ekonomski najpovoljnije ponude mogu biti:

1. kvaliteta usluge i pouzdanost isporuke plina propisani općim uvjetima opskrbe plinom,
2. ponuđeni godišnji iznos naknade za koncesiju na temelju uredbe o visini i načinu plaćanja naknade za koncesiju za distribuciju plina i koncesiju za izgradnju distribucijskog sustava,
3. ukupna visina ulaganja iz dokumentacije za nadmetanje, a koja se odnosi na razvoj distribucijskog sustava za područje ili dio područja jedinice područne (regionalne) samouprave gdje postoji distribucijski sustav,
4. ponuđeno tehničko dostignuće na temelju tehničkih specifikacija iz dokumentacije za nadmetanje,
5. estetske, funkcionalne i ekološke osobine iz dokumentacije za nadmetanje,
6. planirana visina tarifnih stavki za distribuciju plina i planirani iznos naknade za priključenje na distribucijski sustav i za povećanje priključnog kapaciteta, za sve godine razdoblja koncesije, razrađeno po korisnicima prema strukturi i sa izračunima u skladu s metodologijom iz članka 88. stavka 1. podstavka 2. ovoga Zakona i metodologijom iz članka 88. stavka 2. ovoga Zakona,
7. ekonomičnost, koja se određuje kao ostvarivanje planiranih poslovnih ciljeva uz što manje operativne troškove i nižu ukupnu cijenu ponude iz dokumentacije za nadmetanje,
8. održavanje i vođenje distribucijskog sustava sukladno zakonskim i podzakonskim propisima iz sektora plina,
9. plan razvoja distribucijskog sustava i
10. sposobnost za ostvarivanje koncesije koja ukazuje na dugoročnu održivost ponuditelja za vrijeme trajanja ugovora o koncesiji u predviđenom razdoblju.

(2) Kriteriji na kojima davatelj koncesije za izgradnju distribucijskog sustava temelji odabir ekonomski najpovoljnije ponude mogu biti:

1. kvaliteta projektiranja, građenja, ispitivanja, pokusnog rada i prvog stavljanja u uporabu distribucijskog sustava, koja ispunjava uvjete za sigurnost i kvalitetu opskrbe plinom, a prema pravilniku kojim se propisuju tehnički propisi, zahtjevi i uvjeti za sigurnost i kvalitetu opskrbe i korištenje energije, koji se donosi sukladno odredbama zakona kojime se uređuje energetska sektor,
2. kvaliteta usluge i pouzdanost isporuke plina propisani općim uvjetima opskrbe plinom,
3. ponuđeni godišnji iznos naknade za koncesiju na temelju uredbe o visini i načinu plaćanja naknade za koncesiju za distribuciju plina i koncesiju za izgradnju distribucijskog sustava,
4. ukupna visina ulaganja iz dokumentacije za nadmetanje, a koja se odnosi na izgradnju distribucijskog sustava,
5. ponuđeno tehničko dostignuće na temelju tehničkih specifikacija iz dokumentacije za nadmetanje,

6. estetske, funkcionalne i ekološke osobine iz dokumentacije za nadmetanje,
7. planirana visina tarifnih stavki za distribuciju plina i planirani iznos naknade za priključenje na distribucijski sustav i za povećanje priključnog kapaciteta, za sve godine razdoblja koncesije, razrađeno po korisnicima prema strukturi i s izračunima u skladu s metodologijom iz članka 88. stavka 1. podstavka 2. ovoga Zakona i metodologijom iz članka 88. stavka 2. ovoga Zakona,
8. ekonomičnost, koja se određuje kao ostvarivanje planiranih poslovnih ciljeva uz što manje operativne troškove i nižu ukupnu cijenu ponude iz dokumentacije za nadmetanje,
9. plan održavanja i vođenja distribucijskog sustava sukladno zakonskim i podzakonskim propisima iz sektora plina,
10. plan razvoja distribucijskog sustava koji uključuje terminski plan izvođenja radova i/ili rokovi završetka radova na izgradnji distribucijskog sustava te datum početka obavljanja energetske djelatnosti distribucije plina i
11. sposobnost za ostvarivanje koncesije koja ukazuje na dugoročnu održivost ponuditelja za vrijeme trajanja ugovora o koncesiji u predviđenom razdoblju koja se potvrđuje ovjerenom pisanom izjavom potencijalnog koncesionara da raspolaže dovoljnim financijskim sredstvima ili pisanom izjavom kreditne institucije da će potencijalni koncesionar moći osigurati dovoljna financijska sredstva za izgradnju distribucijskog sustava.

(3) Predstavničko tijelo jedinice područne (regionalne) samouprave dužno je nakon javnog otvaranja ponuda dostaviti sve ponude za dobivanje koncesije Agenciji, a prije donošenja izvršne odluke.

(4) Agencija je dužna u roku ne dužem od 30 dana od dana zaprimanja ponuda za dobivanje koncesije dostaviti svoje mišljenje jedinici područne (regionalne) samouprave, o ispunjavanju kriterija iz stavka 1. točke 6., odnosno stavka 2. točke 7. ovoga članka ponuđača za dobivanje koncesije, izraženih u ponudama za dobivanje koncesije.

(5) Ukoliko je ponuđač za dobivanje koncesije operator distribucijskog sustava koji djeluje na području Republike Hrvatske, Agencija je dužna dostaviti izvješće o dosadašnjem radu i ispunjavanju obveza takvog operatora distributivnog sustava u roku od 30 dana od dana zaprimanja ponude za dobivanje koncesije, jedinici područne (regionalne) samouprave.

Sadržaj ugovora o koncesiji

Članak 40.

(1) Ugovorom o koncesiji određuju se prava i obveze davatelja koncesije i koncesionara u skladu s odredbama zakona kojim se uređuje područje koncesija i ovoga Zakona.

(2) Ugovor o koncesiji iz stavka 1. ovoga članka sadrži:

1. predmet koncesije,
2. mjesto (područje) obavljanja djelatnosti koncesije,
3. način i opseg obavljanja djelatnosti koncesije,

4. odredbu da se cijena za obavljanje energetske djelatnosti distribucije plina određuje sukladno odredbama zakonom kojim se uređuje energetski sektor,
5. kapacitet distribucijskog sustava,
6. broj priključenih i predviđenih kupaca na distribucijskom sustavu,
7. rok na koji se daje koncesija,
8. rok za priključenje na distribucijski sustav sukladno odredbama mrežnih pravila plinskog distribucijskog sustava,
9. iznos naknade za koncesiju ili osnova za utvrđivanje iznosa naknade za koncesiju koju će koncesionar plaćati,
10. način plaćanja naknade za koncesiju,
11. potrebna jamstva i/ili instrumente osiguranja naplate naknade za koncesiju te naknade moguće štete nastale zbog neispunjenja obveza iz ugovora o koncesiji,
12. odredbe o dozvoli za obavljanje energetske djelatnosti distribucije plina,
13. odabranu ponudu ponuditelja,
14. posebna prava i obveze koncesionara i davatelja koncesije,
15. prestanak koncesije i
16. način rješavanja sporova.

(3) Dozvolu iz stavka 2. točke 12. ovoga članka, odabrani ponuditelj s kojim davatelj koncesije namjerava sklopiti ugovor o koncesiji za distribuciju plina ili ugovor o koncesiji za izgradnju distribucijskog sustava za područje ili dio područja gdje postoji distribucijski sustav dužan je ishoditi prije zaključenja ugovora o koncesiji.

(4) Dozvolu iz stavka 2. točke 12. ovoga članka, koncesionar iz ugovora o koncesiji za izgradnju distribucijskog sustava za područje ili dio područja gdje ne postoji distribucijski sustav dužan je ishoditi do početka obavljanja energetske djelatnosti distribucije plina.

Jednostrani raskid ugovora o koncesiji

Članak 41.

Osim slučajeva za jednostrani raskid ugovora o koncesiji propisanih zakonom kojim se uređuje područje koncesija, davatelj koncesije može jednostrano raskinuti ugovor o koncesiji i u sljedećim slučajevima:

1. ako koncesionar nije ishodio dozvolu za obavljanje energetske djelatnosti distribucije plina u roku predviđenom ugovorom o koncesiji,
2. ako je koncesionaru trajno oduzeta dozvola za obavljanje energetske djelatnosti distribucije plina prije isteka njezinog važenja,
3. ako koncesionar nije ishodio novu dozvolu za obavljanje energetske djelatnosti distribucije plina po prestanku važenja ranije dozvole,
4. ako koncesionar prenese dozvolu za obavljanje energetske djelatnosti distribucije plina na drugu pravnu osobu,

5. ako je koncesionaru, na vlastiti zahtjev, prestala važiti dozvola za obavljanje energetske djelatnosti distribucije plina i
6. ako koncesionar ne ispunjava preuzete obveze iz ugovora o koncesiji glede kriterija za odabir ekonomski najpovoljnije ponude iz članka 39. ovoga Zakona.

Naknada za koncesiju

Članak 42.

- (1) Koncesionar je dužan plaćati novčanu naknadu za koncesiju u iznosu i na način kako je to uređeno ugovorom o koncesiji.
- (2) Novčana naknada za koncesiju određuje se kao varijabilni iznos od ostvarenog prihoda iz redovnog poslovanja koncesionara ostvarenog obavljanjem energetske djelatnosti distribucije plina u prethodnoj godini na području za koje se daje koncesija.
- (3) Iznimno od stavka 2. ovoga članka, koncesionaru koji nije obavljao energetske djelatnosti distribucije plina u prethodnoj kalendarskoj godini na području za koje se daje koncesija, novčana naknada za koncesiju određuje se kao varijabilni iznos od planiranog prihoda, prema ponudi koja je sastavni dio ugovora o koncesiji, za godinu u kojoj počinje obavljati djelatnost distribucije plina.
- (4) Vlada Republike Hrvatske, na prijedlog Ministarstva koje je pribavilo mišljenje Agencije, uredbom o visini i načinu plaćanja naknade za koncesiju za distribuciju plina i koncesiju za izgradnju distribucijskog sustava određuje visinu i način plaćanja naknade za koncesiju.
- (5) Naknade za koncesiju prihod su proračuna jedinica područne (regionalne) samouprave.

Rok na koji se daje koncesija

Članak 43.

Koncesija za distribuciju plina i koncesija za izgradnju distribucijskog sustava daje se za razdoblje od najmanje 20 godina, a najduže na rok do 30 godina.

Dužnosti operatora distribucijskog sustava

Članak 44.

Operator distribucijskog sustava je dužan:

1. voditi, održavati i razvijati siguran, pouzdan i učinkovit distribucijski sustav,
2. priključiti na distribucijski sustav građevinu pravne i fizičke osobe koja ispunjava uvjete iz ovog Zakona, akta iz članka 85. ovoga Zakona i metodologije iz članka 88. stavka 2. ovoga Zakona te koja je izgrađena na temelju građevinske dozvole ili drugog odgovarajućeg akta na temelju kojeg se može graditi građevina,
3. osigurati korisnicima priključenim na distribucijski sustav kvalitetu plina, kvalitetu usluge i pouzdanost isporuke plina propisanu aktom iz članka 89. ovoga Zakona,

4. uspostaviti i osigurati rad dispečerskog centra za vođenje distribucijskog sustava, sustava mjerenja, sustava za praćenje parametara kvalitete plina, pouzdanosti isporuke plina i uređaja za odorizaciju plina,
5. distribuirati plin na temelju sklopljenih ugovora,
6. obavijestiti Agenciju da korisnik distribucijskog sustava u razdoblju od tri uzastopna mjeseca nije pravovremeno ispunio obveze prema operatoru distribucijskog sustava,
7. pismeno obavijestiti operatora tržišta plina o opskrbljivaču/trgovcu koji nije ispunio svoje dospjele novčane obveze za razdoblje iz članka 3. stavka 2. točke 33. ovoga Zakona prema operatoru distribucijskog sustava,
8. održavati parametre kvalitete plina, pružati kvalitetu usluge i održavati pouzdanost isporuke plina u skladu s aktom iz članka 89. ovoga Zakona,
9. osigurati objektivne, jednake i transparentne uvjete pristupa distribucijskom sustavu, u skladu s ovim Zakonom te aktima iz članaka 83. i 85. ovoga Zakona,
10. nabavljati plin za potrebe vođenja sustava na transparentan i nediskriminirajući način te na tržišnim principima
11. na razini distribucijskog sustava osigurati mjerenje potrošnje plina i očitavanje mjernih uređaja, u skladu s aktom iz članka 85. ovoga Zakona,
12. izraditi plan razvoja plinskog distribucijskog sustava, pri čemu planirane investicije u izgradnju i rekonstrukciju distribucijskog sustava trebaju biti tehnički opravdane i ekonomski efikasne, trebaju osiguravati odgovarajući stupanj sigurnosti opskrbe plinom te moraju biti usklađene s planom razvoja distribucijskog sustava u skladu s kriterijima iz članka 39. stavka 1. ovoga Zakona na temelju kojih davatelj koncesija za distribuciju plina odnosno kriterija iz članka 39. stavka 2. ovoga Zakona na temelju kojih je davatelj koncesije za izgradnju distribucijskog sustava temeljio odabir ponuđača koncesije.
13. do 30. travnja tekuće godine dostaviti Agenciji izvješće o ostvarenim investicijama u izgradnju i rekonstrukciju distribucijskog sustava u prethodnoj godini,
14. izraditi i do 1. ožujka tekuće godine dostaviti Agenciji godišnje izvješće operatora distribucijskog sustava za prethodnu godinu, a koje mora sadržavati izvješće o pouzdanosti, sigurnosti i učinkovitosti distribucijskog sustava, kvaliteti plina, kvaliteti usluge, pouzdanosti isporuke plina, tehničkim karakteristikama sustava, korištenju kapaciteta distribucijskog sustava, održavanju opreme sustava, ispunjavanju ostalih dužnosti i ostvarivanju prava iz ovoga Zakona te sigurnosti i učinkovitosti distribucijskog sustava,
15. davati informacije sudionicima na tržištu plina, određene u skladu s aktima iz članaka 83., 84., 85. i 86. ovoga Zakona,
16. davati informacije jedinicama područne (regionalne) samouprave, za praćenje odnosa između ponude i potražnje plina na svom području, izradu procjena buduće potrošnje i raspoložive ponude, planiranje izgradnje dodatnih kapaciteta i razvoj distribucijskog sustava na svom području te predlaganje i poduzimanje mjera u okviru svoje nadležnosti utvrđene odredbama ovoga Zakona,

17. sudionicima na tržištu plina čija je oprema izravno priključena na distribucijski sustav davati propisane informacije o opsegu, danu i trajanju obustave distribucije plina i očekivanom smanjenju kapaciteta distribucijskog sustava, sukladno aktu iz članka 85. ovoga Zakona,
18. osigurati zaštitu povjerljivosti podataka koje je saznao u obavljanju djelatnosti,
19. izrađivati i ažurirati standardne profile potrošnje karakterističnih skupina kupaca u skladu s odredbama akta iz članka 85. ovoga Zakona,
20. voditi evidenciju mjernih mjesta kupaca koji imaju status ugroženih i zaštićenih kupaca,
21. provoditi postupak promjene opskrbljivača plinom za kupca koji je priključen na distribucijski sustav sukladno odredbama akta iz članka 89. ovoga Zakona,
22. primijeniti iznose tarifnih stavki za distribuciju plina na temelju odluke i metodologije koju donosi Agencija, u skladu s odredbama zakona kojime se uređuje energetska sektor te ih na primjeren način javno objaviti i to najmanje 15 dana prije početka primjene,
23. donijeti, uz suglasnost Agencije, pravila i cjenik nestandardnih usluga operatora za distribuciju plina te ih na primjeren način javno objaviti i to najmanje 15 dana prije početka primjene. U slučaju uskraćivanja suglasnosti, Agencija može samostalno odrediti te cijene,
24. pružati pozornost energetske učinkovitosti te zaštiti prirode i okoliša,
25. voditi evidenciju svih mjesta predaje plina u distribucijski sustav i preuzimanja plina iz distribucijskog sustava, uključivo evidenciju kojem opskrbljivaču pripada krajnji kupca, o pripadnosti opskrbljivača plinom i trgovaca plinom bilančnoj skupini.

Članak 45.

(1) Operator distribucijskog sustava dužan je izraditi plan razvoja plinskog distribucijskog sustava iz članka 44. točke 12. ovoga Zakona u skladu sa Strategijom energetskog razvoja i Programom provedbe Strategije energetskog razvoja te planovima i programima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave na čijem području obavlja energetska djelatnost distribucije plina.

(2) Plan razvoja plinskog distribucijskog sustava osobito treba sadržavati sljedeće:

- plan investicija u izgradnju i rekonstrukciju distribucijskog sustava, uključujući plan stavljanja u uporabu plinovoda i ostalih objekata distribucijskog sustava, u naturalnim i financijskim pokazateljima,
- studiju opravdanosti planiranih investicija, uključujući projekciju potražnje i opskrbe plinom, projekciju dinamike priključenja korisnika sustava te izvore financiranja planiranih investicija.

(3) Plan razvoja plinskog distribucijskog sustava izrađuje se za regulatorno razdoblje, s projekcijom razvoja distribucijskog sustava za naredno regulacijsko razdoblje, sukladno metodologiji iz članka 89. stavka 1. podstavka 2. ovoga Zakona, a dostavlja se Agenciji uz zahtjev za utvrđivanje iznosa tarifnih stavki za distribuciju plina.

(4) Operator distribucijskog sustava jedinicama područne (regionalne) samouprave na čijem području obavlja energetska djelatnost distribucije plina, dužan je dostaviti informacije o provođenju plana razvoja plinskog distribucijskog sustava sukladno:

- planovima i programima jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave donesenim na temelju Strategije energetskog razvoja i Programa provedbe Strategije energetskog razvoja,
- planom razvoja plinskog distribucijskog sustava koji je sastavni dio ugovora o koncesiji i
- odredbama članka 5. stavka 11. ovoga Zakona.

(5) Jedinica područne (regionalne) samouprave na čijem području operator distribucijskog sustava obavlja energetska djelatnost distribucije plina, dužna je na zahtjev Agencije dostaviti mišljenje o usklađenosti plana razvoja plinskog distribucijskog sustava s:

- planovima i programima jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave donesenim na temelju Strategije energetskog razvoja i Programa provedbe Strategije energetskog razvoja i
- planom razvoja plinskog distribucijskog sustava koji je sastavni dio ugovora o koncesiji.

Prava operatora distribucijskog sustava

Članak 46.

Operator distribucijskog sustava ima pravo:

1. odbiti pristup distribucijskom sustavu pod uvjetima iz članka 75. ovoga Zakona,
2. kupovati plin radi obavljanja svoje osnovne djelatnosti, optimalnog vođenja distribucijskog sustava, vlastite potrošnje, nadoknade gubitaka plina u distribucijskom sustavu prilikom izvođenja radova na sustavu i nadoknade pogonskih gubitaka,
3. uspostaviti i osigurati rad vlastite elektroničke komunikacijske mreže za nadzor, mjerenje i automatizaciju distribucijskog sustava,
4. ograničiti ili prekinuti ugovorenu distribuciju plina:
 - a) u slučaju izravne ugroženosti života i zdravlja ljudi ili imovine te radi otklanjanja takvih opasnosti,
 - b) radi planiranog održavanja ili rekonstrukcije distribucijskog sustava,
 - c) radi otklanjanja kvarova na distribucijskom sustavu,
 - d) kada uređaji priključeni na distribucijski sustav preuzimaju plin na način koji bi mogao ugroziti život i zdravlje ljudi ili imovinu,
 - e) u slučaju neovlaštene potrošnje i neovlaštene distribucije plina,
 - f) u slučajevima kad se korisnik ne pridržava svojih ugovornih obveza, u skladu s aktom iz članka 89. ovoga Zakona,
 - g) po nalogu opskrbljivača plinom i
 - h) po nalogu operatora transportnog sustava,

5. prilagoditi duljinu trajanja rada zaposlenika dispečerskog centra, službe za hitne intervencije i ostalih vezanih službi koja, radi sigurnog, pouzdanog i učinkovitog vođenja distribucijskog sustava, može biti dulja od osam sati u razdoblju od dvadeset i četiri sata, uz uvjet da se tim zaposlenicima kolektivnim ugovorom osigura odgovarajući zamjenski odmor u skladu s posebnim propisima.

VIII. OPERATOR TRŽIŠTA PLINA

Određivanje operatora tržišta plina

Članak 47.

Za operatora tržišta plina u Republici Hrvatskoj određuje se Hrvatski operator tržišta energije d.o.o., Zagreb.

Dužnosti operatora tržišta plina

Članak 48.

Operator tržišta plina je dužan:

1. organizirati tržište plina u skladu s propisom iz članka 84. ovoga Zakona,
2. uspostaviti i osigurati razmjenu informacija sa sudionicima na tržištu plina, u skladu s aktima iz članaka 83. i 84. ovoga Zakona,
3. obavljati svoju djelatnost uz poštivanje načela transparentnosti, nediskriminacije, objektivnosti i neovisnosti, pod nadzorom Agencije,
4. sklopiti ugovore s voditeljima bilančnih skupina i voditi registar voditelja bilančnih skupina,
5. organizirati tržište energije uravnoteženja i provoditi postupak za odabir ponuditelja energije uravnoteženja u skladu s aktom iz članka 83. ovoga Zakona,
6. obračunavati trošak energije uravnoteženja zasebno za svaku bilančnu skupinu na temelju podataka koje mu dostavlja operator transportnog sustava,
7. obračunavati trošak energije uravnoteženja primjenjujući metodologiju iz članka 88. stavka 4. ovoga Zakona, a koja se mora temeljiti na tržišnim kriterijima,
8. osigurati zaštitu povjerljivosti podataka koje je saznao u obavljanju djelatnosti,
9. izraditi i do 1. ožujka tekuće godine dostaviti Agenciji godišnje izvješće operatora tržišta plina o rezultatima analize tržišta plina i mjerama za njegovo unapređenje,
10. obavijestiti Agenciju da sudionik na tržištu plina u razdoblju od tri uzastopna mjeseca nije pravovremeno ispunio obveze prema operatoru tržišta plina,
11. dostavlja pisanu obavijest Ministarstvu, Agenciji, svim operatorima transportnog i distribucijskog sustava, zajamčenom opskrbljivaču, opskrbljivaču u okviru javne usluge o zaprimljenoj obavijesti iz članka 26. točke 7., članka 29. točke 6., članka 32.

točke 6., članka 44. točke 7., članka 52. točke 3., članka 57. točke 8. ovoga Zakona, u roku ne dužem od 24 sata od zaprimanja obavijesti.

IX. TRŽIŠTE PLINA

Otvaranje tržišta

Članak 49.

(1) Tržište plina je organizirano na način da svi kupci imaju pravo na slobodan izbor opskrbljivača plinom.

(2) Sklapanje ugovora kojim se uređuje opskrba plinom između opskrbljivača plinom koji posjeduje dozvolu za obavljanje energetske djelatnosti opskrbe plinom u Republici Hrvatskoj s krajnjim kupcem koji se nalazi u državi članici Europske unije dopušteno je pod uvjetom da taj kupac ima pravo na opskrbu od opskrbljivača plinom čije je sjedište izvan dotične države članice Europske unije.

(3) U slučajevima kada krajnji kupac u državi članici Europske unije nema pravo na slobodan izbor opskrbljivača plinom, Ministarstvo će dostaviti zahtjev Europskoj komisiji da obveže državu članicu da omogući izvršenje zatražene opskrbe plinom iz stavka 2. ovoga članka.

Promoviranje regionalne suradnje

Članak 50.

Vlada Republike Hrvatske i Agencija dužni su surađivati s vladama i regulatornim tijelima u drugim državama u svrhu integriranja njihovih nacionalnih tržišta plina na jednoj ili više regionalnih razina.

Razvoj tržišnog natjecanja

Članak 51.

(1) Agencija je dužna najmanje svake treće godine provesti istraživanje funkcioniranja tržišta plina u Republici Hrvatskoj.

(2) Agencija pri istraživanju funkcioniranja tržišta plina iz stavka 1. ovoga članka može surađivati s Europskom komisijom, nadležnim ministarstvom, tijelom nadležnim za zaštitu tržišnog natjecanja, tijelom nadležnim za nadzor financijskih usluga ili operatorom tržišta plina.

(3) Na temelju provedenog istraživanja iz stavka 1. ovoga članka Agencija može odrediti potrebne i razmjerne mjere za promoviranje učinkovitog tržišnog natjecanja i osiguranje optimalnog funkcioniranja tržišta plina.

(4) Mjere iz stavka 3. ovoga članka mogu uključivati propisivanje obveze pojedinom opskrbljivaču plinom, trgovcu plinom ili proizvođaču prirodnog plina za stavljanjem na tržište

određene količine plina putem postupka javne dražbe s unaprijed utvrđenim mehanizmom određivanja cijene plina i uvjeta prodaje plina koji najmanje uključuju količinu plina, kvalitetu plina, dinamiku i mjesto isporuke plina.

(5) Mjere iz stavka 3. ovoga članka također mogu uključivati propisivanje obveze operatoru sustava skladišta plina za provođenje postupka za rezervaciju i raspodjelu dijela ugovorenih kapaciteta sustava skladišta plina.

(6) Agencija rješenjem određuje obveznika provedbe mjere iz stavka 3. ovoga članka, što uključuje postupak provođenja, javnu objavu i ostale odgovarajuće odredbe te nadzire provedbu odluke.

(7) Agencija može prije donošenja rješenja iz stavka 6. ovoga članka o prijedlogu odluke zatražiti mišljenje Ministarstva, tijela nadležnog za zaštitu tržišnog natjecanja, tijela nadležnog za nadzor financijskih usluga i operatora tržišta plina

X. TRGOVINA PLINOM

Dužnosti trgovca plinom

Članak 52.

Trgovac plinom je dužan:

1. sudionicima na tržištu plina davati informacije u skladu s propisima iz članaka 84. i 86. ovoga Zakona,
2. trgovati plinom na temelju sklopljenih ugovora,
3. pismeno obavijestiti operatora tržišta plina o opskrbljivaču/trgovcu koji nije ispunio svoje dospjele novčane obveze za razdoblje iz članka 3. stavka 2. točke 33. ovoga Zakona prema drugom trgovcu plinom,
4. osigurati istovjetnost količine plina koju preuzme iz plinskog sustava s količinom plina koju je predao u plinski sustav, u skladu s aktima iz članaka 83., 84., 86. i 87. ovoga Zakona.

Prava trgovca plinom

Članak 53.

Trgovac plinom ima pravo:

1. trgovati plinom sa sudionicima na tržištu plina, osim krajnjih kupaca,
2. koristiti, po reguliranim uvjetima, usluge operatora transportnog sustava, operatora distribucijskog sustava, operatora sustava skladišta plina te usluge operatora terminala za UPP, na temelju sklopljenih ugovora,
3. na pristup mreži proizvodnih plinovoda, transportnom sustavu, sustavu skladišta plina, uključujući pristup operativnoj akumulaciji, u skladu s odredbama ovoga Zakona te akata iz članka 83., 84., 86. i 87. ovoga Zakona.

XI. OPSKRBLJIVAČ PLINOM

Izbor opskrbljivača plinom krajnjeg kupca

Članak 54.

- (1) Krajnji kupac ima pravo na slobodan izbor opskrbljivača plinom, što uključuje i pravo na promjenu opskrbljivača, u skladu s aktom iz članka 89. ovoga Zakona.
- (2) Postupak promjene opskrbljivača plinom provodi operator transportnog sustava ili operator distribucijskog sustava, ovisno na koji sustav je krajnji kupac priključen.
- (3) Promjena opskrbljivača iz stavka 1. ovoga članka je besplatna za krajnjeg kupca. Promjena opskrbljivača treba se provesti u roku ne dužem od tri tjedna osim u slučaju iz stavka 5. ovoga članka. Promjena opskrbljivača provodi se na temelju zahtjeva krajnjeg kupca, osim ukoliko nije riječ o zajamčenoj opskrbi iz članka 56. ovoga Zakona.
- (4) Opskrbljivač čiji je ugovor o opskrbi krajnjeg kupca u postupku raskida ne može postavljati dodatne uvjete za raskid ugovora o opskrbi krajnjeg kupca, uključujući plaćanje neplaćenih nedospjelih obveza krajnjeg kupca te je dužan opskrbljivati krajnjeg kupca do okončanja postupka promjene opskrbljivača. Dosadašnji opskrbljivač može postavljati dodatne uvjete samo u slučaju da krajnji kupac nije podmirio dospjele obveze ili po prethodnom upozorenju opskrbljivača krajnji kupac nije ispunio dospjele obveze, odnosno kada postoji sporazum o ispunjenju obveza, rok za ispunjavanje obveze ne može biti kraći od osam dana od dana dostavljanja upozorenja.
- (5) Nezadovoljna strana u svezi postupka promjene opskrbljivača može postupiti u skladu s odredbama članka 82. ovoga Zakona.

Određivanje opskrbljivača u javnoj usluzi

Članak 55.

- (1) Opskrbljivača u javnoj usluzi za područje jedinice područne (regionalne) samouprave može odlukom odrediti Vlada Republike Hrvatske, na prijedlog Ministarstva i uz pribavljeno mišljenje Agencije od strane Ministarstva, u skladu s odredbama ovoga Zakona.
- (2) Mišljenje Agencije iz stavka 1. ovoga članka za određivanje opskrbljivača u javnoj usluzi temelji se na provedenom istraživanju funkcioniranja tržišta plina u skladu s člankom 51. ovoga Zakona.
- (3) Ukoliko opskrbljivača plinom u javnoj usluzi nema ili prestane s radom, Vlada Republike Hrvatske će na prijedlog Ministarstva uz prethodnu mišljenje Agencije pribavljeno od strane Ministarstva, za opskrbljivača plina u javnoj usluzi odrediti onog opskrbljivača plinom koji je u prethodnoj plinskoj godini imao najveći udio na tržištu plina određene jedinice područne (regionalne) samouprave u dijelu opskrbe plinom kupaca na distribucijskom sustavu.
- (4) Iznimno od stavka 3. ovoga članka, u slučaju da na području jedinice područne (regionalne) samouprave u prethodnoj plinskoj godini nije bilo opskrbe plinom krajnjih kupaca na distribucijskom sustavu, predstavničko tijelo jedinice područne (regionalne)

samouprave dužno je o tome obavijestiti Ministarstvo i Agenciju te za opskrbljivača u obvezi javne usluge opskrbe plinom odrediti nositelja koncesije za distribuciju plina.

Određivanje opskrbljivača u obvezi zajamčene opskrbe plinom

Članak 56.

(1) Opskrbljivača u obvezi zajamčene opskrbe plinom na teritoriju Republike Hrvatske određuje Vlada Republike Hrvatske, na prijedlog Ministarstva, a uz prethodnu mišljenje Agencije pribavljeno od strane Ministarstva.

(2) Mišljenje Agencije iz stavka 1. ovoga članka za određivanje zajamčenog opskrbljivača temelji se na provedenom istraživanju funkcioniranja tržišta plina u skladu s člankom 51. ovoga Zakona

(3) Opskrbljivač u obvezi zajamčene opskrbe plinom određuje se na razdoblje od tri plinske godine.

(4) Opskrbljivač u obvezi zajamčene opskrbe plinom opskrbljuje plinom krajnjeg kupca priključenog na transportni ili distribucijski sustav ako je:

1. dosadašnjem opskrbljivaču plinom krajnjeg kupca prestala važiti dozvola za obavljanje energetske djelatnosti opskrbe plinom ili

2. dosadašnjem opskrbljivaču plinom krajnjeg kupca Agencija privremeno ili trajno oduzela dozvolu sukladno odredbama zakona kojime se uređuje energetski sektor ili

3. operator tržišta plina pismeno obavijestio o dosadašnjem opskrbljivaču plinom krajnjeg kupca sukladno članku 48. točke 11. ovoga Zakona.

(5) Iznosi tarifnih stavki za zajamčenu opskrbu viši su od prosječnog iznosa tarifnih stavki za opskrbu krajnjih kupaca sličnog načina potrošnje opskrbljivanih na tržištu plina.

(6) Ugovor o zajamčenoj opskrbi krajnjeg kupca smatra se sklopljenim danom stjecanja uvjeta iz stavka 4. ovoga članka za korištenje prava na zajamčenu opskrbu.

(7) Agencija je dužna u roku od 15 dana od zaprimanja obavijesti iz članka 26. točke 6., članka 29. točke 5., članka 32. točke 5., članka 44. točke 6. i članka 48. točke 10. ovoga Zakona obavijestiti Ministarstvo, zajamčenog opskrbljivača, operatora transportnog sustava, sve operatore distribucijskog sustava i operatora tržišta plina o opskrbljivaču plinom o kojemu je zaprimila obavijesti.

(8) Agencija je dužna obavijestiti Ministarstvo, zajamčenog opskrbljivača, operatora transportnog sustava, sve operatore distribucijskog sustava i operatora tržišta plina o opskrbljivaču plina iz stavka 4. točaka 1. i 2. ovoga članka, najkasnije petnaest dana prije prestanka važenja iste dozvole, odnosno od stupanja na snagu odluke Agencije o privremenom ili trajnom oduzimanju dozvole.

(9) Operator transportnog sustava i operator distribucijskog sustava dužni su dostaviti zajamčenom opskrbljivaču podatke o kupcima koji prelaze u zajamčenu opskrbu u roku od pet dana od pisane obavijesti iz članka 48. točke 11. ovoga Zakona.

Dužnosti opskrbljivača plinom

Članak 57.

Opskrbljivač plinom je dužan:

1. sudionicima na tržištu plina davati informacije u skladu s aktima iz članaka 83., 84., 85., 86. i 87. ovoga Zakona,
2. informirati kupca o njegovom pravu izbora bilo kojeg drugog opskrbljivača plinom,
3. opskrbljivati plinom kupce na temelju sklopljenih ugovora koji moraju biti u skladu s odredbama akta iz članka 89. ovoga Zakona i uvjetima opskrbljivača plinom,
4. osigurati istovjetnost količine plina koju preuzme iz plinskog sustava s količinom plina koju je predao u plinski sustav, u skladu s aktima iz članaka 83., 84., 85., 86. i 87. ovoga Zakona,
5. objavljivati i održavati ugovorene parametre kvalitete opskrbe plinom kupaca, u skladu s aktom iz članka 89. ovoga Zakona,
6. u svojim poslovnim knjigama, odvojeno voditi podatke koji se odnose na opskrbu kupaca koje opskrbljuje po tržišnim uvjetima, opskrbu kupaca korisnika javne usluge opskrbe plinom i opskrbu kupaca korisnika zajamčene opskrbe,
7. donijeti uvjete opskrbljivača plinom koji moraju biti u skladu s odredbama akta iz članka 89. ovoga Zakona te ih na primjeren način javno objaviti najkasnije 15 dana prije početka obavljanja energetske djelatnosti opskrbe plinom
8. pismeno obavijestiti operatora tržišta plina o opskrbljivaču/trgovcu koji nije ispunio svoje dospjele novčane obveze za razdoblje iz članka 3. stavka 2. točke 33. ovoga Zakona prema drugom opskrbljivaču plinom,
9. obavljati energetske djelatnosti opskrbe plinom na siguran, pouzdan i učinkovit način.

Dužnosti opskrbljivača u obvezi javne usluge opskrbe plinom

Članak 58.

Opskrbljivač u obvezi javne usluge opskrbe plinom, pored dužnosti iz članka 57. ovoga Zakona, dužan je:

1. obavljati energetske djelatnosti opskrbe plinom na siguran, pouzdan i učinkovit način,
2. obavljati opskrbu u obvezi javne usluge plinom po reguliranim uvjetima,
3. naplaćivati isporučeni plin u opskrbi u obvezi javne usluge plinom sukladno važećim iznosima tarifnih stavki za javnu uslugu opskrbe plinom utvrđenim sukladno metodologiji iz članka 88. stavka 1. podstavka 5. ovoga Zakona
4. obavljati opskrbu u obvezi javne usluge plinom kupcima iz članka 3. stavka 2. točke 30. ovoga Zakona na njihov zahtjev te im omogućiti ponovno vraćanje na korištenje opskrbe plinom u javnoj usluzi,
5. osigurati kvalitetu plina i kvalitetu usluge u skladu s aktom iz članka 89. stavka 2. ovoga Zakona.

Dužnosti zajamčenog opskrbljivača

Članak 59.

Zajamčeni opskrbljivač, pored dužnosti iz članka 57. ovoga Zakona, dužan je:

1. obavljati energetska djelatnost opskrbe plinom na siguran, pouzdan i učinkovit način,
2. opskrbljivati plinom krajnjeg kupca priključenog na transportni ili distribucijski sustav na temelju članka 56. stavka 4. ovoga Zakona,
3. opskrbljivati krajnjeg kupca iz točke 2. ovoga stavka do slobodnog izbora opskrbljivača krajnjeg kupca sukladno odredbama članka 54. ovoga Zakona,
4. krajnjem kupcu iz točke 2. ovoga članka naplaćivati isporučeni plin sukladno iznosima tarifnih stavki za zajamčenu opskrbu plinom utvrđenim na temelju metodologije iz članka 88. stavka 1. podstavka 5. ovoga Zakona,
5. obavijestiti krajnjeg kupca iz točke 2. ovoga članka o uvjetima zajamčene opskrbe, iznosima tarifnih stavki za zajamčenu opskrbu, pravu na raskid ugovora o zajamčenoj opskrbi krajnjeg kupca, odnosno njegovom pravu na slobodan izbor opskrbljivača plinom,
6. dostaviti krajnjem kupcu ugovor o zajamčenoj opskrbi krajnjeg kupca iz članka 56. stavka 6. ovoga Zakona u roku od osam dana od dana početka zajamčene opskrbe uz obavijest iz točke 5. ovoga stavka,
7. na primjeren način javno objaviti iznose tarifnih stavki za zajamčenu opskrbu iz članka 88. stavka 1. podstavka 5. ovoga Zakona.

Prava opskrbljivača plinom

Članak 60.

Opskrbljivač plinom ima pravo:

1. kupovati i prodavati plin, odnosno opskrbljivati plinom druge sudionike na tržištu plina,
2. koristiti po reguliranim uvjetima usluge operatora tržišta plina, operatora transportnog sustava, operatora distribucijskog sustava, operatora sustava skladišta plina te usluge operatora terminala za UPP, na temelju sklopljenih ugovora koji moraju biti u skladu s odredbama akta iz članka 89. ovoga Zakona i uvjetima opskrbljivača plinom,
3. na pristup mreži proizvodnih plinovoda, transportnom sustavu, distribucijskom sustavu, sustavu skladišta plina, uključujući pristup operativnoj akumulaciji, u skladu s ovim Zakonom te aktima iz članaka 83., 84., 85., 86. i 87. ovoga Zakona,
4. zahtijevati od operatora transportnog sustava ili operatora distribucijskog sustava obustavu isporuke plina kada se kupac ne pridržava ugovornih obveza u skladu s odredbama akta iz članka 89. ovoga Zakona, osim u slučaju ako se radi o ugroženom kupcu,

5. zahtijevati od operatora transportnog sustava ili operatora distribucijskog sustava nastavak isporuke plina kada je kupac ispunio obveze radi kojih je obustavljena isporuka plina.

Ugovor o opskrbi krajnjeg kupca

Članak 61.

- (1) Prava i obveze između svakog opskrbljivača i krajnjeg kupca uređuju se ugovorom o opskrbi krajnjeg kupca.
- (2) Sklapanje i sadržaj ugovora o opskrbi krajnjeg kupca detaljnije se uređuju aktom iz članka 89. ovoga Zakona te uvjetima opskrbljivača, u skladu s odredbama ovoga Zakona i zakona kojima se uređuje energetske sektor.
- (3) Svaki opskrbljivač je dužan osigurati da su uvjeti ugovora o opskrbi krajnjeg kupca koje nudi usklađeni s odredbama akta iz članka 89. ovoga Zakona. Uvjeti ugovora moraju biti napisani jasnim i razumljivim rječnikom te ne smiju uključivati neugovorne prepreke ostvarivanja prava krajnjih kupaca, kao što je to primjerice suviše opsežna ugovorna dokumentacija. Svaki opskrbljivač mora osigurati da su krajnji kupci zaštićeni od nepoštenih i zavaravajućih načina kupnje.
- (4) Svaki opskrbljivač je obavezan na primjeren način javno objaviti dio cijene koji se regulira te naknade i ostala davanja propisana posebnim propisima sukladno zakonu kojime se uređuje energetske sektor, a opskrbljivač pod obavezom javne usluge i iznose tarifnih stavki za krajnje kupce.
- (5) Svaki opskrbljivač je obavezan sklopiti ugovor o opskrbi s krajnjim kupcem u pisanom obliku. Ugovor o opskrbi krajnjeg kupca mora minimalno sadržavati:
 1. identitet i adresu opskrbljivača,
 2. usluge koje pruža opskrbljivač, uključujući vrijeme početka i kvalitetu opskrbe,
 3. vrste ponuđenih usluga održavanja, ako se nude,
 4. način dobivanja informacija o važećim cijenama i naknadama, uključujući i o naknadama za održavanje,
 5. trajanje ugovora o opskrbi krajnjeg kupca, uvjete za obnavljanje i raskid ugovora o opskrbi krajnjeg kupca ili prestanak pružanja usluga,
 6. postojanje bilo kojeg prava na raskid ugovora,
 7. način utvrđivanja nadoknade u slučaju nepoštivanja ugovorene razine kvalitete usluga, uključujući netočan i zakašnjeli obračun i
 8. način rješavanja sporova kada Agencija odlučuje po prigovorima krajnjih kupaca u slučaju obustave isporuke plina.

(6) Odredbe ugovora o opskrbi krajnjeg kupca moraju biti poštene te na jasan, jednostavan i nedvojbjen način obuhvatiti prava i obveze opskrbljivača i kupca, a svaki opskrbljivač mora osigurati da su njihovim krajnjim kupcima uvjeti dobro poznati unaprijed. Obavijesti o uvjetima ugovora krajnjim kupcima trebaju biti pružene prije njegovog sklapanja.

(7) Ugovor o opskrbi krajnjeg kupca ne može sadržavati odredbe kojima se krajnjem kupcu uskraćuje ili otežava pravo na raskid odnosno otkaz ugovora o opskrbi krajnjeg kupca, niti može sadržavati odredbe kojima se određuju dodatne financijske obveze krajnjem kupcu koje nisu u skladu sa člankom 54. stavkom 4. ovoga Zakona, a s obzirom na njegovo pravo na promjenu opskrbljivača.

(8) Opskrbljivač koji nije pod obvezom javne usluge može sklapati ugovore o opskrbi krajnjeg kupca pod posebnim uvjetima prodaje, s tim da je i u tom slučaju obavezan postupati na način kojim se ponuđenim uvjetima prodaje ili cijenama ne narušava tržišno natjecanje i ravnopravan položaj kupaca na tržištu plina.

XII. KRAJNJI KUPAC

Kvaliteta opskrbe plinom

Članak 62.

(1) Kvaliteta opskrbe plinom sastoji se od:

1. kvalitete plina,
2. pouzdanosti isporuke i
3. kvalitete usluge.

(2) Agencija donosi uvjete kvalitete opskrbe plinom koji su sastavni dio akta iz članka 89. ovoga Zakona, u kojima se propisuju:

1. pokazatelji kvalitete opskrbe plinom,
2. način mjerenja, prikupljanja i objavljivanja pokazatelja kvalitete opskrbe plinom,
3. iznimni događaji u pogledu kvalitete opskrbe plinom,
4. postupno uvođenje općih, minimalnih i garantiranih standarda kvalitete opskrbe plinom,
5. način regulacije kvalitete opskrbe plinom čija primjena ovisi o odabranoj metodologiji izračuna iznosa tarifnih stavki,
6. postupno uvođenje financijske kompenzacije kupcu nakon uvođenja garantiranih standarda kvalitete opskrbe plinom,
7. način, dinamika i opseg izvještavanja te dostavljanja podataka Agenciji o kvaliteti opskrbe plinom od strane energetske subjekata,

8. sadržaj godišnjeg izvještaja operatora transportnog sustava o kvaliteti opskrbe plinom,
9. sadržaj godišnjeg izvještaja operatora distribucijskog sustava o kvaliteti opskrbe plinom,
10. sadržaj godišnjeg izvještaja opskrbljivača o kvaliteti usluga.

(3) Operator transportnog sustava i operator distribucijskog sustava dužni su u skladu s uvjetima kvalitete opskrbe plinom sustavno:

1. održavati razinu kvalitete opskrbe plinom,
2. pratiti pokazatelje kvalitete opskrbe plinom te
3. voditi evidenciju podataka potrebnih za utvrđivanje pokazatelja kvalitete plinom.

(4) Svaki opskrbljivač dužan je u skladu s uvjetima kvalitete opskrbe plinom sustavno:

1. održavati razinu kvalitete usluga,
2. pratiti pokazatelje kvalitete usluga te
3. voditi evidenciju podataka potrebnih za utvrđivanje pokazatelja kvalitete usluga.

(5) Operator transportnog sustava, operator distribucijskog sustava i svaki opskrbljivač:

- u skladu sa stavkom 2. točkama 8., 9. i 10. ovoga članka, jednom godišnje javno objavljuju izvještaje o kvaliteti opskrbe plinom.

- u skladu sa stavkom 2. točkom 7. ovoga članka, izvještavaju Agenciju i dostavljaju joj podatke o kvaliteti opskrbe plinom.

- dužni su uskladiti sve akte koje su temeljem ovoga Zakona ovlašteni donijeti, s uvjetima kvalitete opskrbe plinom.

Dužnosti krajnjeg kupca

Članak 63.

Krajnji kupac je dužan:

1. priključiti svoje plinske uređaje na transportni sustav ili distribucijski sustav, u skladu s aktima iz članaka 84. i 85. ovoga Zakona te metodologijom iz članka 88. stavka 2. ovoga Zakona,
2. omogućiti operatoru transportnog ili distribucijskog sustava na čiji sustav je krajnji kupac priključen, ugradnju, održavanje i očitavanje uređaja za mjerenje potrošnje plina,
3. održavati plinski uređaj u takvom stanju da ne predstavlja opasnost za život i zdravlje ljudi ili imovinu te u slučaju kvara takav kvar ukloniti bez odgađanja,
4. pridržavati se uputa dispečerskih centara operatora transportnog ili distribucijskog sustava na čiji sustav je krajnji kupac priključen,

5. davati potrebne informacije operatoru transportnog sustava, operatoru distribucijskog sustava, operatoru sustava skladišta plina i operatoru terminala za UPP, u slučaju da ugovori korištenje njihovih usluga.

Prava krajnjeg kupca

Članak 64.

Krajnji kupac ima pravo:

1. na slobodan izbor i besplatnu promjenu opskrbljivača plinom, u skladu s odredbama ovoga Zakona i odredbama akta iz članka 89. ovoga Zakona,
2. uputiti prigovor Agenciji na rad opskrbljivača koji nije u skladu s odredbama ovoga Zakona i odredbi akta iz članka 89. ovoga Zakona,
3. na dostavu svih relevantnih podataka o potrošnji plina od opskrbljivača plinom u pisanom obliku,
4. priključiti plinske uređaje na transportni sustav ili distribucijski sustav,
5. izgraditi izravni plinovod pod uvjetima propisanim ovim Zakonom,
6. na opskrbu plinom od strane opskrbljivača u obvezi javne usluge opskrbe plinom sukladno članku 3. stavku 2. točki 30. ovoga Zakona.

Kupci pod posebnom zaštitom u okviru javne usluge i zajamčene opskrbe

Članak 65.

- (1) Kupci iz kategorije kućanstvo koji imaju pravo na opskrbu u okviru javne usluge i izaberu ili koriste po automatizmu taj način opskrbe te su od nadležnog tijela za socijalnu skrb ishodili odluku o statusu ugroženog kupca, imaju pravo na posebnu zaštitu u skladu s odredbama ovoga Zakona i zakona kojime se uređuje energetska sektor te propisima o socijalnoj skrbi.
- (2) Nadležno tijelo za socijalnu skrb koje je utvrdilo status ili promjenu statusa ugroženog kupca dužno je u roku od osam dana od dana promjene statusa ugroženog kupca izvijestiti kupca, operatora distribucijskog sustava i opskrbljivača ugroženog kupca o promjeni statusa kupca.
- (3) Nadležno tijelo za socijalnu skrb dužno je planirati i osigurati sredstva za plaćanje isporučenog plina ugroženom kupcu, odnosno plaćati plin opskrbljivaču u okviru javne usluge u slučaju kada ugroženi kupac ne plaća opskrbljivaču plina u okviru javne usluge.
- (4) Zaštićeni kupac ima pravo na opskrbu određenom količinom plina u slučaju kriznih situacija u skladu s odredbama zakona kojim se uređuje energetska sektor.
- (5) Na krajnjeg kupca se na odgovarajući način primjenjuju odredbe zakona kojim se uređuju prava potrošača u skladu s člankom 90. stavkom 2. i 3. ovoga Zakona.

XIII. MODEL BILANČNIH SKUPINA

Članak 66.

(1) Za nesmetano izvršenje i obračun kupoprodajnih transakcija na tržištu plina, osiguranje podudarnosti količina plina predanih u transportni sustav i preuzetih iz transportnog sustava te razdvajanje financijskih transakcija od fizičke isporuke plina, uspostavlja se odgovornost sudionika na tržištu plina prema modelu bilančnih skupina.

(2) Svaki sudionik na tržištu plina, osim operatora tržišta plina, dužan je biti član bilančne skupine.

(3) Model bilančnih skupina detaljnije se uređuje aktom iz članka 83. ovoga Zakona.

Dužnosti voditelja bilančne skupine

Članak 67.

Voditelj bilančne skupine je dužan:

1. organizirati i voditi bilančnu skupinu, u skladu s odredbama iz članka 83. ovoga Zakona,
2. svakodnevno uravnoteživati količine plina koje ulaze u transportni sustav i izlaze iz transportnog sustava, za bilančnu skupinu koju organizira i vodi,
3. davati nominacije operatoru transportnog sustava za mjesta predaje i preuzimanja plina iz transportnog sustava, operatoru sustava skladišta plina za utiskivanje ili povlačenje plina iz sustava skladišta plina i operatoru terminala za UPP za prihvrat i otpremu UPP, sukladno aktima iz članaka 83., 84., 86. i 87. ovoga Zakona i drugim posebnim propisima,
4. davati propisane informacije operatoru tržišta plina, sukladno aktu iz članka 83. ovoga Zakona
5. sklapati ugovore s operatorom tržišta plina, sukladno aktu iz članka 83. ovoga Zakona,
6. plaćati trošak energije uravnoteženja operatoru tržišta plina na temelju sklopljenog ugovora.

Prava voditelja bilančne skupine

Članak 68.

Voditelj bilančne skupine ima pravo:

1. koristiti javnu uslugu operatora tržišta plina po reguliranim uvjetima, na temelju sklopljenih ugovora,
2. raspodjeljivati trošak energije uravnoteženja na članove bilančne skupine,
3. raspodjeljivati naknadu za organiziranje tržišta plina na članove bilančne skupine,
4. obračunavati trošak vođenja bilančne skupine članovima bilančne skupine.

XIV. RAZDVAJANJE DJELATNOSTI

Razdvajanje djelatnosti operatora sustava skladišta plina, operatora terminala za UPP i operatora distribucijskog sustava

Članak 69.

(1) Djelatnost operatora sustava skladišta plina, operatora terminala za UPP i operatora distribucijskog sustava, uključujući operatora koji je dio vertikalno integriranog subjekta, mora biti organizirana u samostalnom pravnom subjektu, neovisno od drugih djelatnosti u sektoru plina.

(2) Djelatnost operatora distribucijskog sustava koji je dio horizontalno integriranog subjekta, mora biti organizirana u samostalnom pravnom subjektu i neovisno od djelatnosti izvan sektora plina izuzev reguliranih energetske djelatnosti proizvodnje, distribucije i opskrbe toplinskom energijom.

(3) Neovisnost operatora sustava skladišta plina, operatora terminala za UPP i operatora distribucijskog sustava, u skladu sa stavkom 1. ovoga članka, osigurava se tako da:

1. članovi uprave operatora koji je dio vertikalno integriranog energetske subjekta ne smiju sudjelovati u upravljanju drugim djelatnostima u sektoru plina, različitim od djelatnosti odnosnog operatora,
2. se uzimaju u obzir profesionalni interesi članova uprave operatora koji moraju biti u mogućnosti djelovati neovisno,
3. operator samostalno odlučuje o sredstvima nužnim za pogon, održavanje i razvoj sustava kojim upravlja, neovisno od drugih djelatnosti koje obavlja vertikalno integrirani energetski subjekt. Radi ispunjenja tih obveza, operator mora imati na raspolaganju sve potrebne resurse uključujući ljudske, tehničke, financijske i materijalne. Ovime se ne mijenja pravo vladajućeg društva u sustavu vertikalno integriranog energetske subjekta da operatoru odobrava godišnji financijski plan i postavlja granice njegove zaduženosti. Vladajuće društvo nema pravo operatoru sustava davati upute vezane uz njegovo svakodnevno poslovanje niti uz pojedinačne odluke o izgradnji ili modernizaciji dijelova sustava kojima upravlja operator ako takva odluka proizlazi iz odobrenoga godišnjega financijske plana.

(4) Neovisnost operatora distribucijske sustava, u skladu sa stavkom 2. ovoga članka, osigurava se tako da:

1. članovi uprave operatora koji je dio horizontalno integriranog subjekta ne smiju sudjelovati u upravljanju drugim djelatnostima izvan sektora plina,
2. se uzimaju u obzir profesionalni interesi članova uprave operatora koji moraju biti u mogućnosti djelovati neovisno,
3. operator samostalno odlučuje o sredstvima nužnim za pogon, održavanje i razvoj sustava kojim upravlja, neovisno od drugih djelatnosti koje obavlja horizontalno integrirani subjekt. Radi ispunjenja tih obveza, operator mora imati na raspolaganju sve potrebne resurse uključujući ljudske, tehničke, financijske i materijalne. Ovime se ne mijenja pravo vladajućeg društva u sustavu horizontalno integriranog subjekta da operatoru odobrava godišnji financijski plan i postavlja granice njegove zaduženosti.

Vladajuće društvo nema pravo operatoru sustava davati upute vezane uz njegovo svakodnevno poslovanje niti uz pojedinačne odluke o izgradnji ili modernizaciji dijelova sustava kojima upravlja operator ako takva odluka proizlazi iz odobrenoga godišnjega financijskog plana.

(5) Operator operatora sustava skladišta plina, operator terminala za UPP i operator distribucijskog sustava dužan je donijeti program mjera radi osiguranja primjene nepristranih uvjeta pristupa sustavu kojim upravlja i osigurati nadzor nad njegovim provođenjem. Programom mjera utvrđuju se posebne obveze zaposlenika za ostvarenje tog cilja. Za ispunjenje svojih obveza, osoba odgovorna za provođenje programa mjera koja je imenovana od odnosnog operatora mora biti nezavisna i mora imati pristup svim potrebnim informacijama operatora i bilo kojeg drugog povezanog subjekta. Na osobu odgovornu za provođenje programa mjera primjenjuju se uvjeti iz članka 22. ovoga Zakona koji vrijede za osobu koja provodi praćenje usklađenosti.

(6) Osoba odgovorna za provođenje programa mjera je dužna do 1. ožujka svake godine dostaviti Agenciji godišnje izvješće o provedbi programa mjera, iz stavka 5. ovoga članka, za prethodnu godinu. Operator je dužan objaviti na svojim internetskim stranicama program mjera i izvješće o provedbi programa mjera za prethodnu godinu.

(7) Agencija će nadzirati aktivnosti operatora distribucijskog sustava koji je dio vertikalno integriranog subjekta kako on ne bi iskoristio svoju vertikalnu integraciju za narušavanje tržišnog natjecanja. Agencija će nadzirati operatora distribucijskog sustava kako on ne bi kroz svoje aktivnosti u području komunikacije i promidžbe stvorio asocijaciju o povezanosti s djelatnošću opskrbe koja je dio vertikalno integriranog subjekta.

(8) Odredbe stavaka 1. i 3. ovoga članka ne primjenjuju se na operatora distribucijskog sustava koji je dio vertikalno integriranoga energetskeg subjekta koji ima manje od 100.000 kupaca priključenih na distribucijski sustav.

(9) Operator distribucijskog sustava iz stavka 8. ovoga članka koji obavlja i energetske djelatnosti opskrbe plinom dužan je primijeniti odredbe članaka 71. i 72. ovoga Zakona.

Mješoviti operator

Članak 70.

(1) Iznimno od odredbi članaka od 14. do 24. ovoga Zakona, djelatnost operatora transportnog sustava, operatora distribucijskog sustava, operatora sustava skladišta plina i operatora terminala za UPP, može biti organizirana zajedno, u okviru djelatnosti mješovitog operatora, ali odvojeno od djelatnosti proizvodnje plina, trgovine plina i opskrbe plinom.

(2) Na dužnosti i prava mješovitog operatora odgovarajuće se primjenjuju odredbe ovoga Zakona o dužnostima i pravima operatora transportnog sustava, uključujući odredbe o dužnostima i pravima operatora distribucijskog sustava, operatora sustava skladišta plina i operatora terminala za UPP.

(3) Mješoviti operator koji je dio vertikalno integriranoga energetskeg subjekta mora svoje djelatnosti organizirati u samostalnom pravnom subjektu neovisno od djelatnosti proizvodnje plina, trgovine plina i opskrbe plinom.

(4) Neovisnost mješovitog operatora, u skladu sa stavkom 3. ovoga članka, osigurava se tako da:

1. članovi uprave mješovitog operatora koji je dio integriranog energetskeg subjekata ne smiju sudjelovati u upravljanju djelatnostima proizvodnje plina, trgovine plinom i opskrbe plinom,
2. uzimaju se u obzir profesionalni interesi članova uprave mješovitog operatora koji moraju biti u mogućnosti djelovati neovisno,
3. mješoviti operator samostalno odlučuje o sredstvima nužnim za pogon, održavanje i razvoj sustava kojim upravlja, neovisno od djelatnosti proizvodnje plina i opskrbe plinom. Radi ispunjenja tih obveza, operator mora imati na raspolaganju sve potrebne resurse uključujući ljudske, tehničke, financijske i materijalne. Ovime se ne mijenja pravo vladajućeg društva u sustavu integriranog subjekta da mješovitom operatoru odobrava godišnji financijski plan i postavlja granice njegove zaduženosti. Vladajuće društvo nema pravo mješovitom operatoru davati upute vezane uz njegovo svakodnevno poslovanje niti uz pojedinačne odluke o izgradnji ili modernizaciji dijelova sustava kojima upravlja mješoviti operator ako takva odluka proizlazi iz odobrenoga godišnjega financijskog plana.

(5) Mješoviti operator dužan je donijeti program mjera radi osiguranja primjene nepristranih uvjeta pristupa sustavu kojim upravlja i osigurati nadzor nad njegovim provođenjem. Programom mjera utvrdile bi se posebne obveze zaposlenika za ostvarenje tog cilja. Za ispunjenje svojih obveza, osoba odgovorna za provođenje programa mjera koja je imenovana od odnosnog operatora mora biti nezavisna i mora imati pristup svim potrebnim informacijama operatora i bilo kojeg drugog povezanog subjekta.

(6) Osoba odgovorna za provođenje programa mjera je dužna do 1. ožujka svake godine dostaviti Agenciji godišnje izvješće o provedbi programa mjera iz stavka 5. ovoga članka za prethodnu godinu. Mješoviti operator je dužan objaviti na svojim internetskim stranicama program mjera i izvješće o provedbi programa mjera za prethodnu godinu.

(7) Nadzor nad aktivnostima operatora koji je dio vertikalno integriranog subjekta, kako on ne bi iskoristio svoju vertikalnu integraciju za narušavanje tržišnog natjecanja, provodit će Agencija.

Računovodstveno razdvajanje djelatnosti

Članak 71.

(1) Energetski subjekti za plin dužni su računovodstveno razdvojiti djelatnosti radi primjene načela nediskriminacije korisnika plinskog sustava, izbjegavanja narušavanja tržišnog natjecanja i međusobnog subvencioniranja energetskih djelatnosti koje se obavljaju kao tržišne i energetskih djelatnosti koje se obavljaju kao javne usluge.

(2) Energetski subjekti za plin dužni su izraditi, objaviti i dati na reviziju godišnje financijske izvještaje. Revizija godišnjega financijskog izvještaja mora potvrditi da se poštivalo načelo nediskriminacije korisnika plinskog sustava i izbjegavanja međusobnog subvencioniranja energetskih djelatnosti u sektoru plina koje se obavljaju kao tržišne djelatnosti i energetskih djelatnosti koje se obavljaju kao javne usluge. Godišnji financijski izvještaji moraju sadržavati podatke o transakcijama s povezanim energetskim subjektima.

(3) Energetski subjekti za plin dužni su utvrditi pravila za raspoređivanje imovine, obveza, prihoda, troškova i amortizacije sukladno odluci Agencije o načinu i postupku vođenja razdvojenog računovodstva.

(4) Mješoviti operator dužan je u svojim poslovnim knjigama, odvojeno voditi podatke koji se odnose na djelatnost transporta plina, distribucije plina, skladištenja plina te upravljanja terminalom za UPP.

(5) Operator distribucijskog sustava iz članka 69. stavka 8. ovoga Zakona dužan je u svojim poslovnim knjigama, odvojeno voditi podatke koji se odnose na djelatnost distribucije plina i djelatnost opskrbe plinom.

(6) Trgovac plinom i opskrbljivač plinom dužni su u svojim poslovnim knjigama odvojeno voditi podatke koji se odnose na djelatnost trgovine plinom koja se obavlja kao tržišna djelatnost ili kao javna usluga te podatke koji se odnose na djelatnost opskrbe plinom koja se obavlja kao tržišna djelatnost ili kao javna usluga opskrbe plinom ili zajamčena opskrba.

Pravo pristupa poslovnim knjigama

Članak 72.

(1) Energetski subjekt za plin dužan je omogućiti Agenciji pristup poslovnim knjigama, što uključuje pravo Agencije da zahtijeva sve potrebne obavijesti te dostavu potrebnih podataka, neposredan uvid u poslovne knjige, knjigovodstvene isprave, financijske izvještaje i drugu dokumentaciju energetskog subjekta i poduzimanje drugih radnji potrebnih za obavljanje poslova iz nadležnosti Agencije.

(2) Agencija će osigurati zaštitu povjerljivosti podataka koje je saznala u obavljanju svojih poslova.

XV. PRAVO PRISTUPA TREĆE STRANE

Pristup treće strane

Članak 73.

(1) Proizvođač plina, operator transportnog sustava, operator distribucijskog sustava, operator sustava skladišta plina i operator terminala za UPP dužan je osigurati učinkovit i nediskriminirajući pristup mreži proizvodnih plinovoda, transportnom sustavu, distribucijskom sustavu, sustavu skladišta plina i terminalu za UPP, u skladu s aktima iz

članaka 83., 84., 85., 86. i 87. ovoga Zakona i metodologijom iz članka 88. stavka 2. ovoga Zakona.

(2) Pristup transportnom sustavu, distribucijskom sustavu, sustavu skladišta plina i terminalu za UPP omogućuje se primjenom reguliranog pristupa treće strane, a pristup mreži proizvodnih plinovoda omogućuje se primjenom pregovaračkog pristupa treće strane.

(3) Regulirani pristup treće strane temelji se na objavljenim metodologijama utvrđivanja iznosa tarifnih stavki za energetske djelatnosti transporta plina, distribucije plina, skladištenja plina i upravljanje terminalom za UPP iz članka 88. stavka 1. ovoga Zakona, koji se primjenjuje objektivno i jednako za sve sudionike na tržištu plina.

(4) Pregovarački pristup treće strane temelji se na komercijalnim uvjetima pristupa mreži proizvodnih plinovoda, koji su predmet pregovora.

Priključenje krajnjeg kupca na plinski sustav

Članak 74.

(1) Krajnji kupac koji se želi priključiti na plinski sustav dužan je podnijeti zahtjev za priključenje na distribucijski sustav operatoru distribucijskog sustava koji za to područje ima sklopljen ugovor o koncesiji iz članka 40. ovoga Zakona.

(2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, krajnji kupac može se izravno priključiti na transportni sustav u slučaju ako je:

1. krajnji kupac koji će trošiti plin za istodobnu proizvodnju električne i toplinske energije uz priključni kapacitet obračunskog mjernog mjesta koji je veći od 50 MWh/h,
2. krajnji kupac koji će trošiti plin uz priključni kapacitet obračunskog mjernog mjesta od minimalno 250 MWh/h,
3. krajnji kupac koji će trošiti plin za daljnju prodaju stlačenog prirodnog plina prema posebnim propisima u postrojenju instalirane snage od minimalno 5 MWh/h.

(3) Krajnji kupci iz stavka 2. ovoga članka dužni su plaćati naknadu operatoru distribucijskog sustava koji za to područje ima sklopljen ugovor o koncesiji iz članka 40. ovoga Zakona. Iznos naknada propisuje se uredbom o visini i načinu plaćanja naknade za koncesiju za distribuciju plina i koncesiju za izgradnju distribucijskog sustava iz članka 42. stavka 4. ovoga Zakona.

(4) Krajnji kupci iz stavka 2. ovoga članka, odnosno operator transportnog sustava dužni su kod projektiranja, zahvata u prostoru, gradnji, odnosno priključenju na transportni sustav provoditi u skladu s postupcima propisanim zakonima kojima se uređuje područje prostornog uređenja i gradnje.

(5) Trošak nastao priključenjem na transportni sustav i održavanjem priključka iz stavka 4. ovoga članka podmiruje krajnji kupac na čiji zahtjev je izgrađen priključak na transportni sustav i takav trošak ne može biti uključen u metodologiju utvrđivanja iznosa tarifnih stavki za transport plina.

(6) Operator distribucijskog sustava dužan je donijeti odluku o zahtjevu iz stavka 1. ovoga članka u roku od 15 dana od dana dostave uredno podnesenog zahtjeva sukladno članku 85. stavku 2. ovoga Zakona.

(7) Protiv odluke operatora distribucijskog sustava iz stavka 6. ovoga članka podnositelj zahtjeva može podnijeti žalbu Agenciji u roku od 15 dana od dana dostave odluke.

Odbijanje pristupa treće strane

Članak 75.

(1) Proizvođač plina ima pravo odbiti pristup mreži proizvodnih plinovoda u slučaju:

1. nedostatka kapaciteta,
2. neusklađenosti tehničkih specifikacija koje se ne mogu prevladati na razuman način,
3. potrebe izbjegavanja poteškoća, koje se ne mogu izbjeći na razuman način, koje bi mogle ugroziti sadašnju i buduću proizvodnju ugljikovodika, uključujući i proizvodnju s polja ograničene ekonomske održivosti,
4. potrebe poštivanja valjano potkrijepljenih, razumnih potreba vlasnika ili korisnika mreže proizvodnih plinovoda i interesa svih drugih korisnika mreže proizvodnih plinovoda ili povezanih objekata i postrojenja za obradu plina.

(2) Operator transportnog sustava, operator distribucijskog sustava, operator sustava skladišta plina i operator terminala za UPP ima pravo odbiti pristup sustavu trećoj strani u slučaju:

1. nedostatka kapaciteta,
2. kada bi ga pristup sustavu onemogućio u izvršavanju obveze javne usluge,
3. kada bi pristup sustavu mogao izazvati ozbiljne financijske i gospodarske poteškoće energetsom subjektu, s obzirom na ugovore tipa „uzmi ili plati“ sklopljene prije podnošenja zahtjeva za odobrenje pristupa, pod uvjetima iz članka 77. ovoga Zakona.

(3) Proizvođač plina, operator transportnog sustava, operator distribucijskog sustava, operator sustava skladišta plina i operator terminala za UPP mora, u slučaju odbijanja pristupa sustavu, dostaviti stranci rješenje s razlozima odbijanja pristupa.

(4) Nezadovoljna stranka ima pravo podnijeti žalbu Agenciji na odluku energetskog subjekta o odbijanju pristupa sustavu ili na uvjete pristupa sustavu.

(5) Agencija je dužna donijeti odluku u roku od 60 dana od dana podnošenja žalbe. Odluka Agencija je izvršna, a nezadovoljna stranka može protiv odluke Agencije pokrenuti upravni spor.

(6) Proizvođač plina, operator transportnog sustava, operator distribucijskog sustava, operator sustava skladišta plina i operator terminala za UPP koji odbije pristup sustavu zbog nedostatka kapaciteta ili drugih opravdanih razloga sukladno ovom članku mora, u razumnom vremenu, učiniti potrebne preinake i zahvate u sustavu da bi se omogućio pristup, ukoliko su oni ekonomski isplativi ili ako ih je voljan financirati potencijalni korisnik.

Izravni plinovod

Članak 76.

- (1) Proizvođač plina, proizvođač prirodnog plina, operator transportnog sustava, operator distribucijskog sustava, operator skladišta plina, operator terminala za UPP, trgovac plinom ili opskrbljivač koji želi priključiti, prodati ili opskrbiti plinom svog kupca, kojem je odlukom iz članka 75. ovoga Zakona odbijeno pravo na pristup plinskom sustavu, odnosno mreži proizvodnih plinovoda, imaju pravo izgraditi izravni plinovod, uz suglasnost Agencije.
- (2) Krajnji kupac koji želi ugovoriti opskrbu plinom, ali mu je odlukom iz članka 75. ovoga Zakona odbijeno pravo na pristup plinskom sustavu, odnosno mreži proizvodnih plinovoda, ima pravo izgraditi izravni plinovod, uz suglasnost Agencije.
- (3) Agencija će utvrditi objektivne i nepristrane kriterije za izdavanje suglasnosti iz stavka 1. i 2. ovoga članka za izgradnju i pogon izravnih plinovoda.
- (4) Agencija će rješenjem uskratiti izdavanje suglasnosti za izgradnju izravnog plinovoda iz stavaka 1. i 2. ovoga članka ukoliko davanje takve suglasnosti nije u skladu s odredbama o obvezi opskrbe plinom u okviru javne usluge i odredbi o zaštiti krajnjih kupaca iz ovoga Zakona uz detaljno obrazloženje.
- (5) Protiv rješenja iz stavka 3. ovoga članka nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor pred nadležnim upravnim sudom. Postupak pred upravnim sudom je hitan.
- (6) Zahvat u prostoru i gradnji izravnih vodova mora se provoditi u skladu s postupcima propisanim zakonima kojima se uređuje područje prostornog uređenja i gradnje.
- (7) Trošak nastao izgradnjom izravnog plinovoda iz stavaka 1. i 2. ovoga članka treba podmiriti kupac na čiji zahtjev je izgrađen izravni plinovod sustav i takav trošak ne može biti uključen u metodologiju utvrđivanja iznosa tarifnih stavki, sustava na kojega se izravni plinovod priključuje.

Izuzeće za ugovore „uzmi ili plati“

Članak 77.

- (1) Trgovac plinom ili opskrbljivač plinom koji je suočen ili smatra da će biti suočen s ozbiljnim ekonomskim i financijskim poteškoćama, zbog obveza prihvaćenih u jednom ili više ugovora o kupnji plina tipa „uzmi ili plati“, može od operatora transportnog sustava zatražiti privremeno izuzeće od primjene prava na pristup treće strane iz članka 73. ovoga Zakona.
- (2) U slučaju iz stavka 1. ovoga članka, operator transportnog sustava dužan je podnijeti Agenciji zahtjev za privremeno izuzeće od primjene prava na pristup treće strane iz članka 73. ovoga Zakona. Zahtjevu mora biti priložena dokumentacija sa svim relevantnim informacijama o prirodi i opsegu problema te naporima koje je trgovac plinom ili opskrbljivač plinom uložio u svrhu rješavanja problema.

(3) U slučaju da druga rješenja nisu na raspolaganju, Agencija može odobriti izuzeće od primjene prava na pristup treće strane uzimajući u obzir:

1. cilj postizanja konkurentnog tržišta plina,
2. potrebu ispunjavanja obveza javne usluge i osiguranje sigurnosti opskrbe,
3. položaj trgovca plinom ili opskrbljivača plinom na tržištu i stvarnu razinu tržišnog natjecanja,
4. ozbiljnost ekonomskih i financijskih poteškoća s kojima se suočava trgovac plinom ili opskrbljivač plinom, njegov kupac i operator transportnog sustava,
5. dan sklapanja ugovora te uvjete jednog ili više ugovora tipa „uzmi ili plati“ o kojima se radi, uključujući i opseg u kojem oni omogućavaju promjene na tržištu,
6. napore uložene u svrhu pronalaženja rješenja problema,
7. mjeru do koje je trgovac plinom ili opskrbljivač plinom, prihvaćajući uvjete iz ugovora tipa „uzmi ili plati“, mogao predvidjeti mogućnost pojave ozbiljnih ekonomskih i financijskih poteškoća,
8. razinu povezanosti sustava s drugim sustavima i mogućnost uzajamnog djelovanja,
9. posljedice koje bi odobrenje izuzeća imalo na provođenje ovoga Zakona glede ispravnog funkcioniranja tržišta plina.

(4) Ozbiljnim gospodarskim i financijskim poteškoćama iz stavka 1. ovoga članka neće se smatrati ako se opskrba plinom ne smanji ispod minimalno zajamčenih količina preuzetog plina definiranih u ugovorima tipa „uzmi ili plati“ ili sve dok se ugovori tipa „uzmi ili plati“ mogu prilagoditi ili dok je trgovac plinom ili opskrbljivač plinom u stanju pronaći drugo rješenje.

(5) Agencija će o privremenom izuzeću obavijestiti Europsku komisiju i Ministarstvo te dostaviti sve relevantne informacije u vezi s izuzećem. U roku osam tjedana od dostave obavijesti Europska komisija može zahtijevati od Agencije da promijeni ili ukinuti odluke kojim je izdano odobrenje o izuzeća.

Izuzeće za novi infrastrukturni objekt

Članak 78.

(1) Novi infrastrukturni objekti kao što su međudržavni spojni plinovod, sustav skladišta plina i terminal za UPP, mogu se na zahtjev fizičke ili pravne osobe, izuzeti na određeno vrijeme od primjene prava na pristup treće strane, primjene odgovarajuće metodologije utvrđivanja iznosa tarifnih stavki iz članka 88. ovoga Zakona i obveze razdvajanja operatora transportnog sustava iz članka 15. ovoga Zakona pod sljedećim uvjetima:

1. ulaganje mora poticati tržišno natjecanje u sektoru plina i povećati sigurnost opskrbe plinom,
2. razina rizika povezanog s ulaganjem je takva da se ulaganje ne bi ostvarilo, osim ukoliko se izuzeće ne odobri,

3. infrastrukturni objekt plinskog sustava mora biti u vlasništvu fizičke ili pravne osobe u samostalnom pravnom subjektu odvojenom od operatora sustava u okviru kojeg će novi infrastrukturni objekt biti izgrađen,
4. korisnici novog infrastrukturnog objekta moraju plaćati naknadu za korištenje,
5. izuzeće za novi infrastrukturni objekt nije štetno za tržišno natjecanje ili učinkovito funkcioniranje tržišta ili plinskog sustava namijenjenog obavljanju javne usluge na koji se novi infrastrukturni objekt planira priključiti.

(2) Odredba stavka 1. ovoga članka primjenjuje se i na značajna povećanja kapaciteta i nadogradnje postojećih infrastrukturnih objekata kojima se omogućava razvoj novih dobavnih pravaca.

(3) Odluku o izuzeću za novi infrastrukturni objekt iz stavaka 1. i 2. ovoga članka donosi Agencija. Odluka Agencija je izvršna nakon zaprimljene odluke Europske komisije iz stavka 9. ovoga članak, a nezadovoljna strana može protiv odluke Agencije pokrenuti upravni spor.

(4) Odluka o izuzeću za novi infrastrukturni objekt može obuhvatiti dio ili cijeli novi infrastrukturni objekt, postojeći infrastrukturni objekt sa značajno povećanim kapacitetom ili nadograđeni postojeći infrastrukturni objekt.

(5) Prije donošenja odluke o izuzeću Agencija je dužna:

1. razmotriti potrebu za utvrđivanjem uvjeta glede trajanja izuzeća i nediskriminirajućeg pristupa međudržavnom spojnem plinovodu,
2. uzeti u obzir trajanje ugovora, dodatne kapacitete koje treba izgraditi ili izmjenu postojećih kapaciteta, vremenski horizont projekta i ostale posebne okolnosti,
3. brinuti da pravila i mehanizmi za upravljanje i raspodjelu kapaciteta ne sprječavaju provedbu dugoročnih ugovora,

(6) U slučaju novog infrastrukturnog objekta koji će biti smješten na teritoriju više država članica Europske unije, uključujući Republiku Hrvatsku, Agencija može donijeti odluku o izuzeću za novi infrastrukturni objekt nakon konzultacija s regulatornim tijelima tih država. Agencija je dužna samostalno ili u suradnji s regulatornim tijelima tih država obavijestiti Agenciju za suradnju energetske regulatora o odluci o izuzeću.

(7) Ukoliko u roku od šest mjeseci nije postignut dogovor oko zahtjeva za izuzeće Agencija je dužna samostalno ili u suradnji s regulatornim tijelima tih država obavijestiti Agenciju za suradnju energetske regulatora. Agencija može, u suradnji s regulatornim tijelima tih država, zatražiti od Agencije za suradnju energetske regulatora produljenje roka do tri mjeseca za donošenje odluke o izuzeću.

(8) U slučaju iz stavka 7. ovoga članka Agencija će uvažavajući mišljenje Agencije za suradnju energetske regulatora donijeti odluku o izuzeću za novi infrastrukturni objekt iz stavka 6. ovoga članka.

(9) Agencija je dužna obrazloženu odluku o izuzeću novog infrastrukturnog objekta dostaviti Europskoj komisiji. Obrazloženje odluke mora sadržavati:

1. detaljne razloge na temelju kojih je Agencija odobrila ili odbila zahtjev za izuzećem uključujući i popratne financijske podatke koji opravdavaju potrebu za izuzećem,

2. provedenu analizu utjecaja na tržišno natjecanje i efikasno funkcioniranje unutarnjeg tržišta plina nakon odobrenog izuzeća,
3. razloge odabranog vremenskog trajanja izuzeća i udjela ukupnog kapaciteta infrastrukturnog objekta za koji se daje izuzeće u ukupnom kapacitetu plinskog sustava Republike Hrvatske,
4. rezultat konzultacija provedenih s regulatornim tijelima drugih država ako se izuzeće odnosi na infrastrukturni objekt koji će biti smješten na teritoriju više država članica Europske unije, uključujući Republiku Hrvatsku,
5. analizu doprinosa infrastrukturnog objekta diversifikaciji dobavnih pravaca plina.

(10) Obavijest iz stavka 9. ovoga članka temelj je Europskoj komisiji za traženja promjene ili povlačenja odluke Agencije o odobrenju izuzeća novog infrastrukturnog objekta. Europska komisija mora donijeti odluku u roku od dva mjeseca od zaprimanja obavijesti Agencije. Agencija mora postupati u skladu s odlukom Europske komisije o promjeni ili povlačenju odluke o izuzeću u roku od mjesec dana od primitka odluke i o tome obavijestiti Europsku komisiju.

(11) Iznimno rok iz stavka 10. ovoga članka može se produljiti za dodatna dva mjeseca ako Europska komisija traži dodatne informacije, odnosno dogovorom Europske komisije i Agencije produljiti za dodatna dva mjeseca.

(12) Ako u roku od dvije godine ne započne izgradnja novog infrastrukturnog objekta, te ako u roku od pet godina novi infrastrukturni objekt ne započne s radom, odluka Agencije o izuzeću prestaje važiti, osim u slučaju ako Agencija odluči da je odgoda početka rada posljedica više sile na koju subjekt koji je ishodio odobrenje nije imao utjecaja.

XVI. ZATVORENI DISTRIBUCIJSKI SUSTAV

Članak 79.

(1) Distribucijski sustav koji se nalazi na zemljopisno ograničenom industrijskom i/ili komercijalnom području i kojim se plin distribuira do krajnjih kupaca koji nisu kućanstvo, kao i distribucijski sustav kojim se distribuira miješani ukapljeni naftni plin, ispareni ukapljeni naftni plin, gradski plin, bioplin ili plin iz biomase može se odrediti kao zatvoreni distribucijski sustav.

(2) Vlasnik distribucijskog sustava iz stavka 1. ovoga članka dužan je odlukom odrediti organizatora zatvorenog distribucijskog sustava uz suglasnost ostalih pravnih i fizičkih osoba, izuzev kućanstava, čiji su objekti priključeni na distribucijski sustav iz stavka 1. ovoga članka.

(3) Agencija će, na zahtjev vlasnik distribucijskog sustava, rješenjem odrediti zatvoreni distribucijski sustav ako:

1. su iz specifičnih tehničkih ili sigurnosnih razloga, rad ili proizvodni postupak korisnika distribucijskog sustava iz stavka 1. ovoga članka integrirani,

2. se kroz distribucijskog sustav iz stavka 1. ovoga članka plin distribuira vlasniku distribucijskog sustava ili njegovim srodnim subjektima ili
3. se kroz distribucijski sustav iz stavka 1. ovoga članka distribuira plin iz stavka 1. ovoga članka bez primješavanja u tok prirodnog plina.

(4) U slučajevima iz stavka 3. točke 1. i 2. ovoga članka, Agencija će rješenjem odrediti zatvoreni distribucijski sustav ako na njega nisu priključeni korisnici iz kategorije kućanstvo ili je priključen mali broj korisnika iz kategorije kućanstvo koji su zapošljavanjem ili drukčije povezani s vlasnikom distribucijskog sustava.

(5) Vlasnik zatvorenog distribucijskog sustava, na temelju odobrenja Agencije može primijeniti iznos naknade za uporabu zatvorenog distribucijskog sustava koju je samostalno odredio.

(6) Iznimno od stavka 5. ovoga članka, Agencija može na opravdani zahtjev korisnika zatvorenog distribucijskog sustava ili samostalno utvrditi odgovarajući iznos naknade za uporabu zatvorenog distribucijskog sustava na temelju usporedne analize naturalnih i financijskih pokazatelja poslovanja operatora distribucijskih sustava u Republici Hrvatskoj, sukladno metodologiji za utvrđivanje iznosa tarifnih stavki za distribuciju plina.

(7) Zatvoreni distribucijski sustav iz stavka 1. ovoga članka na mjestu priključenja s distribucijskim ili transportnim sustavom, te svaki od objekata priključenih na zatvoreni distribucijski sustav iz stavka 1. ovoga članka, moraju imati zasebno obračunsko mjerno mjesto.

(8) Organizator zatvorenog distribucijskog sustava koji se želi priključiti na plinski sustav dužan je zatražiti priključenje sukladno odredbama članka 74. ovoga Zakona.

Dužnosti organizatora zatvorenog distribucijskog sustava

Članak 80.

Organizator zatvorenog distribucijskog sustava je dužan:

1. voditi, održavati i razvijati siguran, pouzdan i učinkovit zatvoreni distribucijski sustav,
2. priključiti na zatvoreni distribucijski sustav građevinu pravne i fizičke osobe koja ispunjava uvjete iz ovoga Zakona, odredbi akta iz članka 85. ovoga Zakona, metodologije iz članka 88. stavka 2. ovoga Zakona te koja je izgrađena na temelju građevinske dozvole ili drugog odgovarajućeg akta na temelju kojeg se može graditi građevina,
3. osigurati korisnicima priključenim na zatvoreni distribucijski sustav kvalitetu plina, kvalitetu usluge i pouzdanost isporuke propisanu aktom iz članka 90. ovoga Zakona,
4. distribuirati plin na temelju sklopljenih ugovora,

5. osigurati objektivne, jednake i transparentne uvjete pristupa distribucijskom sustavu, u skladu s ovim Zakonom te aktima iz članka 83. i 85. ovoga Zakona,
6. na razini zatvorenog distribucijskog sustava osigurati mjerenje potrošnje plina i očitavanje mjernih uređaja u skladu s odredbama akta iz članka 85. ovoga Zakona,
7. davati informacije sudionicima na tržištu plina, u skladu s aktima iz članka 83., 84. i 85. ovoga Zakona,
8. davati propisane informacije sudionicima tržišta plina čija je oprema izravno priključena na zatvoreni distribucijski sustav, dovoljno unaprijed, o opsegu i danu obustave distribucije plina i očekivanom smanjenju kapaciteta zatvorenog distribucijskog sustava,
9. voditi evidenciju mjernih mjesta kupaca,
10. osigurati zaštitu povjerljivosti podataka koje je saznao u obavljanju djelatnosti,
11. provoditi postupak promjene opskrbljivača plinom za kupca koji je priključen na zatvoreni distribucijski sustav sukladno odredbama akta iz članka 89. ovoga Zakona,
12. voditi evidenciju o pripadnosti bilančnoj skupini, opskrbljivača plinom i trgovaca plinom koji opskrbljuju kupce čiji su objekti priključeni na zatvoreni distribucijski sustav.

XVII. NAČELO UZAJAMNOSTI

Članak 81.

U cilju izbjegavanja neujednačenosti u otvaranju tržišta, Republika Hrvatska može zahtijevati da Europska komisija, uzimajući u obzir stanje na tržištu i zajednički interes, obveže zemlju članicu u kojoj je otvorenost tržišta manja da omogući opskrbljivaču iz te zemlje pristup tržištu plina u Republici Hrvatskoj, odnosno opskrbljivaču iz Republike Hrvatske pristup kupcu te zemlje.

Zaštita od postupanja operatora i opskrbljivača

Članak 82.

(1) Strana nezadovoljna postupanjem, odnosno poduzimanjem ili propuštanjem radnje operatora transportnog sustava, operatora distribucijskog sustava, operatora skladišta operatora terminala za UPP, operatora tržišta plina i opskrbljivača koja ima učinak na njena prava, obveze ili pravne interese, a o kojima se ne rješava u upravnom postupku ili kada je zakonom propisana sudska ili druga pravna zaštita, može izjaviti prigovor na rad operatora transportnog sustava, operatora distribucijskog sustava, operatora skladišta operatora terminala za UPP, operatora tržišta plina i opskrbljivača izjaviti prigovor u pisanom obliku, sve dok traje radnja ili propuštanje radnje operatora transportnog sustava, operatora distribucijskog sustava, operatora skladišta operatora terminala za UPP, operatora tržišta plina i opskrbljivača. Prigovor mora sadržavati činjenice i dokaze na kojima se temelji. Operator

transportnog sustava, operator distribucijskog sustava, operator skladišta, operator terminala za UPP, operator tržišta plina i opskrbljivač mora odlučiti o prigovoru u roku od petnaest dana od dana izjavljivanja prigovora.

(2) Ako po odluci operatora transportnog sustava, operatora distribucijskog sustava, operatora skladišta operatora terminala za UPP, operatora tržišta plina i opskrbljivača iz stavka 1. ovoga članka nezadovoljna strana i dalje smatra da su joj postupanjem operatora transportnog sustava, operatora distribucijskog sustava, operatora skladišta operatora terminala za UPP, operatora tržišta plina i opskrbljivača povrijeđena prava ili pravni interesi može radi zaštite svojih prava izjaviti prigovor Agenciji, sve dok traje radnja ili propuštanje radnje operatora transportnog sustava, operatora distribucijskog sustava, operatora skladišta operatora terminala za UPP, operatora tržišta plina i opskrbljivača.

(3) Agencija je dužna bez odgode, a najkasnije u roku od 30 dana od dana izjavljivanja prigovora, obavijestiti nezadovoljnu stranu u pisanom obliku o mjerama koje je u povodu prigovora poduzela. Ako nezadovoljna strana nije zadovoljna poduzetim mjerama ili u propisanom roku nije obaviještena o poduzetim mjerama može pokrenuti upravni spor. Postupak pred upravnim sudom je hitan.

XVIII. OPĆI AKTI

Pravila o organizaciji tržišta plina

Članak 83.

(1) Pravila o organizaciji tržišta plina propisuje se način organiziranja i djelovanja tržišta plina.

(2) Pravilima o organizaciji tržišta plina, na temelju modela tržišta plina, posebno se uređuje sljedeće:

- postupci, načela i standardi za organiziranje i djelovanje tržišta plina u skladu s primijenjenim modelom tržišta plina,
- pravila o organiziranju bilančnih skupina te vođenje registra voditelja bilančnih skupina i članova bilančne skupine,
- pravila na virtualnoj točki trgovanja,
- ugovorni odnosi operatora tržišta plina s voditeljem bilančne skupine,
- odgovornost sudionika na tržištu plina za njihova odstupanja,
- pravila obračuna energije uravnoteženja i
- ostala pravila neophodna za organiziranje i rad tržišta plina.

(3) U postupku donošenja pravila o organizaciji tržišta, operator tržišta plina dužan je osigurati odgovarajuće sudjelovanje svih zainteresiranih strana i provesti javnu raspravu u trajanju minimalno od 15 dana. Pravila o organizaciji tržišta plina donosi operator tržišta plina uz suglasnost Agencije, a objavljuju se na web stranicama Agencije i operatora tržišta plina.

Mrežna pravila transportnog sustava

Članak 84.

(1) Mrežnim pravilima transportnog sustava propisuje se razvoj, način vođenja i korištenje transportnog sustava.

(2) Mrežnim pravilima transportnog sustava posebno se uređuje sljedeće:

- opis transportnog sustava,
- razvoj, građenje i održavanje transportnog sustava,
- upravljanje i nadzor nad transportnim sustavom,
- organiziranje javnog postupka iskazivanja interesa postojećih i potencijalnih korisnika transportnog sustava za korištenje pojedine infrastrukture,
- instrumente financijskog osiguranja postojećih i potencijalnih korisnika transportnog sustava,
- javni postupak iskazivanja interesa postojećih i potencijalnih korisnika transportnog sustava za korištenje pojedine infrastrukture za koju je potrebno dodatno potvrditi opravdanost investicije,
- priključenje na transportni sustav
- ugovorni odnosi i opći uvjeti korištenja transportnog sustava,
- rezervacija kapaciteta i korištenje kapaciteta transportnog sustava,
- trgovanje kapacitetima transportnog sustava,
- uravnoteženje transportnog sustava,
- međusobna prava i dužnosti operatora transportnog sustava i korisnika transportnog sustava,
- mjerna pravila i pravila raspodjele,
- objava podataka i razmjena informacija,
- povezivanje s ostalim dijelovima plinskog sustava,
- uvjeti ograničenja i obustave isporuke plina,
- neovlaštena potrošnja plina i
- naknada štete.

(3) U postupku donošenja mrežnih pravila transportnog sustava, operator transportnog sustava dužan je osigurati odgovarajuće sudjelovanje svih zainteresiranih strana i provesti javnu raspravu u trajanju minimalno od 15 dana. Mrežna pravila transportnog sustava donosi operator transportnog sustava uz suglasnost Agencije, a objavljuju se na web stranicama Agencije i operatora transportnog sustava.

Mrežna pravila plinskog distribucijskog sustava

Članak 85.

(1) Mrežnim pravilima plinskog distribucijskog sustava propisuje se razvoj, način vođenja i korištenje kapaciteta distribucijskog sustava.

(2) Mrežnim pravilima plinskog distribucijskog posebno se uređuje sljedeće:

- opis distribucijskog sustava,
- razvoj, građenje i održavanje distribucijskog sustava,
- upravljanje i nadzor nad distribucijskim sustavom,
- priključenje na distribucijski sustav,
- ugovorni odnosi i opći uvjeti korištenja distribucijskog sustava,
- prava i dužnosti operatora distribucijskog sustava i korisnika distribucijskog sustava,
- mjerna pravila,
- izrada standardnih profila potrošnje,
- objava podataka i razmjena informacija,
- povezivanje s ostalim dijelovima plinskog sustava,
- uvjeti ograničenja i obustave isporuke plina,
- neovlaštena potrošnja plina,
- sadržaj uredno podnesenog zahtjeva za priključenje,
- naknada štete.

(3) U postupku donošenja mrežnih pravila distribucijskog sustava, Agencija je dužna osigurati odgovarajuće sudjelovanje svih zainteresiranih strana i provesti javnu raspravu u trajanju minimalno od 60 dana, a objavljuju se na web stranicama Agencije.

Pravila korištenja sustava skladišta plina

Članak 86.

(1) Pravilima korištenja sustava skladišta plina propisuje se razvoj, način vođenja i korištenje sustava skladišta plina.

(2) Pravilima korištenja sustava skladišta plina posebno se uređuje sljedeće:

- opis sustava skladišta plina,
- razvoj, građenje i održavanje sustava skladišta plina,
- upravljanje i nadzor nad sustavom skladišta plina,
- ugovorni odnosi i opći uvjeti korištenja sustava skladišta plina,
- rezervacija i korištenje kapaciteta sustava skladišta plina,
- trgovanje kapacitetima sustava skladišta plina,
- prava i dužnosti operatora sustava skladišta plina i korisnika sustava skladišta plina,
- mjerna pravila i pravila raspodjele,
- objava podataka i razmjena informacija,

- povezivanje s ostalim dijelovima plinskog sustava i
- naknada štete.

(3) U postupku donošenja Pravila korištenja sustava skladišta plina, operator sustava skladišta plina dužan je osigurati odgovarajuće sudjelovanje svih zainteresiranih strana i provesti javnu raspravu u trajanju minimalno od 15 dana. Pravila korištenja sustava skladišta plina donosi operator sustava skladišta plina uz suglasnost Agencije, a objavljuju se na web stranicama Agencije i operatora skladišta plina.

Pravila korištenja terminala za UPP

Članak 87.

(1) Pravilima korištenja terminala za UPP propisuje se razvoj, način vođenja i korištenje terminala za UPP.

(2) Pravilima korištenja terminala za UPP posebno se uređuje sljedeće:

- opis terminala za UPP,
- razvoj, građenje i održavanje terminala za UPP,
- upravljanje i nadzor nad terminalom za UPP,
- ugovorni odnosi i opći uvjeti korištenja terminala za UPP
- rezervacija i korištenje kapaciteta terminala za UPP,
- prava i obveze operatora terminala za UPP i korisnika terminala za UPP,
- mjerna pravila i pravila raspodjele,
- objava podataka i razmjena informacija,
- naknada štete.

(3) U postupku donošenja Pravila korištenja terminala za UPP, operator terminala za UPP dužan je osigurati odgovarajuće sudjelovanje svih zainteresiranih strana i provesti javnu raspravu u trajanju minimalno od 15 dana. Pravila korištenja terminala za UPP donosi operator terminala za UPP uz suglasnost Agencije, a objavljuju se na web stranicama Agencije i operatora terminala za UPP.

Metodologije utvrđivanja iznosa tarifnih stavki, naknada i cijena

Članak 88.

(1) Način utvrđivanje iznosa tarifnih stavki za pojedine energetske djelatnosti propisuje se sljedećim metodologijama koje donosi Agencija:

- metodologija utvrđivanja iznosa tarifnih stavki za transport plina,
- metodologija utvrđivanja iznosa tarifnih stavki za distribuciju plina,
- metodologija utvrđivanja iznosa tarifnih stavki za skladištenje plina,
- metodologija utvrđivanja iznosa tarifnih stavki za prihvrat i otpremu UPP,

— metodologija utvrđivanja iznosa tarifnih stavki za javnu uslugu opskrbe plinom i zajamčenu opskrbu.

(2) Utvrđivanje naknade za priključenje na distribucijski ili transportni sustav novih i za povećanje priključnog kapaciteta postojećih energetske subjekata i krajnjih kupaca propisuje se metodologijom utvrđivanja naknade za priključenje na plinski distribucijski ili transportni sustav i za povećanje priključnog kapaciteta koju donosi Agencija, u skladu s odredbama zakona kojim se uređuje energetske sektor.

(3) Utvrđivanje cijene nestandardnih usluga za transport plina, distribuciju plina, skladištenje plina, za prihvata i otpremu UPP i javnu uslugu opskrbe plinom propisuje se metodologijom utvrđivanja cijene nestandardnih usluga koju donosi Agencija.

(4) Utvrđivanje cijene energije uravnoteženja propisuje se metodologijom utvrđivanja cijene energije uravnoteženja plinskog sustava koju donosi Agencija, a koja se temelji na tržišnim osnovama.

(5) Naknadu za organiziranje tržišta plina prema prijedlogu operatora tržišta energije, a na temelju opravdanih troškova poslovanja, određuje Agencija.

(6) U postupku donošenja metodologija iz stavaka 1. do 5. ovoga članka, Agencija je dužna osigurati odgovarajuće sudjelovanje svih zainteresiranih strana i provesti javnu raspravu u trajanju od najmanje 15 dana.

(7) Agencija je dužna metodologije, naknade i cijene iz stavaka 1. do 5. ovoga članka objaviti na svojim web stranicama najmanje 15 dana prije početka primjene istih od strane operatora transportnog sustava, operatora distribucijskog sustava, operatora tržišta plina, operatora za skladištenje plina, operatora za upravljanje terminalom za UPP, opskrbljivača u obvezi javne usluge i zajamčenog opskrbljivača.

Opći uvjeti opskrbe plinom

Članak 89.

(1) Opći uvjeti opskrbe plinom i uvjeti kvalitete opskrbe plinom propisuju se općim uvjetima opskrbe plinom.

(2) Agencija, po pribavljenom mišljenju operatora transportnog sustava i operatora distribucijskog sustava te aktivnih opskrbljivača plinom, donosi opće uvjete opskrbe plinom koji se objavljuju na web stranicama Agencije.

(3) Općim uvjetima opskrbe plinom posebno se uređuje sljedeće:

1. međusobni ugovorni odnosi između opskrbljivača plinom i krajnjeg kupca,
2. obveze i odgovornosti opskrbljivača plinom i krajnjeg kupca,
3. uvjeti obračuna i naplate isporučenog plina,
4. postupak promjene opskrbljivača plinom,
5. mjere zaštite krajnjih kupaca.

6. obveze opskrbljivača čiji je ugovor o opskrbi krajnjeg kupca u postupku raskida,
7. prava opskrbljivača u odnosu na dosadašnjeg krajnjeg kupca u pogledu reguliranja svih dospjelih obveza,
8. reguliranje prethodnih financijskih obveza krajnjih kupaca.
9. postupak promjene opskrbljivača u zajamčenoj opskrbi iz članka 56. ovoga Zakona,
10. postupak promjene opskrbljivača prilikom promjene vlasništva građevine i
11. postupak promjene u ugovornim odnosima u slučaju privremenog prijenosa ugovora o opskrbi krajnjeg kupca i ugovora o korištenju transportnog sustava krajnjeg kupca na treću osobu.

(4) Opći uvjeti iz stavka 1. ovoga članka sadrže osobito sljedeće mjere zaštite krajnjih kupaca:

1. pravo na sklapanje ugovora s opskrbljivačem utemeljeno na pravičnim i unaprijed poznatim uvjetima,
2. pravo na obavijest o namjeri izmjene ugovorenih uvjeta i pravo na raskid ugovora nakon primitka te obavijesti,
3. obvezu opskrbljivača da obavijesti svoje korisnike o svakoj promjeni cijena/naknada/tarifa koje utvrđuju druga nadležna tijela i/ili energetske subjekti, a koje ulaze u konačnu cijenu energije, najkasnije u tijeku jednoga uobičajenoga obračunskog razdoblja nakon povećanja naknada, te pravo krajnjeg kupca na raskid ugovora ako ne prihvaća nove uvjete,
4. obvezu davanja razvidnih podataka o važećim iznosima tarifnih stavki i o standardnim uvjetima korištenja usluga,
5. pravo ponude izbora načina plaćanja,
6. minimalni broj karakterističnih kupaca za izradu standardnih profila potrošnje,
7. uvjeti za primjenu postupka ograničenja ili prekida isporuke plina,
8. postupci utvrđivanja i obračuna neovlaštene potrošnje plina,
9. uvjeti koje mora ispuniti novi opskrbljivač, posebice s energijom uravnoteženja,
10. pravo na zaštitu krajnjih kupaca od nepoštenih ili onih koji mogu dovesti u zabludu,
11. obveze operatora transportnog sustava ili operatora distribucijskog sustava na koji su priključena postrojenja krajnjeg kupca,
12. prava opskrbljivača u pogledu pristupa i korištenja transportnog sustava, odnosno distribucijske mreže za potrebe opskrbe novog krajnjeg kupca,
13. pravo na besplatnu promjenu opskrbljivača,
14. pravo na transparentne, jednostavne i ekonomične postupke rješavanja žalbi krajnjih kupaca, uz pravedno rješavanje sporova i bez odgađanja,
15. obvezu davanja obavijesti o svim pravima koja se odnose na javne usluge,

16. pravo na informiranje o potrošnji i troškovima,
 17. pravo na raspolaganje podacima o potrošnji, uključujući pravo i uvjete prosljeđivanja podataka drugom opskrbljivaču bez naknade,
 18. pravo na zaključni obračun najkasnije šest tjedana po promjeni opskrbljivača.
- (5) Uvjeti za sklapanje ugovora o opskrbi krajnjeg kupca iz stavka 2. točke 1. ovoga članka osobito sadrže:
1. način promjene ugovorenih uvjeta opskrbe,
 2. pravo krajnjeg kupca na raskid ugovora,
 3. način obavješćavanja o promjeni cijene energije sukladno zakonu kojime se uređuje energetski sektor,
 4. način obavješćavanja o važećim cijenama, naknadama i standardnim rokovima i uvjetima, osobito u pogledu pristupa i korištenja usluga i
 5. zabranu obvezivanja krajnjeg kupca na čuvanje bilo kakvih podataka iz tog ugovora, obračuna i računa (osobito cijene, načina promjene cijene i mjernih podataka) kao tajnih podataka.
- (6) Uvjeti kvalitete opskrbe plinom iz stavka 1. ovoga članka propisuju uvjete koji su navedeni u članku 62. stavku 2. ovoga Zakona.

XIX. NADZOR

Članak 90.

- (1) Upravni nadzor nad provedbom ovoga Zakona provodi Ministarstvo.
- (2) Inspekcijski nadzor nad provedbom ovoga Zakona provode inspektori i drugi državni službenici, kad je to određeno posebnim propisima.
- (3) Ako nadležni inspektor pri obavljanju inspekcijskog nadzora utvrdi da energetski subjekt ne obavlja energetske djelatnosti, a krajnji kupac plina ne koristi plin u skladu s odredbama ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju njega, osim ovlaštenja sukladno općim propisima, imaju ovlaštenje rješenjem:
 1. narediti otklanjanje utvrđenih nepravilnosti i nedostataka, uz određivanje roka za njihovo otklanjanje,
 2. zabraniti gradnju proizvodnog objekta ukoliko nije ostvario pravo na izgradnju energetskog objekta sukladno članku 7. stavku 4. točki 1. ovoga Zakona.
 3. narediti obustavu daljnje gradnje ili korištenja energetskog objekta, odnosno obustavu opskrbe energijom ili korištenje energije ako se oprema za energetske objekte ne proizvodi, a ti objekti ne grade, ne koriste ili ne održavaju sukladno odobrenoj ili potvrđenoj dokumentaciji prema posebnim tehničkim ili drugim propisima, i ako zbog

toga postoji neposredna opasnost za stabilnost i sigurnost energetskih objekata, zdravlje ili život ljudi ili sigurnost prometa ili susjednih građevina.

XX. PREKRŠAJNE ODREDBE

Članak 91.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 20.000,00 do 500.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj proizvođač plina i proizvođač prirodnog plina koji:

- ne osigura objektivne, jednake i razvidne uvjete pristupa mreži proizvodnih plinovoda, sukladno članku 13. stavku 1. točki 2. i članku 73. stavcima 1. i 2. ovoga Zakona,
- ne osigura propisanu kvalitetu proizvedenog plina i prirodnog plina sukladno članku 13. stavku 1. točki 9. ovoga Zakona,
- ne osigura da cjelokupna proizvedena količina prirodnog plina bude prvenstveno ponuđena opskrbljivaču u javnoj usluzi, odnosno zajamčenom opskrbljivaču te ne obavijesti Agenciju o količinama koje je prodao, sukladno članku 13. stavku 1. točki 3. i članku 13. stavku 3. ovoga Zakona,
- ne daje sudionicima na tržištu plina informacije propisane aktima iz članaka 83., 84. i 85. ovoga Zakona, sukladno članku 13. stavku 1. točki 4. ovoga Zakona,
- ne uspostavi i ne osigura rad upravljačkog centra za vođenje proizvodnog sustava, sustava mjerenja i sustava za praćenje parametara kvalitete plina i pouzdanosti isporuke plina, sukladno članku 13. stavku 1. točki 5. ovoga Zakona,
- ne izradi, objavi, ažurira i dostavi ministru na odobrenje petogodišnji plan razvoja mreže proizvodnih plinovoda te projekciju plana proizvodnje, sukladno članku 13. stavku 1. točki 6. ovoga Zakona,
- ne vodi podatke u svojim poslovnim knjigama, po pravilima internoga računovodstva, sukladno članku 71. stavaka 1., 2. i 3. ovoga Zakona,
- priključiti svoja proizvodna postrojenja na transportni i/ili distribucijski sustav Republike Hrvatske, sukladno članku 13. stavku 1. točki 10. ovoga Zakona,
- ne osigura Agenciji pristup poslovnim knjigama, sukladno članku 72. ovoga Zakona,
- ne postupa, sukladno aktu iz članka 84. ovoga Zakona,
- ne postupa, sukladno aktu iz članka 85. ovoga Zakona,
- ne postupa, sukladno aktu iz članka 89. ovoga Zakona.

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se za odgovorna osoba proizvođača plina, odnosno proizvođača prirodnog plina novčanom kaznom od 2.000,00 do 15.000,00 kuna.

Članak 92.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 20.000,00 do 500.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj operator transportnog sustava koji:

- ne osigura učinkovit i nediskriminirajući pristup i objektivne i razvidne uvjete pristupa transportnom sustavu sukladno članku 6. stavku 5. točki 1., članku 26. točki 13. i članku 73. stavcima 1., 2. i 3. ovoga Zakona te ne primjenjuje utvrđeni iznos tarifnih stavki za transport plina iz članka 88. stavka 1. podstavka 1. ovoga Zakona, prema reguliranim uvjetima,
- ne priključi na transportni sustav građevinu pravne i fizičke osobe koje ispunjavaju uvjete iz ovoga Zakona, a posebice aktom iz članka 84. ovoga Zakona te metodologije iz članka 88. stavka 2. ovoga Zakona te koja je izgrađena na temelju građevinske dozvole ili drugog odgovarajućeg akta na temelju kojeg se može graditi građevina, sukladno članku 26. točki 3. ovoga Zakona,
- ne uspostavi i osigura rad dispečerskog centra za vođenje transportnog sustava, sustava mjerenja i sustava za praćenje parametara kvalitete plina i pouzdanosti isporuke plina, upravljanje zagušenjima i uravnoteženje transportnog sustava, sukladno članku 26. točki 4. ovoga Zakona,
- ne transportira plin na temelju sklopljenih ugovora, sukladno članku 26. točki 5. ovoga Zakona,
- ne obavijesti Agenciju da korisnik transportnog sustava u razdoblju od tri uzastopna mjeseca nije pravovremeno ispunio obveze prema operatoru transportnog sustava, sukladno članku 26. točki 6. ovoga Zakona,
- ne nabavi i uskladišti plin za potrebe operativnih zaliha te koristi operativne zalihe u svrhu osiguranja optimalnog vođenja transportnog sustava, sukladno članku 26. točki 8. ovoga Zakona,
- ne nabavlja plin za potrebe vođenja sustava na transparentan i nediskriminirajući način te na tržišnim principima, sukladno članku 26. točki 9. ovoga Zakona,
- ne održava parametre kvalitete plina i kvalitete isporuke plina, ne pruža kvalitetu usluge i ne održava pouzdanost isporuke plina u skladu s općim uvjetima opskrbe, sukladno članku 26. točki 10. ovoga Zakona,
- ne osigura na razini transportnog sustava mjerenje potrošnje plina i očitavanje mjernih uređaja u skladu s aktom iz članka 84. ovoga Zakona, sukladno članku 26. točki 11. ovoga Zakona,
- ne uravnotežuje transportni sustav u skladu s aktima iz članaka 83. i 84. ovoga Zakona, sukladno članku 26. točki 12. ovoga Zakona,
- ne izradi plan razvoja transportnog sustava, sukladno članku 26. točki 14. i članku 27. stavcima 1., 2., 3. i 4. ovoga Zakona,
- ne dostavi Agenciji izvješće o ostvarenim investicijama u izgradnju i rekonstrukciju transportnog sustava u prethodnoj godini, sukladno članku 26. točki 15. ovoga Zakona,

- ne izradi i dostavi Agenciji izvješće, sukladno članku 26. točki 16. ovoga Zakona,
- ne daje propisane informacije, sukladno članku 26. točkama 17., 18. i 19. ovoga Zakona,
- ne osigura zaštitu povjerljivosti podataka koje je saznao u obavljanju djelatnosti, sukladno članku 26. točki 20. ovoga Zakona,
- ne provodi postupak promjene opskrbljivača plinom za kupca koji je priključen na transportni sustav sukladno odredbama akta iz članka 89. ovoga Zakona, sukladno članku 26. točki 21. ovoga Zakona,
- ne vodi evidenciju svih mjesta predaje plina u transportni sustav i preuzimanja plina iz transportnog sustava, uključivo evidenciju o pripadnosti opskrbljivača plinom i trgovaca plinom bilančnoj skupini, sukladno članku 26. točki 22. ovoga Zakona,
- ne obavijesti Agenciju, sukladno članku 23. stavku 3. točki 2. ovoga Zakona,
- ne vodi podatke u svojim poslovnim knjigama, po pravilima internoga računovodstva, sukladno članku 71. stavicima 1., 2., 3. i 4. ovoga Zakona,
- ne osigura Agenciji pristup poslovnim knjigama, sukladno članku 72. stavku 1. ovoga Zakona,
- ne dostavi izvješće, sukladno članku 109. stavku 2. ovoga Zakona,
- ne donese akt iz članka 84. stavka 3. ovoga Zakona u roku iz članka 110. stavka 4. ovoga Zakona,
- ne postupa sukladno aktu iz članka 83. ovoga Zakona,
- ne postupa sukladno aktu iz članka 84. ovoga Zakona,
- ne postupa prema metodologiji utvrđivanja iznosa tarifnih stavki za transport plina iz članka 88. stavka 1. podstavka 1. ovoga Zakona, metodologiji utvrđivanja naknade za priključenje na plinski distribucijski ili transportni sustav i za povećanje priključnog kapaciteta iz članka 88. stavka 2. ovoga Zakona te metodologiji utvrđivanja cijene nestandardnih usluga iz članka 88. stavka 3. ovoga Zakona,
- ne postupa prema općim uvjetima opskrbe plinom iz članka 89. ovoga Zakona.

(2) Novčanom kaznom u iznosu od 100.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj energetski subjekt Plinacro d.o.o., Zagreb ako ne podnese zahtjev za izdavanje certifikata, sukladno članku 108. stavku 2. ovoga Zakona.

(3) Za prekršaj iz stavaka 1. i 2. ovoga članka kaznit će se odgovorna osoba operatora transportnog sustava novčanom kaznom od 2.000,00 do 15.000,00 kuna.

(4) Operatoru transportnog sustava koji je počinio dva prekršaja ili je u razdoblju od godine dana ponovio prekršaj iz stavka 1. ovoga članka može se izreći zaštitna mjera zabrane obavljanja energetske djelatnosti do godine dana, a odgovornoj osobi operatora transportnog sustava može se izreći zaštitna mjera zabrane obavljanja dužnosti odgovorne osobe do godine dana.

Članak 93.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 20.000,00 do 500.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj operator sustava skladišta plina koji:

- ne osigura učinkovit i nediskriminirajući pristup i objektivne i razvidne uvjete pristupa sustava skladišta plina i ne primjenjuje utvrđeni iznos tarifnih stavki za skladištenje plina prema reguliranim uvjetima, sukladno članku 6. stavku 5. točki 1., članku 29. točki 7. i članku 73. stavcima 1., 2., i 3. ovoga Zakona,
- ne održava parametre kvalitete plina i kvalitete isporuke plina, ne pruža kvalitetu usluge i ne održava pouzdanost isporuke plina u skladu s općim uvjetima opskrbe, sukladno članku 29. točki 2. ovoga Zakona,
- ne uspostavi i osigura rad upravljačkog centra za operativno vođenje sustava skladišta plina i sustava mjerenja ulaznih i izlaznih tokova te parametara kvalitete plina i pouzdanosti isporuke plina, sukladno članku 29. točki 3. ovoga Zakona,
- ne skladišti plin na temelju sklopljenih ugovora, sukladno članku 29. točki 4. ovoga Zakona,
- ne obavijesti Agenciju da korisnik sustava skladišta plina u razdoblju od tri uzastopna mjeseca nije pravovremeno ispunio obveze prema operatoru sustava skladišta plina, sukladno članku 29. točki 5. ovoga Zakona,
- ne nabavlja plin za potrebe vođenja sustava na transparentan i nediskriminirajući način te na tržišnim principima, sukladno članku 29. točki 8. ovoga Zakona,
- ne izradi plan razvoja sustavu skladišta plina, sukladno članku 29. točki 9. ovoga Zakona,
- ne dostavi Agenciji izvješće o ostvarenim investicijama u izgradnju i rekonstrukciju sustava skladišta plina u prethodnoj godini, sukladno članku 29. točki 10. ovoga Zakona,
- ne izradi i dostavi Agenciji izvješće, sukladno članku 29. točki 11. ovoga Zakona,
- ne daje propisane informacije, sukladno članku 29. točki 12. i točki 13. ovoga Zakona,
- ne osigura zaštitu povjerljivosti podataka koje je saznao u obavljanju djelatnosti, sukladno članku 29. točki 17. ovoga Zakona,
- ne organizira svoju djelatnost u samostalnom pravnom subjektu, neovisno od drugih djelatnosti u sektoru plina, sukladno članku 69. stavku 1. ovoga Zakona,
- ne vodi podatke u svojim poslovnim knjigama, po pravilima internoga računovodstva, sukladno članku 71. stavcima 1., 2., 3. i 4. ovoga Zakona,
- ne osigura Agenciji pristup poslovnim knjigama, sukladno članku 72. stavku 1. ovoga Zakona,
- ne dostavi izvješće, sukladno članku 109. stavku 3. ovoga Zakona,
- ne donese akt, sukladno članku 86. stavku 3. ovoga Zakona u roku iz članka 110. stavka 5. ovoga Zakona,

- ne postupa, sukladno aktu iz članka 83. ovoga Zakona,
- ne postupa, sukladno aktu iz članka 84. ovoga Zakona,
- ne postupa, sukladno aktu iz članka 85. ovoga Zakona,
- ne postupa, sukladno aktu iz članka 86. ovoga Zakona,
- ne postupa prema metodologiji utvrđivanja iznosa tarifnih stavki za skladištenje plina iz članka 88. stavka 1. podstavka 3. ovoga Zakona i metodologiji utvrđivanja cijene nestandardnih usluga iz članka 88. stavka 3. ovoga Zakona,
- ne postupa, sukladno aktu iz članka 89. ovoga Zakona.

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se odgovorna osoba operatora sustava skladišta plina novčanom kaznom od 2.000,00 do 15.000,00 kuna.

(3) Operatoru sustava skladišta plina koji je počinio dva prekršaja ili je u razdoblju od godine dana ponovio prekršaj iz stavka 1. ovoga članka može se izreći zaštitna mjera zabrane obavljanja energetske djelatnosti do godine dana, a odgovornoj osobi operatora sustava skladišta plina može se izreći zaštitna mjera zabrane obavljanja dužnosti odgovorne osobe do godine dana.

Članak 94.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 20.000,00 do 500.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj operator terminala za UPP koji:

- ne osigura učinkovit i nediskriminirajući pristup i objektivne i razvidne uvjete pristupa terminalu za UPP i ne primjenjuje utvrđeni iznos tarifnih stavki za prihvrat i otpremu UPP prema reguliranim uvjetima, sukladno članku 6. stavku 5. točki 1., članku 32. točki 7. i članku 73. stavcima 1., 2., i 3. ovoga Zakona,
- ne osigura korisnicima terminala za UPP kvalitetu plina, kvalitetu usluge i pouzdanost isporuke plina u skladu s općim uvjetima opskrbe, sukladno članku 32. točki 2. ovoga Zakona,
- ne uspostavi i osigura rad upravljačkog centra za operativno vođenje terminala za UPP i sustava mjerenja ulaznih i izlaznih tokova te parametara kvalitete plina i pouzdanosti isporuke plina, sukladno članku 32. točki 3. ovoga Zakona,
- ne obavlja prihvrat i otpremu UPP na temelju sklopljenih ugovora, sukladno članku 32. točki 4. ovoga Zakona,
- ne obavijesti Agenciju da korisnik terminala za UPP u razdoblju od tri uzastopna mjeseca nije pravovremeno ispunio obveze prema operatoru terminala za UPP, sukladno članku 32. točki 5. ovoga Zakona,
- ne nabavlja plin za potrebe vođenja sustava na transparentan i nediskriminirajući način te na tržišnim principima, sukladno članku 32. točki 8. ovoga Zakona,

- ne izradi plan razvoja terminala za UPP, sukladno članku 32. točki 9. ovoga Zakona,
- ne dostavi Agenciji izvješće o ostvarenim investicijama u izgradnju i rekonstrukciju razvoja terminala za UPP u prethodnoj godini, sukladno članku 32. točki 10. ovoga Zakona,
- ne izradi i dostavi Agenciji izvješće, sukladno članku 32. točki 11. ovoga Zakona,
- ne daje propisane informacije, sukladno članku 32. točki 12. i točki 13. ovoga Zakona,
- ne osigura zaštitu povjerljivosti podataka koje je saznao u obavljanju djelatnosti, sukladno članku 32. točki 17. ovoga Zakona,
- ne organizira svoju djelatnost u samostalnom pravnom subjektu, neovisno od drugih djelatnosti u sektoru plina, sukladno članku 69. stavku 1. ovoga Zakona,
- ne vodi podatke u svojim poslovnim knjigama, po pravilima internoga računovodstva, sukladno članku 71. stavcima 1., 2., 3. i 4. ovoga Zakona,
- ne osigura Agenciji pristup poslovnim knjigama, sukladno članku 72. stavku 1. ovoga Zakona,
- ne postupa, sukladno aktu iz članka 83. ovoga Zakona,
- ne postupa, sukladno aktu iz članka 84. ovoga Zakona,
- ne postupa, sukladno aktu iz članka 87. ovoga Zakona,
- ne postupa prema metodologiji utvrđivanja iznosa tarifnih stavki za prihvata i otpremu UPP iz članka 88. stavka 1. podstavka 4. ovoga Zakona i metodologiji utvrđivanja cijene nestandardnih usluga iz članka 88. stavka 3. ovoga Zakona,
- ne postupa, sukladno aktu iz članka 89. ovoga Zakona.

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se odgovorna osoba operatora terminala za UPP novčanom kaznom od 2.000,00 do 15.000,00 kuna.

(3) Operatoru terminala za UPP koji je počinio dva prekršaja ili je u razdoblju od godine dana ponovio prekršaj iz stavka 1. ovoga članka može se izreći zaštitna mjera zabrane obavljanja energetske djelatnosti do godine dana, a odgovornoj osobi operatora terminala za UPP može se izreći zaštitna mjera zabrane obavljanja dužnosti odgovorne osobe do godine dana.

Članak 95.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 20.000,00 do 500.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj operator distribucijskog sustava koji:

- ne osigura učinkovit i nediskriminirajući pristup i objektivne i razvidne uvjete pristupa distribucijskog sustavu i ne primjenjuje utvrđeni iznos tarifnih stavki za distribuciju plina prema reguliranim uvjetima, sukladno članku 5. stavak 4. točka 1., članku 44. točka 9. i članku 73. stavcima 1., 2., i 3. ovoga Zakona,

- ne priključi na distribucijski sustav građevinu pravne i fizičke osobe koje ispunjavaju uvjete iz ovoga Zakona, akta iz članka 85. ovoga Zakona, metodologije utvrđivanja naknade za priključenje na plinski distribucijski ili transportni sustav i za povećanje priključnog kapaciteta te koja je izgrađena na temelju građevinske dozvole ili drugog odgovarajućeg akta na temelju kojeg se može graditi građevina, sukladno članku 44. točke 2. ovoga Zakona,
- ne osigura korisnicima priključenim na distribucijski sustav kvalitetu plina, kvalitetu usluge i pouzdanost isporuke plina propisanu općim uvjetima opskrbe plinom, sukladno članku 44. točki 3. ovoga Zakona,
- ne uspostavi i osigura rad dispečerskog centra za vođenje distribucijskog sustava, sustava mjerenja i sustava za praćenje parametara kvalitete plina, pouzdanosti isporuke plina i uređaja za odorizaciju plina, sukladno članku 44. točki 4. ovoga Zakona,
- ne distribuirati plin na temelju sklopljenih ugovora, sukladno članku 44. točki 5. ovoga Zakona,
- ne obavijesti Agenciju da korisnik distribucijskog sustava u razdoblju od tri uzastopna mjeseca nije pravovremeno ispunio obveze prema operatoru distribucijskog sustava, sukladno članku 44. točki 6. ovoga Zakona,
- ne nabavlja plin za potrebe vođenja sustava na transparentan i nediskriminirajući način, te na tržišnim principima, sukladno članku 44. točki 10. ovoga Zakona,
- ne osigura na razini distribucijskog sustava mjerenje potrošnje plina i očitavanje mjernih uređaja u skladu s mrežnim pravilima distribucijskog sustava, sukladno članku 44. točki 11. ovoga Zakona,
- ne izradi plan razvoja plinskog distribucijskog sustava, sukladno članku 44. točki 12. ovoga Zakona,
- ne dostavi Agenciji izvješće o ostvarenim investicijama u izgradnju i rekonstrukciju distribucijskog sustava u prethodnoj godini, sukladno članku 44. točki 13. ovoga Zakona,
- ne izradi i dostavi Agenciji izvješće, sukladno članku 44. točki 14. ovoga Zakona,
- ne daje propisane informacije, sukladno članku 44. točki 15. ovoga Zakona,
- ne daje propisane informacije, sukladno članku 44. točki 16. ovoga Zakona,
- ne osigura zaštitu povjerljivosti podataka koje je saznao u obavljanju djelatnosti, sukladno članku 44. točki 18. ovoga Zakona,
- ne izradi i ažurira standardne profile potrošnje karakterističnih skupina kupaca u skladu s mrežnim pravilima plinskog distribucijskog sustava, sukladno članku 44. točki 19. ovoga Zakona,
- ne vodi evidenciju mjernih mjesta kupaca koji imaju status ugroženih i zaštićenih kupaca, sukladno članku 44. točki 20. ovoga Zakona,

- ne provodi postupak promjene opskrbljivača plinom za kupca koji je priključen na distribucijski sustav sukladno odredbama općih uvjeta opskrbe plinom, sukladno članku 44. točki 21. ovoga Zakona,
- ne vodi evidenciju svih mjesta predaje plina u distribucijski sustav i preuzimanja plina iz distribucijski sustava, uključivo evidenciju o pripadnosti opskrbljivača plinom i trgovaca plinom bilančnoj skupini, sukladno članku 44. točki 25. ovoga Zakona,
- ne organizira svoju djelatnost u samostalnom pravnom subjektu, neovisno od drugih djelatnosti u sektoru plina, sukladno članku 69. stavku 1. ovoga Zakona,
- ne vodi podatke u svojim poslovnim knjigama, po pravilima internoga računovodstva, sukladno članku 71. stavcima 1., 2., 3., 4. i 5. ovoga Zakona,
- ne osigura Agenciji pristup poslovnim knjigama, sukladno članku 72. stavku 1. ovoga Zakona,
- ne dostavi izvješće, sukladno članku 109. stavku 4. ovoga Zakona,
- ne postupa, sukladno aktu iz članka 83. ovoga Zakona,
- ne postupa, sukladno aktu iz članka 84. ovoga Zakona,
- ne postupa, sukladno aktu iz članka 85. ovoga Zakona,
- ne postupa, sukladno aktu iz članka 86. ovoga Zakona,
- ne postupa prema metodologiji utvrđivanja iznosa tarifnih stavki za distribuciju plina iz članka 88. stavka 1. podstavka 2. ovoga Zakona, metodologiji utvrđivanja naknade za priključenje na plinski distribucijski ili transportni sustav i za povećanje priključnog kapaciteta iz članka 88. stavka 2. ovoga Zakona, te metodologiji utvrđivanja cijene nestandardnih usluga iz članka 88. stavka 3. ovoga Zakona,
- ne postupa, sukladno aktu iz članka 89. ovoga Zakona.

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se odgovorna osoba operatora distribucijskog sustava novčanom kaznom od 2.000,00 do 15.000,00 kuna.

(3) Operatoru distribucijskog sustava koji je počinio dva prekršaja ili je u razdoblju od godine dana ponovio prekršaj iz stavka 1. ovoga članka može se izreći zaštitna mjera zabrane obavljanja energetske djelatnosti do godine dana, a odgovornoj osobi operatora distribucijskog sustava može se izreći zaštitna mjera zabrane obavljanja dužnosti odgovorne osobe do godine dana.

Članak 96.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 20.000,00 do 500.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj operator tržišta plina koji:

- ne primjenjuje naknadu za organiziranje tržišta plina koju je odredila Agencija, sukladno članku 88. stavku 5. ovoga Zakona,

- ne uspostavi i osigura razmjenu informacija sa sudionicima na tržištu plina, u skladu s pravilima o organizaciji tržišta plina i mrežnim pravilima transportnog sustava, sukladno članku 48. točki 2. ovoga Zakona,
- ne obavlja svoju djelatnost uz poštivanje načela razvidnosti, nediskriminacije, objektivnosti i neovisnosti, što je utvrđeno nadzorom Agencije, sukladno članku 48. točki 3. ovoga Zakona,
- ne vodi registar voditelja bilančnih skupina, sukladno članku 48. točki 4. ovoga Zakona,
- ne organizira tržište energije uravnoteženja i ne provodi postupak za odabir ponuditelja energije uravnoteženja u skladu s pravilima o organizaciji tržišta plina, sukladno članku 48. točki 5. ovoga Zakona,
- ne obračunava trošak energije uravnoteženja zasebno za svaku bilančnu skupinu na temelju podataka koje mu dostavlja operator transportnog sustava, sukladno članku 48. točki 6. ovoga Zakona,
- ne obračunava trošak energije uravnoteženja primjenjujući cijenu energije uravnoteženja određenu metodologijom, sukladno članku 48. točki 7. ovoga Zakona,
- ne osigura zaštitu povjerljivosti podataka koje je saznao u obavljanju djelatnosti, sukladno članku 48. točki 8. ovoga Zakona,
- ne dostavlja izvješće, sukladno članku 48. točki 9. ovoga Zakona,
- ne obavijesti Agenciju da sudionik na tržištu plina u razdoblju od tri uzastopna mjeseca nije pravovremeno ispunio obveze prema operatoru tržišta plina sukladno članku 48. točki 10. ovoga Zakona,
- ne dostavi pisanu obavijest Agenciji, operatorima transportnog i distribucijskog sustava, zajamčenom opskrbljivaču, opskrbljivaču u okviru javne usluge o zaprimljenoj obavijesti o opskrbljivaču u poteškoćama u roku i u skladu s člankom 48. točke 11. ovoga Zakona,
- ne donese akt iz članka 83. stavka 3. ovoga Zakona u roku iz članka 110. stavka 3. ovoga Zakona,
- ne vodi podatke u svojim poslovnim knjigama, po pravilima internoga računovodstva, sukladno članku 71. stavcima 1., 2. i 3. ovoga Zakona,
- ne osigura Agenciji pristup poslovnim knjigama, sukladno članku 72. stavku 1. ovoga Zakona,
- ne postupa, sukladno aktu iz članka 83. ovoga Zakona,
- ne postupa, sukladno aktu iz članka 84. ovoga Zakona,
- ne postupa, sukladno aktu iz članka 86. ovoga Zakona.

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se odgovorna osoba operatora tržišta plina novčanom kaznom od 2.000,00 do 15.000,00 kuna.

(3) Odgovornoj osobi operatora tržišta plina koji je počinio dva prekršaja ili je u razdoblju od godine dana ponovio prekršaj iz stavka 1. ovoga članka može se izreći zaštitna mjera zabrane obavljanja dužnosti odgovorne osobe do godine dana.

Članak 97.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 20.000,00 do 500.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj trgovac plinom koji:

- ne daje propisane informacije, sukladno članku 52. točki 1. ovoga Zakona,
- ne trguje plinom na temelju sklopljenih ugovora, sukladno članku 52. točki 2. ovoga Zakona,
- ne vodi podatke u svojim poslovnim knjigama, po pravilima internoga računovodstva, sukladno članku 71. stavcima 1., 2., 3. i 6. ovoga Zakona,
- ne osigura Agenciji pristup poslovnim knjigama, sukladno članku 72. stavku 1. ovoga Zakona,
- ne postupa, sukladno aktu iz članka 83. ovoga Zakona,
- ne postupa, sukladno aktu iz članka 84. ovoga Zakona,
- ne postupa, sukladno aktu iz članka 86. ovoga Zakona,
- ne postupa, sukladno aktu iz članka 87. ovoga Zakona,
- ne postupa, sukladno aktu iz članka 89. ovoga Zakona.

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se odgovorna osoba trgovca plina novčanom kaznom od 2.000,00 do 15.000,00 kuna.

(3) Odgovornoj osobi trgovca plina koji je počinio dva prekršaja ili je u razdoblju od godine dana ponovio prekršaj iz stavka 1. ovoga članka može se izreći zaštitna mjera zabrane obavljanja dužnosti odgovorne osobe do godine dana.

Članak 98.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 20.000,00 do 500.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj opskrbljivač plinom koji:

- ne daje propisane informacije, sukladno članku 57. točki 1. ovoga Zakona,
- ne informira kupca o njegovom pravu na izbor drugog opskrbljivača plinom sukladno članku 57. točki 2. ovoga Zakona,
- ne opskrbljuje plinom na temelju sklopljenih ugovora, sukladno članku 57. točki 3. ovoga Zakona,
- ne objavljuje i održava ugovorene parametre kvalitete opskrbe plinom kupaca, sukladno članku 57. točki 5. ovoga Zakona,

- ne vodi podatke u svojim poslovnim knjigama, po pravilima internoga računovodstva, sukladno članku 57. točki 6. i članku 71. stavcima 1., 2., 3. i 6. ovoga Zakona,
- ne donese uvjete opskrbljivača plinom, sukladno članku 57. točki 7. ovoga Zakona,
- ne osigura Agenciji pristup poslovnim knjigama, sukladno članku 72. stavku 1. ovoga Zakona,
- ne postupa, sukladno aktu iz članka 83. ovoga Zakona,
- ne postupa, sukladno aktu iz članka 84. ovoga Zakona,
- ne postupa, sukladno aktu iz članka 85. ovoga Zakona,
- ne postupa, sukladno aktu iz članka 86. ovoga Zakona,
- ne postupa, sukladno aktu iz članka 87. ovoga Zakona,
- ne postupa, sukladno aktu iz članka 89. ovoga Zakona.

(2) Novčanom kaznom u iznosu od 20.000,00 do 500.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj opskrbljivač plinom u obvezi javne usluge opskrbe plinom koji:

- ne opskrbljuje plinom kućanstvo po reguliranim uvjetima odnosno primjenom iznosa tarifnih stavki za opskrbu plinom koje je odredila Agencija, sukladno članku 6. stavku 5. i članku 58. točkama 2. i 3. ovoga Zakona,
- ne omogući kućanstvu koje se opskrbljuje plinom po tržišnim uvjetima, a koje je s područja na kojem opskrbljivač u obvezi javne usluge opskrbe plinom obavlja javnu uslugu opskrbe plinom, na njegov zahtjev ponovno korištenje javne usluge opskrbe plinom, sukladno članku 58. točki 4. ovoga Zakona,
- ne osigura kućanstvu kvalitetu plina i kvalitetu usluge propisanu općim uvjetima opskrbe plinom, sukladno članku 58. točki 5. ovoga Zakona,
- ne postupa prema metodologiji utvrđivanja cijene nestandardnih usluga iz članka 88. stavka 3. ovoga Zakona.

(3) Novčanom kaznom u iznosu od 20.000,00 do 500.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj opskrbljivač u obvezi zajamčene opskrbe plinom koji:

- ne opskrbljuje plinom krajnjeg kupca priključenog na transportni ili distribucijski sustav, sukladno članku 59. točki 2. ovoga Zakona,
- ne dostavi krajnjem kupcu ugovor o zajamčenoj opskrbi plinom, sukladno članku 59. točki 6. ovoga Zakona,
- ne naplaćuje krajnjem kupcu isporučeni plin sukladno važećim iznosima tarifnih stavki za zajamčenu opskrbu plinom, sukladno članku 59. točki 4. ovoga Zakona,
- ne obavijesti krajnjeg kupca o uvjetima zajamčene opskrbe te njegovom pravu na slobodan izbor opskrbljivača plinom, sukladno članku 59. točki 5. ovoga Zakona,
- ne dostavi krajnjem kupcu ugovor o zajamčenoj opskrbi plinom krajnjeg kupca u roku iz članka 59. točke 6. ovoga Zakona.

(4) Za prekršaj iz stavaka 1., 2. i 3. ovoga članka kaznit će se odgovorna osoba opskrbljivača plinom novčanom kaznom od 2.000,00 do 15.000,00 kuna.

(5) Odgovornoj osobi opskrbljivača plina koji je počinio dva prekršaja ili je u razdoblju od godine dana ponovio prekršaj iz stavka 1., 2. i 3. ovoga članka može se izreći zaštitna mjera zabrane obavljanja dužnosti odgovorne osobe do godine dana.

Članak 99.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 20.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj krajnji kupac pravna osoba koja:

- ne priključi svoje plinske uređaje na transportni sustav ili distribucijski sustav, sukladno članku 63. točki 1. ovoga Zakona,
- ne omogućiti operatoru transportnog ili distribucijskog sustava na čiji sustav je krajnji kupac priključen, ugradnju, održavanje i očitavanje uređaja za mjerenje potrošnje plina, sukladno članku 63. točki 2. ovoga Zakona,
- ne održava plinski uređaj u takvom stanju da ne predstavlja opasnost za život i zdravlje ljudi ili imovinu te u slučaju kvara takav kvar ne ukloni bez odgađanja, sukladno članku 63. točki 3. ovoga Zakona,
- ne pridržava se uputa dispečerskih centara operatora transportnog ili distribucijskog sustava na čiji sustav je krajnji kupac priključen, sukladno članku 63. točki 4. ovoga Zakona,
- ne daje potrebne informacije operatoru transportnog sustava, operatoru distribucijskog sustava, operatoru sustava skladišta plina i operatoru terminala za UPP, u slučaju da ugovori korištenje njihovih usluga, sukladno članku 63. točki 5. ovoga Zakona,
- ne postupa, sukladno aktu iz članka 84. ovoga Zakona,
- ne postupa, sukladno aktu iz članka 85. ovoga Zakona,
- ne postupa, sukladno aktu iz članka 89. ovoga Zakona.

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se krajnji kupac fizička osoba novčanom kaznom u iznosu od 2.000,00 do 15.000,00.

(3) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se odgovorna osoba krajnjeg kupca pravne osobe novčanom kaznom od 2.000,00 do 15.000,00 kuna.

Članak 100.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 20.000,00 do 500.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj voditelj bilančne skupine koji:

- ne organizira i vodi bilančnu skupinu, u skladu s pravilima o organizaciji tržišta plina, sukladno članku 67. točki 1. ovoga Zakona,

- ne daje propisane informacije operatoru tržišta plina, sukladno članku 67. točki 4. ovoga Zakona,
- ne sklopi ugovore s operatorom tržišta plina, sukladno članku 67. točki 5. ovoga Zakona,
- ne plaća trošak energije uravnoteženja operatoru tržišta plina na temelju sklopljenog ugovora, sukladno članku 67. točki 6. ovoga Zakona,
- ne postupa, sukladno aktu iz članka 83. ovoga Zakona,
- ne postupa, sukladno aktu iz članka 84. ovoga Zakona.

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se odgovorna osoba opskrbljivača plinom ili trgovca plinom koji je voditelj bilančne skupine novčanom kaznom od 2.000,00 do 15.000,00 kuna.

(3) Odgovornoj osobi opskrbljivača plinom ili trgovca plinom koji je voditelj bilančne skupine a koji je počinio dva prekršaja ili je u razdoblju od godine dana ponovio prekršaj iz stavka 1. ovoga članka može se izreći zaštitna mjera zabrane obavljanja dužnosti odgovorne osobe do godine dana.

Članak 101.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 20.000,00 do 500.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj organizator zatvorenog distribucijskog sustava koji:

- ne osigura učinkovit i nediskriminirajući pristup i objektivne i razvidne uvjete pristupa transportnom sustavu sukladno članku 73. stavcima 1., 2., i 3. i članku 80. točki 5. ovoga Zakona,
- ne primjenjuje utvrđeni iznos naknade za uporabu zatvorenog distribucijskog sustava sukladno članku 79. stavku 5. ovoga Zakona,
- ne priključi na distribucijski sustav građevinu pravne i fizičke osobe koje ispunjavaju uvjete iz ovoga Zakona, mrežnih pravila distribucijskog sustava, metodologije utvrđivanja naknade za priključenje na plinski distribucijski ili transportni sustav i za povećanje priključnog kapaciteta te koja je izgrađena na temelju građevinske dozvole ili drugog odgovarajućeg akta na temelju kojeg se može graditi građevina, sukladno članku 80. točki 2. ovoga Zakona,
- ne osigura korisnicima priključenim na distribucijski sustav kvalitetu plina, kvalitetu usluge i pouzdanost isporuke plina propisanu općim uvjetima opskrbe plinom, sukladno članku 80. točki 3. ovoga Zakona,
- ne distribuirati plin na temelju sklopljenih ugovora, sukladno članku 80. točki 4. ovoga Zakona,
- ne osigura na razini zatvorenog distribucijskog sustava mjerenje potrošnje plina i očitavanje mjernih uređaja u skladu s mrežnim pravilima distribucijskog sustava, sukladno članku 80. točki 6. ovoga Zakona,

- ne daje propisane informacije, sukladno članku 80. točki 7. ovoga Zakona,
- ne daje propisane informacije, sukladno članku 80. točki 8. ovoga Zakona,
- ne vodi evidenciju mjernih mjesta kupaca, sukladno članku 80. točki 9. ovoga Zakona,
- ne osigura zaštitu povjerljivosti podataka koje je saznao u obavljanju djelatnosti, sukladno članku 80. točki 10. ovoga Zakona,
- ne provodi postupak promjene opskrbljivača plinom za kupca koji je priključen na zatvoreni distribucijski sustav sukladno odredbama općih uvjeta opskrbe plinom, sukladno članku 80. točki 11. ovoga Zakona,
- ne vodi evidenciju o pripadnosti bilančnoj skupini, opskrbljivača plinom i trgovaca plinom koji opskrbljuju kupce čiji su objekti priključeni na zatvoreni distribucijski sustav, sukladno članku 80. točki 12. ovoga Zakona,
- ne postupa, sukladno aktu iz članka 83. ovoga Zakona,
- ne postupa, sukladno aktu iz članka 84. ovoga Zakona,
- ne postupa, sukladno aktu iz članka 85. ovoga Zakona,
- ne postupa, sukladno aktu iz članka 89. ovoga Zakona.

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se odgovorna osoba organizatora zatvorenog distribucijskog sustava novčanom kaznom od 2.000,00 do 15.000,00 kuna.

Teži prekršaji kojima se ugrožava tržišno natjecanje u plinskom sektoru

Članak 102.

- (1) Novčanom kaznom do najviše 10% ostvarenog godišnjeg prometa u prošloj poslovnoj godini, kaznit će se operator transportnog sustava, odnosno operator distribucijskog sustava kada namjerno ili krajnjom nepažnjom diskriminira korisnike plinskog sustava.
- (2) Novčanom kaznom do najviše 10% ostvarenog godišnjeg prometa u prošloj poslovnoj godini, kaznit će se operator transportnog sustava, odnosno operator distribucijskog sustava kada:
 1. sprječava osobu za praćenje usklađenosti u obavljanju njenih poslova,
 2. odbije priključenje na plinski sustav uz obrazloženje mogućeg budućeg ograničavanja raspoloživih kapaciteta, što ne odgovara stvarnim okolnostima,
 3. ne ispuni obveze u svezi s davanjem informacija koje ima prema Uredbi (EZ) br. 715/2009 ili dužnosti izvještavanja,
 4. ne postupi u skladu s odlukama Agencije, uključujući i odluke Agencije za suradnju energetske regulatora u skladu s međunarodno preuzetim obvezama Republike Hrvatske koje su donesene na temelju Uredbe (EZ) br. 715/2009 ili
 5. ne ispuni svoje dužnosti prema odredbama iz Dodatka Uredbe (EZ) br. 715/2009 u skladu s međunarodno preuzetim obvezama Republike Hrvatske.

(3) Ako je okrivljenik operator transportnog sustava, odnosno operator distribucijskog sustava sastavni dio vertikalno integriranog subjekta, novčana kazna izreći će se prema godišnjem prometu vertikalno integriranog subjekta.

Prekršajni nalog Agencije

Članak 103.

(1) Agencija će podnijeti optužni prijedlog i predložiti pokretanje prekršajnog postupka ako je utvrdila prekršaj temeljem:

1. neposrednim opažanjem ili obavljenim nadzorom, pri obavljanju nadzora i drugih ovlasti iz njezine nadležnosti, pri čemu je sačinjena službena zabilješka ili zapisnik ili
2. na temelju vjerodostojne dokumentacije, uključivši i zapisnik o nadzoru.

(2) Agencija može za počinjene prekršaje propisane člancima od 91. do 102. ovoga Zakona predložiti pokretanje prekršajnog postupka iz stavka 1. ovoga članka.

XXI. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 104.

(1) Opskrbljivač plinom koji je do stupanja na snagu ovoga Zakona nositelj obveze javne usluge opskrbe plinom kupaca iz kategorije kućanstvo za područje jedinice područne (regionalne) samouprave, određuje se opskrbljivačem plina u obvezi javne usluge plinom za to područje prema važećim uvjetima na dan stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 105.

(1) Dobavljač plina iz članka 38. stavka 1. Zakona o tržištu plina (Narodne novine, br. 40/07, 152/08, 83/09 i 91/11) danom stupanja na snagu ovoga Zakona određuje se opskrbljivačem opskrbljivača u obvezi javne usluge do 31. ožujka 2014. godine, prema važećim uvjetima prije stupanja na snagu ovoga Zakona.

(2) Opskrbljivač koji je nositelj obveze javne usluge opskrbe plinom kupaca iz kategorije kućanstvo, iz članka 69. stavka 2. Zakona o tržištu plina (Narodne novine, br. 40/07, 152/08, 83/09 i 91/11), danom stupanja na snagu ovoga Zakona određuje se opskrbljivačem u obvezi javne usluge, prema važećim uvjetima prije stupanja na snagu ovoga Zakona.

(3) Opskrbljivač iz stavka 1. ovoga članka određuje se zajamčenim opskrbljivačem do 31. ožujka 2014. godine prema važećim uvjetima na dan stupanja na snagu ovoga Zakona.

(4) Do dana stupanja na snagu odluke o iznosu tarifnih stavki za zajamčenu opskrbu, donesene sukladno metodologiji utvrđivanja iznosa tarifnih stavki za javnu uslugu opskrbe plinom i zajamčenu opskrbu, opskrbljivač plinom iz stavka 3. ovoga članka, krajnjem kupcu

koji koristi zajamčenu opskrbu isporučeni plin naplaćuje po cijeni koju je krajnji kupac plaćao prijašnjem opskrbljivaču plinom.

(5) Cijena iz stavka 4. ovoga članka naplaćuje se prvih 30 dana krajnjim kupcima, nakon čega se krajnjim kupcima koji nisu odabrali drugog opskrbljivača plinom, isporučeni plin naplaćuje po cijeni energije uravnoteženja koja se predaje u transportni sustav.

(6) Ministarstvo je dužno do 15. siječnja 2014.g. predložiti Vladi Republike Hrvatske zajamčenog opskrbljivača u obvezi zajamčene opskrbe plinom za teritorij Republike Hrvatske, sukladno članku 56. ovoga Zakona, a koji će djelatnost opskrbe plinom u dijelu opskrbe kupca koji je pod određenim uvjetima ostao bez opskrbljivača obavljati od 1. travnja 2014. godine.

Članak 106.

(1) U razdoblju od dana stupanja na snagu ovoga Zakona do 31. ožujka 2014. za ponuditelja energije uravnoteženja na godišnjoj razini određuje se energetski subjekt koji je do dana stupanja na snagu ovoga Zakona obavlja energetske djelatnosti dobave plina.

(2) Operator tržišta plina dužan je do 15. siječnja 2014. odabrati ponuditelja energije uravnoteženja na godišnjoj razini, sukladno članku 48. točki 5. ovoga Zakona, a koji će biti ponuditelj energije uravnoteženja na godišnjoj razini od 1. travnja 2014. godine

(3) U slučaju da operator tržišta plina iz opravdanih razloga ne odabere ponuditelja energije uravnoteženja na godišnjoj razini, sukladno stavku 2. ovoga članka, za ponuditelja energije uravnoteženja na godišnjoj razini određuje se opskrbljivač plinom koji ima zakupljen najveći udio radnog volumena u sustavu skladišta plina u Republici Hrvatskoj.

Članak 107.

(1) Energetski subjekti za plin dužni su uskladiti svoju organizaciju, rad i poslovanje s odredbama ovoga Zakona u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(2) Ugovori o koncesiji za distribuciju plina, ugovori o koncesiji za izgradnju distribucijskog sustava i distribuciju plina ili drugi pravni akti na temelju kojih energetski subjekti za plin obavljaju djelatnost distribucije plina sklopljeni s jedinicama područne (regionalne) samouprave, jedinica područne (regionalne) samouprave i energetski subjekt za plin dužni su uskladiti s odredbama ovoga Zakona u roku od godine dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(3) Iznimno od stavka 2. ovoga članka, iznos novčane naknade za koncesiju ili naknade za obavljanje djelatnosti distribucije plina, jedinica područne (regionalne) samouprave i energetski subjekt za plin dužni su uskladiti s odredbama Uredbe o visini i načinu plaćanja naknade za koncesiju za distribuciju plina i koncesiju za izgradnju distribucijskog sustava u roku od šest mjeseci od dana njezina stupanja na snagu.

(4) Ugovori o koncesiji za distribuciju plina i ugovori o koncesiji za izgradnju distribucijskog sustava i distribuciju plina na temelju kojih energetski subjekti za plin obavljaju djelatnost

distribucije plina, sklopljeni s jedinicama lokalne samouprave, ostaju na snazi, osim u dijelu koji se odnosi na iznos novčane naknade za koncesiju i rok na koji je dana koncesija, ako je rok na koji je dana koncesija duži od roka određenog ovim Zakonom ili je koncesija dana na neodređeno vrijeme.

(5) Drugi pravni akti na temelju kojih energetski subjekti za plin obavljaju djelatnost distribucije plina ostaju na snazi, osim u dijelu koji se odnosi na iznos novčane naknade za obavljanje djelatnosti distribucije plina i rok na koji se obavlja djelatnost distribucije plina, ako je taj rok duži od roka određenog ovim Zakonom na koji se daje koncesija ili se djelatnost distribucije plina obavlja na neodređeno vrijeme.

(6) Iznos novčane naknade za koncesiju iz stavka 4. ovoga članka, odnosno iznos novčane naknade za obavljanje djelatnosti distribucije plina iz stavka 5. ovoga članka jedinica lokalne samouprave i energetski subjekt za plin dužni su uskladiti s odredbama uredbe iz članka 42. stavka 4. ovoga Zakona u roku od šest mjeseci od dana njezina stupanja na snagu.

(7) Rok na koji je dana koncesija iz stavka 4. ovoga članka, odnosno rok na koji se obavlja djelatnost distribucije plina iz stavka 5. ovoga članka jedinica lokalne samouprave i energetski subjekt za plin dužni su uskladiti s odredbama ovoga Zakona u roku od godine dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 108.

(1) Dozvola za isporuku i prodaju prirodnog plina iz vlastite proizvodnje, koju INA-Industrija nafte d.d. posjeduje danom stupanja na snagu ovoga Zakona, smatra se istovjetnom dozvoli za obavljanje energetske djelatnosti proizvodnje prirodnog plina do isteka roka na koji je izdana.

(2) Energetski subjekt Plinacro d.o.o., Zagreb dužan je podnijeti zahtjev za izdavanje certifikata iz članka 24. ovoga Zakona u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(3) Iznimno od članka 27. stavak 1. ovoga Zakona energetski subjekt Plinacro d.o.o., Zagreb dužan je desetogodišnji plan razvoja transportnog sustava iz članka 26. točke 14. ovoga Zakona za razdoblje 2014. – 2023. godine dostaviti na odobrenje do 1. svibnja 2013. godine.

(4) Ugovori o koncesiji za distribuciju plina ili drugi pravni akti na temelju kojih energetski subjekti za plin obavljaju energetske djelatnosti distribucije plina ostaju na snazi, osim u dijelu u kojem su u suprotnosti s ovim Zakonom.

(5) Energetski subjekt za plin koji obavlja energetske djelatnosti distribucije plina na području gdje postoji distribucijski sustav ima pravo obavljati energetske djelatnosti distribucije plina sve do isteka važenja ugovora o koncesiji ili drugoga pravnog akta na temelju kojeg obavlja energetske djelatnosti distribucije plina, što uključuje i pravo na izgradnju radi povećanja kapaciteta distribucijskog sustava na području za koje je dana koncesija, odnosno na koje se odnosi drugi pravni akt na temelju kojeg obavlja energetske djelatnosti distribucije plina.

Članak 109.

(1) Proizvođač plina i proizvođač prirodnog plina dužni su dostaviti Ministarstvu i Agenciji izvješće o uspostavi i radu upravljačkog centra za vođenje proizvodnog sustava, sustava mjerenja i sustava za praćenje parametara kvalitete plina i pouzdanosti isporuke plina u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga Zakona. Proizvođač plina i proizvođač prirodnog plina dužni su dostaviti ministru na odobrenje petogodišnji plan razvoja mreže proizvodnih plinovoda te projekciju plana proizvodnje na odobrenje za 2013. godinu u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(2) Operator transportnog sustava dužan je dostaviti Ministarstvu i Agenciji izvješće o uspostavi i radu dispečerskog centra za vođenje transportnog sustava, sustava mjerenja i sustava za praćenje parametara kvalitete plina i pouzdanosti isporuke plina, upravljanje zagušenjima i uravnoteženje transportnog sustava u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(3) Operator sustava skladišta plina dužan je dostaviti Ministarstvu i Agenciji izvješće o uspostavi i radu upravljačkog centra za operativno vođenje sustava skladišta plina i sustava mjerenja ulaznih i izlaznih tokova te parametara kvalitete plina i pouzdanosti isporuke plina u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(4) Operator distribucijskog sustava dužan je dostaviti Ministarstvu i Agenciji izvješće o uspostavi i radu dispečerskog centra za vođenje distribucijskog sustava, sustava mjerenja, sustava za praćenje parametara kvalitete plina, pouzdanosti isporuke plina i uređaja za odorizaciju plina u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(5) Agencija je dužna provesti istraživanje funkcioniranja tržišta plina u 2013. godini u skladu sa člankom 51. stavkom 1. ovoga Zakona, a temeljem provedenog istraživanja funkcioniranja tržišta plina dostaviti svoje mišljenje iz članka 56. stavka 2. ovoga Zakona, Ministarstvu do 15. listopada 2013. godine.

Članak 110.

(1) Vlada Republike Hrvatske će donijeti propise iz članka 13. stavka 6. i članka 42. stavka 4. ovoga Zakona u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(2) Agencija je dužna akte iz članaka 85. i 89. ovoga Zakona te metodologije iz članka 88. ovoga Zakona donijeti u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(3) Operator tržišta plina će donijeti akt iz članka 83. ovoga Zakona u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(4) Operator transportnog sustava će donijeti akt iz članka 84. ovoga Zakona u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(5) Operator sustava skladišta će donijeti akt iz članka 86. ovoga Zakona u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(6) Opskrbljivač plinom će donijeti uvjete opskrbljivača plinom iz članka 57. točke 7. ovoga Zakona u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu općih uvjeta opskrbe plinom.

(7) Operator terminala za UPP će donijeti akt iz članka 87. ovoga Zakona u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona

(8) Agencija će u roku od šest mjeseci od isteka propisanih rokova iz stavaka 3., 4., 5., 6. i 7. ovoga članka samostalno donijeti akte iz stavaka 3., 4., 5., 6. i 7. ovoga članka, na trošak operatora iz stavaka 3., 4., 5., 6. i 7. ovoga članka, koji nije donio akt iz svoje nadležnosti.

Članak 111.

(1) Do dana stupanja na snagu akata iz članka 110. ovoga Zakona primjenjuju se opći akti kojima su uređena odnosna pitanja, koji su na snazi na dan stupanja na snagu ovoga Zakona osim ako nisu u suprotnosti s odredbama ovoga Zakona.

(2) Uredba o sigurnosti opskrbe prirodnim plinom (Narodne novine, br. 112/08, 92/09 i 153/09) ostaje na snazi do dana pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji.

(3) Postupci započeti do dana stupanja na snagu ovoga Zakona nastaviti će se i dovršiti prema odredbama Zakona o tržištu plina (Narodne novine, br. 40/07, 152/08, 83/09 i 114/11).

Članak 112.

Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o tržištu plina (Narodne novine, br. 40/07, 152/08, 83/09 i 114/11).

Članak 113.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u Narodnim novinama, osim odredbi ovoga Zakona koje stupaju na snagu danom pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji, a koje su sadržane u:

- članku 6. stavka 6.,
- članku 15. stavku 3. točki 4. koji se odnosi na primjenu Uredbe (EZ) br.715/2009,
- članku 16. stavku 1. točki 1. u dijelu koji se odnose na primjenu koji se odnosi na primjenu Uredbe (EZ) br.715/2009
- članku 23. stavku 2. točki 3. i stavcima od 4. do 9. u dijelu koji se odnose na primjenu Uredbe (EZ) br.715/2009 i Europsku komisiju,
- članku 24. stavcima 2. i 3. u dijelu koji se odnosi na obveze prema Europskoj komisiji,
- članku 25. stavku 2.,
- članku 49. stavcima 2. i 3. u dijelu koji se odnosi na obveze prema Europskoj komisiji,
- članku 51. stavku 2. u dijelu koji se odnosi na obveze prema Europskoj komisiji,

- članku 77. stavku 5. u dijelu koji se odnosi na obveze prema Europskoj komisiji,
- članku 78. stavku 3., 9., 10. i 11. u dijelu koji se odnosi na obveze prema Europskoj komisiji,
- članku 81. u dijelu koji se odnosi na obveze prema Europskoj komisiji.

OBRAZLOŽENJE:

I. OPĆE ODREDBE (Članci 1. do 5.)

Člankom 1. utvrđen je predmet i primjena Zakona.

Člankom 2. određuje se s kojom direktivom iz pravne stečevine Europske unije se zakon usklađuje.

Člankom 3. određuje se značenje pojedinih izraza koji se upotrebljavaju u ovom Zakonu.

Člankom 4. utvrđuju se energetske djelatnosti u sektoru plina, koje se u smislu ovoga Zakona obavljaju kao javne usluge ili kao tržišne djelatnosti.

Člankom 5. utvrđuje se da je od interesa Republike Hrvatske sigurna opskrba plinom te da Vlada Republike Hrvatske može odrediti energetskog subjekta koji će obavljati djelatnost opskrbe plinom u javnoj usluzi.

II. OBAVLJANJE ENERGETSKIH DJELATNOSTI (Članci 6. do 11.)

Člankom 6. utvrđuju se energetske djelatnosti koje se obavljaju kao javne usluge te što su energetski subjekti koji obavljaju energetske djelatnosti obvezni u pružanju javne usluge osigurati. Također se navode obaveze Agencije o obavješćivanju Europske komisije i

Ministarstva o svim mjerama u pogledu obveze javne usluge uključujući zaštitu okoliša i krajnjih kupaca

Člankom 7. utvrđuju se energetske djelatnosti koje se obavljaju kao tržišne djelatnosti te način njihove provedbe i organiziranja.

Člancima 8. uređuju se obavljanje energetske djelatnosti opskrbe ili trgovine plinom od strane pravne ili fizičke osobe čije je sjedište u državi članici Europske unije.

Člankom 9. uređuje se gradnja i korištenje građevina u skladu s propisima o prostornom uređenju i gradnji, propisima kojima se uređuje energetski sektor, propisima kojima se uređuje zaštita okoliša te posebnim tehničkim i sigurnosnim propisima.

Članak 10. uređuju se tajnost podataka i tko je dužan osigurati tajnost podataka.

Članak 11. propisuje se da sudionici na tržištu plina moraju svoje odnose urediti međusobnim ugovorima.

III. PROIZVOĐAČ PLINA I PROIZVOĐAČ PRIRODNOG PLINA (Članci 12. do 13.)

Članak 12. propisuju se prava proizvođača plina i proizvođača prirodnog plina.

Članak 13. propisuje dužnosti proizvođača plina i proizvođača prirodnog plina, a ujedno se uvodi i naknada za korištenje prostora koja se plaća jedinicama lokalne samouprave zbog korištenja zemljišta na području njihove općine za potrebe plinskog proizvodnog postrojenja. Nova proizvodna postrojenja se mogu priključiti na transportni odnosno distribucijski sustav u Republici Hrvatskoj s obzirom da je mreža plinovoda razvedena po teritoriju cijele Republike Hrvatske. Potrebno je naglasiti da ove novine trebaju osigurati daljnji gospodarski razvoj Republike Hrvatske.

IV. OPERATOR TRANSPORTNOG SUSTAVA(Članci 14. do 28.)

Člankom 14. propisani su uvjeti razdvajanja transportnog sustava i operatora transportnog sustava.

Člankom 15 . propisani su uvjeti za određivanje neovisnog operatora sustava.

Člankom 16. propisane su dužnosti neovisnog operatora sustava i vlasnika transportnog sustava.

Člankom 17. propisano je na koji se način osigurava neovisnost vlasnika transportnog sustava.

Člankom 18. propisani su uvjeti za određivanje neovisnog operatora transporta te njegova imovina, oprema, osoblje i identitet, a kojeg rješenjem određuje Agencija.

Člankom 19. propisani su uvjeti koji osiguravaju neovisnost operatora transporta te način na koji on mora postupati.

Člankom 20. propisan je način osiguravanja neovisnost osoblja i članova uprave.

Člankom 21. propisani su uvjeti za osiguravanje neovisnost nadzornog odbora.

Člankom 22. propisani su Program usklađenosti i osoba za praćenje usklađenosti koje imenuje Nadzorni odbor uz prethodnu suglasnost Agencije.

Člankom 23. propisani su Certifikacija i određivanje operatora transportnog sustava koje provodi Agencija.

Člankom 24. propisan je Postupak certifikacije operatora transportnog sustava u odnosu na treće države o čemu Agencija obavještava Ministarstvo i Europsku komisiju

Člankom 25. propisano je tko može biti operator transportnog sustava i što mora ishoditi kako bi dokazao da je operator transportnog sustava.

Člankom 26. propisane su dužnosti operatora transportnog sustava.

Člankom 27. propisuju se dužnosti operatora transportnog sustava, način izrade desetogodišnjeg plana razvoja transportnog sustava te što sve on sadrži.

Člankom 28. definirana su prava operatora transportnog sustava.

V. OPERATOR SUSTAVA SKLADIŠTA PLINA(Članci 29. do 31.)

Člankom 29. definirane su dužnosti operatora sustava skladišta plina.

Člankom 30. definirana je izrada plana razvoja sustava skladišta plina u skladu sa Strategijom energetskeg razvoja i Programom provedbe Strategije energetskeg razvoja.

Člankom 31. definirana su prava operatora sustava skladišta plina.

VI. OPERATOR TERMINALA ZA UPP(Članci 32. do 34.)

Člankom 32. definirane su dužnosti operatora terminala za UPP.

Člankom 33. definirana su dužnosti Operator terminala za UPP na izradi plana razvoja terminala za UPP u skladu sa Strategijom energetskeg razvoja i Programom provedbe Strategije energetskeg razvoja.

Člankom 34. definirana su prava operatora terminala za UPP.

VII. OPERATOR DISTRIBUCIJSKOG SUSTAVA(Članci 35. do 46.)

Člankom 35. definirano je što je koncesija za distribuciju plina i koncesija za izgradnju distribucijskog sustava.

Člankom 36. određeno je da za područje gdje postoji distribucijski sustav jedinica područne samouprave daje koncesiju za distribuciju plina i koncesiju za izgradnju distribucijskog sustava.

Člankom 37. određeno je što sve spada u pripremne radnje za davanje koncesije.

Člankom 38. određeno je što sve mora sadržavati obavijest o namjeri davanja koncesije.

Člankom 39. određeni su kriteriji za odabir najpovoljnije ponude na kojima davatelj koncesije za distribuciju plina temelji odabir koncesionara.

Člankom 40. određen je sadržaj ugovora o koncesiji između davatelja koncesije i koncesionara.

Člankom 41. određeni su uvjeti kada davatelj koncesije može jednostrano raskinuti ugovora o koncesiji.

Člankom 42. određena je dužnost koncesionara za plaćanje naknada za koncesiju.

Člankom 43. određen je rok na koji se daje koncesija.

Člankom 44. određene su dužnosti operatora distribucijskog sustava.

Člankom 45. određene su dužnosti operator distribucijskog sustava oko izrade plana razvoja plinskog distribucijskog sustava u skladu sa Strategijom energetskeg razvoja i Programom provedbe Strategije energetskeg razvoja, te planovima i programima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave na čijem području obavlja energetske djelatnost distribucije plina.

Člankom 46. definirana su prava operatora distribucijskog sustava.

VIII. OPERATOR TRŽIŠTA PLINA(Članci 47. do 48.)

Člankom 47. definiran je Hrvatski operator tržišta energije d.o.o. kao operatora tržišta plina.

Člankom 48. određene su dužnosti operatora tržišta plina.

IX. TRŽIŠTE PLINA(Članci 49. do 51.)

Člankom 49. propisana su pravila otvaranja tržišta tako da svi kupci imaju pravo na slobodan izbor opskrbljivača plinom.

Člankom 50. definirano je promoviranje regionalne suradnje.

Člankom 51. određen je razvoj tržišnog natjecanja i obveza Agencije provesti istraživanje funkcioniranja tržišta plina.

X. TRGOVAC PLINOM (Članci 52. do 53.)

Člankom 52. određene su dužnosti trgovca plinom.

Člankom 53. određena su prava trgovca plinom.

XI. OPSKRBLJIVAČ PLINOM (Članci 54. do 61.)

Člankom 54. određena su prava krajnjeg kupca na izbor opskrbljivača plinom krajnjeg kupca.

Člankom 55. propisano je pravo Vladi Republike Hrvatske da odredi opskrbljivača u javnoj usluzi.

Člankom 56. definirana su prava određivanje opskrbljivača u obvezi zajamčene opskrbe plinom koje određuje Vlada Republike Hrvatske i uz suglasnost Agencije.

Člankom 57. određene su dužnosti opskrbljivača plinom.

Člankom 58. određene su dužnosti opskrbljivača u obvezi javne usluge opskrbe plinom.

Člankom 59. određene su dužnosti opskrbljivača u obvezi zajamčene opskrbe plinom.

Člankom 60. određena su prava opskrbljivača plinom.

Člankom 61. definiran je ugovor o opskrbi krajnjeg kupca.

XII. KRAJNJI KUPAC (Članci 62. do 65.)

Člankom 62. definirana je kvaliteta opskrbe plinom.

Člankom 63. definirane su dužnosti krajnjeg kupca.

Člankom 64. definirana su prava krajnjeg kupca.

Člankom 65. definirani su kupci pod posebnom zaštitom u okviru javne usluge i zajamčene opskrbe.

XIII. MODEL BILANČNIH SKUPINA(Članci 66. do 68.)

Člankom 66. definirano je da za nesmetano izvršenje i obračun kupoprodajnih transakcija na tržištu plina, uspostavlja se odgovornost sudionika na tržištu plina prema modelu bilančnih skupina.

Člankom 67. propisane su dužnosti voditelja bilančne skupine.

Člankom 68. propisana su prava voditelja bilančne skupine.

XIV. RAZDVAJANJE DJELATNOSTI (Članci 69. do 72.)

Člankom 69. određeno je razdvajanja djelatnosti operatora sustava skladišta plina, operatora terminala za UPP i operatora distribucijskog sustava.

Člankom 70. određena je djelatnost mješovitog operatora.

Člankom 71. određena je obveza računovodstvenog razdvajanja djelatnosti energetskih subjekata.

Člankom 72. definirano je pravo pristupa poslovnim knjigama od strane Agencije.

XV. PRAVO PRISTUPA TREĆE STRANE(Članci.73. do 78)

Člankom 73. definirana se pravo pristup treće strane tako da proizvođač plina, operator transportnog sustava, operator distribucijskog sustava, operator sustava skladišta plina i operator terminala za UPP su dužni osigurati učinkovit i nediskriminirajući pristup mreži proizvodnih plinovoda, transportnom sustavu, distribucijskom sustavu, sustavu skladišta plina i terminalu za UPP, u skladu s pravilnikom o organizaciji tržišta plina, metodologijom utvrđivanja naknade za priključenje na plinski distribucijski ili transportni sustav i za povećanje priključnog kapaciteta, mrežnim pravilima transportnog sustava, mrežnim pravilima plinskog distribucijskog sustava, pravilima korištenja sustava skladišta plina, odnosno pravilima korištenja terminala za UPP.

Člankom 74. definirana su prava priključenje krajnjeg kupca na plinski sustav.

Člankom 75. definirani su slučajevi odbijanja pristupa treće strane od strane proizvođača plina, operator transportnog sustava, operator distribucijskog sustava, operator sustava skladišta plina i operator terminala za UPP.

Člankom 76. određena je situacija da svi energetski subjekti (osim operatora tržišta plina) i krajnji kupac koji želi ugovoriti opskrbu plinom, imaju pravo izgraditi izravni plinovod uz suglasnost Agencije, u slučaju odbijanja na pristup mreži.

Člankom 77. definirana je situacija kada trgovac plinom ili opskrbljivač plinom koji je suočen ili smatra da će biti suočen s ozbiljnim ekonomskim i financijskim poteškoćama, zbog obveza prihvaćenih u jednom ili više ugovora o kupnji plina tipa „uzmi ili plati“, može od operatora plinskog sustava zatražiti privremeno izuzeće od primjene prava na pristup treće strane.

Člankom 78. određena je situacija kada se novi infrastrukturni objekti kao što su međudržavni spojni plinovod, sustav skladišta plina i terminal za UPP, mogu na zahtjev fizičke ili pravne osobe, izuzeti na određeno vrijeme od primjene prava na pristup treće strane.

XVI. ZATVORENI DISTRIBUCIJSKI SUSTAV (Članci 79. do 80.)

Člankom 79. definiran je zatvoreni distribucijski sustav te da se njime osim plina može distribuirati ispareni ukapljeni naftni plin i miješani ukapljeni naftni plin.

Člankom 80. određene su dužnosti organizatora zatvorenog distribucijskog sustava.

XVII. NAČELO UZAJAMNOSTI (Članci 81.do 87.)

Člankom 81. definira da u cilju izbjegavanja neujednačenosti u otvaranju tržišta, Republika Hrvatska može zahtijevati da Europska komisija, uzimajući u obzir stanje na tržištu i zajednički interes, obveže zemlju članicu u kojoj je otvorenost tržišta manja da omogućiti opskrbljivaču iz te zemlje pristup tržištu plina u Republici Hrvatskoj, odnosno opskrbljivaču iz Republike Hrvatske pristup kupcu te zemlje.

Člankom 82. definira da strana koja je nezadovoljna postupanjem odnosno poduzimanjem ili propuštanjem radnje operatora transportnog sustava, operatora distribucijskog sustava, operatora skladišta operatora terminala za UPP, operatora tržišta plina i opskrbljivača se može zaštititi od postupanja operatora i opskrbljivača.

XVIII. OPĆI AKTI (Članci 83. do 89.)

Člankom 83. određeno je što će se uređivati pravilima o organizaciji tržišta plina, a koji propisuju način organiziranja i djelovanja tržišta plina.

Člankom 84. određeno je što će se uređivati mrežnim pravilima transportnog sustava koja propisuju način gradnje, razvoj, način vođenja i korištenje transportnog sustava.

Člankom 85. određeno je što će se uređivati mrežnim pravilima plinskog distribucijskog sustava koja propisuju gradnju, razvoj, način vođenja i korištenje kapaciteta distribucijskog sustava.

Člankom 86. određeno je što će se uređivati pravilima korištenja sustava skladišta plina koja propisuju gradnju, razvoj, način vođenja i korištenje sustava skladišta plina.

Člankom 87. određeno je što će se uređivati pravilima korištenja terminala za UPP koja propisuju način gradnje, razvoj, način vođenja i korištenje terminala za UPP.

Člankom 88. određene su metodologije za utvrđivanja iznosa tarifnih stavki za pojedine energetske djelatnosti koje donosi Agencija.

Člankom 89. određeno je što će se uređivati općim uvjetima opskrbe plinom i uvjetima kvalitete opskrbe plinom.

XIX. NADZOR (Članak 90.)

Člankom 90. određeno je da Upravni nadzor nad provedbom ovoga Zakona provodi Ministarstvo, a inspekcijski nadzor nad provedbom ovoga Zakona obavlja Državni inspektorat i drugi nadležni inspektori prema posebnim propisima.

XX. PREKRŠAJNE ODREDBE (Članci 91. do 103.)

Člankom 91.-101. propisuju se prekršaji za povrede ovog Zakona.

Člankom 102. propisuju se teži prekršaji kojima se ugrožava tržišno natjecanje u elektroenergetskom sektoru, gdje su za počinitelje propisane kazne u određenom postotnom iznosu ostvarenog godišnjeg prihoda u prošloj godini.

Člankom 103. utvrđeni su uvjeti i način izdavanja prekršajnog naloga od strane Agencije

XXI. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE (Članci 104. do 113.)

Člankom 104. definirani su opskrbljivači plinom koji su do stupanja na snagu ovoga Zakona nositelji obveze javne usluge opskrbe plinom kupaca iz kategorije kućanstvo za područje jedinice područne (regionalne) samouprave, određuje se opskrbljivačem plina u obvezi zajamčene opskrbe plinom za to područje prema važećim uvjetima na dan stupanja na snagu ovoga Zakona.

Člankom 105. i 106. Propisuju se rokove u kojima su pojedini energetske subjekti dužni uskladiti s odredbama ovoga Zakona

Člankom 107. definirana su iznimno od članka 41. točke 7. ovoga Zakona, do stvaranja uvjeta za utvrđivanje cijene energije uravnoteženja na tržišnim osnovama, cijenu energije uravnoteženja plinskog sustava utvrđuje operator tržišta plina na temelju metodologije utvrđivanja cijene energije uravnoteženja plinskog sustava.

Člankom 108. definirano je da energetske subjekti za plin dužni su uskladiti svoju organizaciju, rad i poslovanje s odredbama ovoga Zakona u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu novoga Zakona.

Člankom 109. definirane su dužnosti proizvođač plina, operatora transportnog sustava, operatora sustava skladišta plina, operatora distribucijskog sustava za dostavu Ministarstvu i Agenciji izvješće o uspostavi i radu upravljačkog centra za vođenje proizvodnog sustava, sustava mjerenja i sustava za praćenje parametara kvalitete plina i pouzdanosti isporuke plina u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Člankom 110. propisuje koja državna tijela odnosno energetske subjekti i u kojem roku su dužni donijeti pojedine opće akte iz svoje nadležnosti.

Člankom 111. propisuje rok za donošenje podzakonskih propisa koji se donose na temelju ovoga Zakona.

Člankom 112. propisuje prestanak važenja postojećeg Zakona po stupanju novog na snagu.

Člankom 113. Propisuje se stupanje novog Zakona na snagu osim odredbi novog Zakona koje će se primjenjivati danom ulaska Republike Hrvatske u Europsku uniju.